MR. P. GAUCYS.
3222 W. 67 ST.,
CHICAGO, ILL. 60629
U.S.A.

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 4 (1043) 1970 SAUSIO - JANUARY 22 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 941 DUNDAS ST. WEST, TORONTO 3, ONTARIO, CANADA • Tel. 368-6813

Dvi iliuzijos

Iš okupuotos Lietuvos išeiviją bombarduojanti propaganda jau kuris laikas bando įtikinti, kad Lietuva yra laisva, nepriklausoma, suvereni socialistinė valstybė, gyvenanti klestėjimo laikus. Jau pasaulinės parodos metu Montrealyje besilanką tautiečiai iš Vilniaus kaip susitarę kartojo, kad Lietuva yra nepriklausoma, turinti savo vyriausybę, teritoriją, karinius dalinius ir t.t. Bet jų propaganda anuomet buvo tokia naivi, kad bematant subliuško atsimušusi į klausovų juoką. Kai buvo paklausti, kur gi tos laisvos Lietuvos paviljonas, negalėjo surasti... nes jo nebuvo. Lygiai nejaukiai pasijuto atvykėliai, kai jiems buvo priminta, kad Lietuvos "vyriausybė" yra Maskvoje, kad nėra nei Lietuvos kariuomenės, nei vėliavos, nei pinigų... Kuriam laikui ta naivi sovietų propaganda buvo pritilusi, bet pastaruoju metu vėl iškišama. Antai "Literatūros ir Meno" propagandos šefas V. Rudaitis, puldamas Vatikano radijo lietuviškąją programą, pabrėžė, kad Lietuva esanti "suvereni socialistinė respublika" ir turinti būti respektuojama pagal tarptautines normas. Tai Kremliaus propagandinė skraistė pridengti tikrovei. Kad taip yra, matyti jau iš to, kad V. Radaičio keliamos mintys buvo paskelbtos ir rusiškojoj spaudoj. Matyt, dažni balsai užsieniuose apie tikrąją padėtį verčia propagandinę rusų mašineriją reaguoti. Deja, reakcija tokia naivi, kad niekas jos rimtu pinigu nelaiko.

★ ★ ★

Sovietiniai veikėjai, matantieji tokį naivų pridengimą tikrovės, bando jieškoti rimtesnio aiškinimo. Pasak jų, Lietuva dabar nesanti suvereni valstybė tarptautine prasme, bet respublika, įsijungusi federacijon, kuri vadinasi Sovietų Sąjunga. Lietuvos padėtis esanti panaši į JAV valstijos arba Kanados provincijos. Kaip valstijos ar provincijos turi savo vyriausybes, taip Lietuvos respublika turi savo vyriausybę. Toks aiškinimas girdėti iš vieno kito atvykėlio, bet ar jis oficialus, neteko patirti. Kaip ten bebūtų, ir šis aiškinimas yra miglų pūtimas užsieniečiams, kurie nedaug težino apie tikrąją Lietuvos padėtį. Jei Lietuva yra Sov. Sąjungos federacinė dalis, tai kada ji įsijungė? Taip, propagandistas nurodys ir datą, bet istorikas pasakys, **kad Lietuva Sov. Sąjungon niekad neįsijungė — ji buvo 1940 m. birželio 15 d. okupuota raudonosios armijos jėga ir rugpjūčio 3 d. aneksuota. Valstybių federacijon įsijungti gali tiktai laisvas kraštas savo noru. Taigi, Lietuvos padėties jokiu būdu negalima lyginti su JAV valstijų ar Kanados provincijų.** Proletarinės diktatūros sistemoje visa valdžia sutelkta Maskvoje, o vilniškei "vyriausybei" telieka vykdyti Maskvos įsakymus. Visasąjunginės ministerijos sutelktos Maskvoje ir tik viena kita vietinių reikalų ministerija palikta periferijose grynai vietiniams reikalams. Tad kalbėti apie Lietuvą kaip federacinę respubliką Sov. Sąjungos rėmuose nėra jokio pagrindo. Tai ta pati iliuzija, kuri reiškiasi ir suverenumo aiškinimu, tik apvilkta mažiau permatoma skraiste, lengviau įperšama neakylam užsieniečiui.

★ ★ ★

Jeigu okupuotoj Lietuvoj bandoma skleisti iliuziją, kad tai laisvas kraštas, nebereikalingas laisvinimo, tai išeivijoj kyla kito pobūdžio iliuzija, būtent, laisvė Lietuvai ateis savaime — mums nėra ko aimanuoti nei kovoti, nes tai beprasmiška. **Ir pirmoji, ir antroji iliuzija yra pavojingos ta prasme, kad jos silpnina tautiečiu budrumą, migdo jų ryžtą.** Pasidavę propagandinei iliuzijai, kad Lietuva laisva, klestinti valstybė, netgi turtingesnė, pažangesnė už nepriklausomybės laikotarpio, — nebesirūpina tautos gerove ir pasitenkina pataikavimu "vyresniajam broliui" rusui. Pasidave antrajai iliuzijai, kad mūsų pastangos išeivijoj beprasmės, nejučiomis atitrūksta nuo laisvės kovos. **Negalime sunaikinti iliuzijos, skleidžiamos anapus geležinės uždangos, nes išeivijos balsas ten neįsileidžiamas, bet galime išvengti antrosios, kuri kartais bando įslinkti mūsų tarpan.** Kaip išeivijos balsas buvo reikšmingas atstatant nepriklausomą Lietuvą, taip jis gali būti nemažiau reikšmingas ir ateityje. Jis reikšmingas ir dabar, nes jo dėka Sov. Sąjunga iki šiol nepajėgė Baltijos valstybių išbraukti iš tarptautinių problemų, nors to siekė milžiniškomis pastangomis, turėdama savo dispozicijoje visas galingos valstybės priemones. Jei Baltijos kraštai ir po 30 metų okupacijos tebeturi diplomatines atstovybes, irgi išeivijos balso nuopelnas. Ir kai tas balsas nutils, kai pasaulis nebejus lietuvių ir kitu tautų išeivijos kovojančių ranku, pavergtųjų klausimas bus labai ramiai išsprestas, t.y. išimtas iš tarptautinių problemų eilės. Tiesa, toji eilė tebėra ilga, bet istorijos mastu nėra beviltiška. Kol bus balsu, kalbančių apie ją, riedins sprendimo plotmėn. Tad mūsų uždavinys — matyti tikrovę ir ją veikdinti, būti kad ir mažu keru ant didžiųjų kelio.

Hamiltono "Gyvataro" šokėjos grakščiai atlieka šaukštų šokį. Ši nuotrauka padaryta Kanados National Film Board įstaigos ir atspausta leidinyje "Canada 200", kurį paruošė Kanados valstybės sekretoriato pilietybės skyrius

KANADOS ĮVYKIAI

SUMAŽĖJO DOLERIO VERTĖ

Federacinei vyriausybei pavyko gauti didžiųjų įmonių pažadą sustabdyti kainų kėlima keletui mėnesių. Vario gamyklos buvo paskelbusios kainų padidinimą 16%, bet jį atšaukė, kai buvo pažadėtas eksporto taisyklių palengvinimas. Toronto-Dominion bankas už paskolas vartotojų reikalams norėjo gauti 12,8%, Nova Scotia bankas — 13,8%. Otavai įsikišus, abu bankai atšaukė paskelbtą paskolų pabranginimą, pasitenkindami ligšioliniais 11,8 ir 12,8 nuošimčiais. Kanados Prekybos Rūmai ir Kanadiečių Gamintojų Draugija taipgi sutiko rekomenduoti 133.-000 savo narių laikytis dabartinių kainų. Šios priemonės turi tikslą sustabdyti infliacijos siautėjimą. Federacinės vyriausybės finansų ministeris E. Bensonas kreipėsi į pramonininkus, prašydamas atidėti kainų kėlimą iki kovo 1 d. Savanoriškas pastangas gali niekais paversti kaikurių darbo unijos vadų kategoriškas atsisakymas nesiekti savo nariams perdidelio atlyginimo.

Dominijos Statistikos Biuro pranešimu, infliacija praėjusiais metais pastebimai sumažino dolerio vertę. Už tuos gaminius, kuriuos 1968 m. pabaigoje galėjai nupirkti už $100, įžengiant į 1970 m. jau reikėjo mokėti $104.60. Pensininkui $100 vertė nukrito iki $95.60. Taigi, per vienerius metus dėl kainų ir atlyginimų besaikio kėlimo dolerio vertė sumažėjo maždaug keturiais su puse centais. 1969 m. pabaigoje Kanadoje buvo 383.-000 bedarbių, t. y. 4,7% visos darbo jėgos. 1968 m. pabaigoj bedarbių buvo 373.000. Būklė nėra katastrofiška, nes per metus bedarbių skaičius padidėjo tik 10.000. Tačiau nedarbo problemą galėtų paaštrinti Otavos įvesti suvaržymai kovoje prieš infliaciją, jeigu jos nepavyks sustabdyti darbdavių ir darbininkų savanorišku bendradarbiavimu.

Biafros kapituliacija į nemalonią būklę įstūmė Kanados užsienio reikalų ministerį M. Sharp. Šio karo metu kanadiečiai privačiomis aukomis rėmė badaujančius Biafros vaikus ir darė spaudimą savo vyriausybei, kad ji siustų karo aviacijos transportinius lėktuvus su maistu. M. Sharp tokią paramą nekarta buvo pažadėjęs, bet jo planai prieštaravo vienas kitam ir dėlto nebuvo įgyvendinti. Tik kapituliacijos išvakarėse Otava paskyrė Biafrai pora milijonų dolerių, kai jau šaukštai buvo po pietų. Reikalą komplikavo užsienio reikalu ministerio M. Sharp neryžtingumas, svyravimas, noras gauti Nigerijos sutikima. Abi puses Nigerijos pilietiniame kare aplankes Toronto "The Telegram" dienraščio žymusis korespondentas P. Worthingtonas Biafros vadą O. Ojukwu pripažino savanaudžiu karjeristu, gyvenusiu liuksuse tada, kai Biafroje badu mirė vaikai, bet jis taipgi pasmerkė ir M. Sharp, kaip visiškai nesusivokianti užsienio politikoje. P. Worthingtonas gailisi, kad jis nėra britų laikraštininkas, nes britiška žurnalistų tradicija jam leistų ministeriui M. Sharp pasakyti į akis — pasitrauk iš užsienio reikalų ministerijos. Paskelbęs tokią mintį "The Telegram" puslapiuose, P. Worthingtonas ramina skaitytojus iš Otavos gautomis neoficialiomis žiniomis. Jo teigimu, premjeras P. E. Trudeau jaučiasi atsilyginęs M. Sharpui už jo paramą liberalų partijos vado rinkimuose. Užsienio politikos reikaluose M. Sharp būsiąs pakeistas kitu asmeniu. Tada jis vėl galėsiąs grįžti į savo buvusį postą Brazilian Traction bendrovėje.

Kvebeko liberalų partija naujuoju savo vadu išsirinko 36 metų amžiaus ekonomistą ir advokatą Robertą Bourassą. Vado klausimas buvo išspręstas pirmuoju balsavimu, kai už R. Bourassą pasisakė 843 atstovai, už buvusį teisingumo ministeri C. Wagnerį — 455 ir už finansinių reikalų kritiką Kvebeko provinciniame parlamente P. Laporte — 288. Naujasis vadas R. Bourassa pagrindinį dėmesį artėjančiuose provincinio parlamento rinkimuose žada skirti ekonominiams reikalams, pasirinkdamas liberalų kandidatais eilę jaunų prekybos ir pramonės vadovų, ekonomijos specialistų. Pirmiausia jo laukia nelengvas uždavinys užgydyti vado rinkimų padarytas žaizdas liberalų partijai, laimėti C. Wagnerio ir P. Laporte šalininkus. R. Bourassa yra aiškus federacinės Kanados šalininkas.

PRANEŠIMAS IŠ VOKIETIJOS

Vyriausybė išparceliuos Vokietiją?

J. KAIRYS

Tokį priekaištą dabartinei V. Vokietijos vyriausybei padarė kaikurie opozicijos žymūs žmonės, kai ta paskelbė savo užsienio politikos planus, liečiančius ypač Sovietų Sąjungą ir jos satelitus. Tai prikišdami, jie pirmoje eilėje bus turėję galvoje laikymą R. Vokietijos antra Vokietijos valstybe, nors dar ir ne tarptautine prasme, ir bijodami galimo vyriausybės pripažinimo Lenkijai Oderio-Neissės ruožo.

Nauja iniciatyva

Sutvarkyti santykius su Maskva ir su jos satelitais bei susitaikinti su jais bandė visos buvusios V. Vokietijos vyriausybės, bet jų pastangos atsimušdavo į Maskvos "niet". Iki šiol pastaroji nepasikeitė nė per milimetrą V. Vokietijos atžvilgiu ne tik esminiuose, bet ir taktiniuose klausimuose. Gi V. Vokietijos ėjimas Maskvos norima kryptimi reikštų ne ką kitą, kaip paaukojimą jai ir šios Vokietijos dalies. Bonnos ir Maskvos bei pastarosios satelitų nepilni valstybiniai santykiai nesikeitė beveik 20 metų.

V. Vokietijos rytų politika pajudėjo socialdemokratams paėmus valdžią ir pasiryžus sunormuoti krašto santykius su Maskva ir jos satelitais. Pastarųjų tarpe ypač pabrėžta bei pabrėžiama R. Vokietija, kurią dabartinė Bonna laiko Vokietijos antra valstybe, ir Lenkija. Šitos aplinkybės paskatino ir Maskvą su savo satelitais išnaudoti padėtį. Ji pirmoji pradėjo su Bonna tartis dėl nepuolimo sutarties, neprimindama anų sąlygų, kurias statydavo seniau V. Vokietijos buvusioms vyriausybėms, kaip pvz. pripažinti R. Vokietiją tarptautine prasme, o Lenkijai — Oderio-Neissės ruožą.

Atsiliepdama į V. Vokietijos dabartinės vyriausybės užsimojimus rytų politikos srityje, R. Vokietija atsiuntė Bonnai net sutarties projektą ir siūlo jį priimti. Be kitų dalykų, jis reikalauja, kad Bonna pripažintų Vokietijos Demokratinę Respubliką tarptautine prasme, ko pastaroji visą laiką kratėsi. Esą, jei Bonna ta kryptimi nieko nedarys, parodys, kad veda tą pačią politiką, kaip ir buvusios V. Vokietijos vyriausybės. Nuo pat pradžios V. Vokietija esanti pavojaus židinys — viešpatauja kapitalo monopolis, atgaivintas ir sustiprintas militarizmas ir t.t. Savo siūlymus R. Berlynas laiko minimaliniais.

Varšuva taip pat sutinka tartis su dabartine Bonna, ir tai tuojau, nors kietai tebesilaiko savo seno reikalavimo: Bonna turi Lenkijai pripažinti Oderio-Neissės ruožą.

Bonnos laikysena

Turėdama galvoje R. Berlyno siūlymus, Bonna mano, kad R. Vokietija visai negalvoja apie pasitarimus bei susitarimus su Bonna abiem pusėm priimtina prasme. Pagal kanclerio W. Brandto ir užsienio reikalų ministerio Scheelio pareiškimus, Bonna nėra linkusi pripažinti R. Vokietiją kaip valstybę tarptautine prasme, bet savo nuolaidose ji eisianti iki galimų ribų, nes, pagal juos, sureguliavimas santykių su R. Vokietija yra raktas ir į taiką Europoje. Be to, per pasitarimus su R. Vokietijos valdovais turės paaiškėti, ar pastarieji yra pasiryžę palengvinti vokiečių dalią pas save.

Oderio-Neissės klausime ir dabartinė Bonna yra už tai, kad sienų klausimas tegalįs būti išspręstas tik taikos sutartimi.

Taigi, pagal žinomus Bonnos pareiškimus, kokio nors išparceliavimo Vokietijos laisva valia neturėtų būti. Neturėtų jo būti ne vien todėl, kad dėl savo nepopuliarumo visuomenėje šitoks veiksmas pakenktų dabartinei koalicijai būsiančiuose rinkimuose, bet ir dėl daugelio kitų priežasčių, neišskiriant net ir jos narių asmeninių interesų.

"TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ" administracija dėkoja už gausų skaitytojų atsiliepimą į paraginimą atsilyginti už 1970 m. prenumeratą ir maloniai kviečia dar neatsilyginusius paskubėti. Primename, kad dar galima užsakyti "TŽ" naujiem skaitytojam papiginta kaina.

Pasaulio įvykiai

NIGERIJOS PILIETINĮ KARĄ UŽBAIGĖ OFICIALI BIAFROS GENER. štabo viršininko gen. mjr. P. Effiong kapituliacija — jo viešas pareiškimas Nigerijos vadui gen. mjr. Y. Gawon, kad Biafra atšaukia 1967 m. gegužės 30 d. paskelbtą nepriklausomybę ir grįžta Nigerijos valdžion. Ženevoje buvo paskelbtas pabėgusio Biafros vado gen. ltn. O. Ojukwu atsišaukimas, pranašaujantis galutinį biafriečių žlugimą. Jo teigimu, ibų genties žmonės bus iššudyti dabartinės Nigerijos vyriausybės. Kur yra pasislėpęs O. Ojukwu, tebėra nežinoma, bet Biafros pasiuntinybės Lisabonoje spaudai duodami jo pareiškimai įtaigoja, kad politinės globos jis siekia Portugalijoje. Nigerijos vadas Y. Gawon griežtai atmetė užsienio kraštų siūlomą paramą skurdą ir alkį ilgus mėnesius kentusiems biafriečiams. Jis skelbiasi turįs pakankamai maisto pačioje Nigerijoje. Tarptautinė karininkų grupė, kurioje yra ir Kanados atstovas, buvo gavusi leidimą lankytis Biafroje. Ji buvo sudaryta karo metu, kai Biafra kaltino Nigeriją ibų genties žudymu bei kitais kariniais nusikaltimais. Į Nigerijos sostinę Lagos iš Biafros sugrįžę karininkai tvirtina, kad jiems neteko pastebėti civilių biafriečių ir karo belaisvių žiauraus traktavimo. Gyventojus maistu aprūpina Nigerijos Raudonasis Kryžius, srities tvarkymą iš kariuomenės jau perėmė Nigerijos policija. Privatūs stebėtojai paneigė oficialius pranešimus, tvirtindami, kad biafriečiai yra dideliame skurde ir reikalingi skubios pagalbos. Nigeriją ginklais rėmusi Sovietų Sąjunga Biafros pralaimėjimą vadina skaudžiu smūgiu imperialistams, nors iš tikrųjų karą Nigerija laimėjo ne tik sovietų, bet ir britų ginklų dėka. Britų įtaka jų buvusioje kolonijoje Nigerijoje yra gerokai didesnė už sovietų.

DIDĖJA ĮTAMPA

Komunistinės Kinijos žinių agentūra piktai puolė Maskvą už tai, kad sovietų spauda, aprašydama JAV viceprez. S. Agnew kelionę, Formozą pavadino atskiru kraštu. Pasak Pekingo propagandistų, sovietai pasauliui nori įpiršti dviejų Kinijų idėją. Nors Pekinge dar tebevyksta derybos sienų klausimu, iš jų kiniečiai nesitiki nieko gero. Didžiuosiuose Kinijos miestuose jau įrengiamos priešlėktuvinės slėptuvės. Paspartinto naujokų šaukimo dėka Kinijos kariuomenė kiekvieną mėnesį padidinama penkiomis 12.000 karių turinčiomis divizijomis. Sinkiango atominiame centre statomas ištisas požeminis miestas, kurin bus perkelti visi įrenginiai atominėms bomboms gaminti. Maskvoje kalbama, kad prie Tali Fou ežero kiniečiai atidarė naują bakteriologinių ginklų gamyklą. Paskubomis statomi keli nauji fabrikai, kuriuose bus gaminami sovietiniai naikintuvai "MIG 19" ir "MIG 21". Šių lėktuvų planus ir brėžinius Pekingui buvo parūpinusi Maskva draugiškų santykių laikais.

DVI VOKIETIJOS

V. Vokietijos kancleris W. Brandt atmetė prieš mėnesį iš R. Vokietijos diktatoriaus W. Ulbrichto gautą pasiūlymą užmegzti diplomatinius ryšius. Apie diplomatinį R. Vokietijos pripažinimą negali būti jokios kalbos, tačiau derybos galėtų būti pradėtos santykiams tarp abiejų Vokietijų gerinti. W. Brandt pasiūlė W. Ulbrichtui abipusį įsipareigojimą pripažinti Rytų ir Vakarų Vokietijų teritorijos ir valdymo sistemos neliečiamumą. Anksčiau Bonna, kalbėdama apie Vokietijos sujungimą, visada statydavo reikalavimą pravesti demokratinius rinkimus R. Vokietijoje. W. Ulbrichtas Vokietijos sujungimą įsivaizduoja tik komunizmo rėmuose. Opozicijos vadas K. G. Kiesingeris padarė priekaištų W. Brandtui, kad jis savo kalboje užmiršo pati svarbiausią dalyką — L. Brežnevo doktriną, pagal kurią nė vienam sovietų satelitui neleidžiama pasitraukti iš komunistinės Maskvos imperijos. Tokiose aplinkybėse betkokios viltys suvienyti Vokietiją yra beprasmės.

SUĖMIMŲ BANGA

Čekoslovakijoje prasidėjo naujа suėmimų banga. Vidaus reikalų ministerijos pranešimu, milicija susekė trockininkų pogrindžio grupes, palaikančias ryšius su užsieniu. Šiom grupėm daugiausia priklausė studentai. Trockininkai yra komunistai, kurie vis dar siekia revoliucijos pasaulyje, vengia taikaus sugyvenimo su kapitalistais, komunizmą nori padaryti tarptautiniu, atsisakydami b e s a i k i o Maskvos garbinimo. Studentų apkaltinimas L. Trockio idėjų skleidimu gali būti tik priedanga jų suėmimui. Praha bijojo masinių demonstracijų sausio 16 d., kai studentija prisiminė prieš metus susideginusį filosofijos studentą J. Palachą. Bohemijoje ir Moravijoje buvo apklausinėta 18.152 įtariami asmenys, sulaikyta 1.851 ir suimta 118. Prahos radijas taipgi paskelbė, kad buvo suimta keletas Vakarų valstybėms dirbusių šnipų, kuriems vadovavo Austrijoje įsteigtas šnipinėjimo centras.

PASKYRĖ AMBASADORIŲ

Prez. R. Niksonas po ištisus metus trukusio diplomatinio spaudimo Švedijai vėl paskyrė ambasadorių. Šis postas Stockholme dabar teko negrui dr. J. Holland. 1970-71 m. Švedijos biudžete yra $15 milijonų suma, numatyta Š. Vietnamui. Per sekančius trejus metus Š. Vietnamas iš Švedijos gaus $45 milijonus. Ši parama ir politinė globa amerikiečių kariuomenės dezertyrams yra pagrindinė Švedijos ir JAV nesutarimų priežastis. Naujasis Švedijos biudžetas taipgi numato geroką kainų padidinimą rūkalams, alkoholiui ir kasdieniniams reikmenims.

SOVIETŲ PROBLEMOS

"Pravda" ilgą vedamąjį paskyrė 1969 m. pabaigoje įvykusiam kompartijos centrinio komiteto posėdžiui, kurio dėmesio centre buvo krašto ekonominiai reikalai. Vedamajame prasitariama, kad kariuomenė suryja daug išteklių, kurie normaliai turėtų būti skiriami gyventojų p o r e i k i a m s. Kaikuriuose miestuose gyventojai jaučia proteino trūkumą dėl kolchozų ir sovchozų padarytų klaidų. Eilėje respublikų ir regijonų neatsakingai buvo sumažintas gyvulių ir paukščių skaičius. Dėl šios priežasties pramonės centrų gyventojus sunku yra aprūpinti mėsa, pienu ir kiaušiniais. Daug kur neįgyvendinami ekonominiai planai. Atgailos ožiu, atrodo, buvo padarytas iš pareigų atleistas maisto pramonės ministeris V. Zolotovas, 71 metų amžiaus senosios gvardijos revoliucininkas. Jo vieton paskirtas Voldemaras Lein.

TAMSI SUKAKTIS

R. Vokietijoje jaučiamas toks elektros trūkumas, kad kompartija pradėjo propaguoti srovės taupyma. Daline priežastimi yra gaisras Lippendorfo elektros įėgainėje, sunaikinęs naują turbiną. Kaltė taipgi tenka šaltai žiemai, sumažinusiai anglies iškasimą ir apsunkinusiai transportą. Beveik visos R. Vokietijos jėgainės kurui naudoja anglį. 1970 m. R. Vokietijai trūks apie 20 bilijonų kilovatvalandžių elektros srovės. Šimtaisiais Lenino gimimo metais vyriausybė buvo priversta sumažinti miestų gatviu apšvietima, išjungti visas reklamines šviesas, prožektorius stadijonuose. Nors elektros jėgainiu statyba buvo gerokai paspartinta, srovės trūkumus bus pašalintas tik 1980 m.

SUĖMĖ PARLAMENTARĄ

Britų Scotland Yard saugumo policija suėmė darbiečių partijos atstovą parlamente W. J. Owen. Jis kaltinamas špionažu vienos užsienio valstybės naudai. Valstybė kažkodėl buvo nutylėta. Atrodo, suimtasis informacijas teikė Lenkijai, nes du jos diplomatai buvo paprašyti išvažiuoti iš Britanijos kiek galint greičiau. Jokių oficialių pareigų vyriausybėje ir darbiečių partijoje, išskyrus 15 metų parlamente, W. J. Owen neturėjo.

Tėviškės Žiburiai – lietuvių savaitraštis

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija. "Žiburiai"
Redaktorius — k. dr. Pr. Gaidamavičius; redakcijos narys — Vyt. Kastytis
Metinė prenumerata $6, pusmetinė—$3.50. Rėmėjo metinė prenumerata $1
Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra.
Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly
Publ. b. Žiburiai (Canadian Lithuanian) R. Catholic Cultural Soc., Inc
Subscribtion rates: $6 per year, $3.50 per 6 months.
Deadline for advertisements — Thursday
Second class mail registration number 0509.
941 Dundas Street West, Toronto 140, Ont., Canada
Tel. 363-6813

"Grandinėlė" į Pietų Ameriką

P. Amerikos lietuviai kviečia "Grandinėlę" 1970 m. birželio mėnesį atvykti į Kolumbiją, Venecuelą ir, jeigu ištekliai leis, į kitas P. Amerikos valstybes. "Grandinėlė" kvietimą priėmė. Penkiasdešimt šokėjų vyksta parodyti P. Amerikos lietuviams ir ypač jaunajai kartai gražiuosius lietuvių šokius, uždegti juos nauju tautinio darbo entuziazmu ir sustiprinti lietuviškos išeivijos saitus.

P. Amerikos lietuviai per televiziją pristatys "Grandinėlę" platiems gyventojų sluogsniams, o į koncertų sales kvies augštuosius tų valstybių pareigūnus ir lietuvių bičiulius. Spalvingu tautiniu šokiu, taip žaismingai, kaip ji viena temoka, "Grandinėlė" kalbės tūkstančiams apie Lietuvą, garsins jos vardą, supažindins svetimtaučius su gintaro krašto tautine kultūra.

"Grandinėlės" P. Amerikos Išvykos Vykdomasis Komitetas, Globos Komitetas, JAV LB centro valdyba ir PLB valdyba kreipiasi į visus JAV ir Kanados lietuvius: 1. padėkime mūsų jaunimui šia išvyką įvykdyti, 2. sudėkime išvykai būtinus $15.000, 3. savo iniciatyva steikime išvykai remti komitetus. Pinigai turi būti sutelkti iki 1970 m. gegužės 15 d.

Brangūs Šiaurės Amerikos lietuviai, paremkime tuos, kurie patys dirba ir kurie, entuziazmu degdami, skiria savo jėgas lietuviškajam idealui.

Aukas išvykos reikalams prašom siųsti šiuo adresu: "Grandinėlė", c/o Mr. V. Staškus, 110 East 226 Street, Cleveland, Ohio 44123, USA.

Išvykos globos komitetą sudaro:

PLB valdybos pirm. St. Barzdukas, PLB jaunimo vicepirmininkė M. Lenkauskienė, JAV LB cv pirm. B. Nainys, JAV LB Ohio apygardos pirm. dr. A. Butkus, JAV LB Klevelando I apyl. pirm. F. Eidimtas, JAV LB Klevelando II apyl. pirm. K. Žiedonis, Ohio Lietuvių Gydytojų Draugijos pirm. dr. E. Drukteinis, Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos pirm. dr. S. Matas. Vykdomasis komitetas: R. Kudukis, pirm., A. Sagienė, koordinatorė, V. Staškus, ižd., nariai: N. Kersnauskaitė, G. Kudukienė, A. Stempužienė, M. Aukštuolis, K. Gaižutis, J. Garla, V. Mariūnas, K. Narbutaitis, J. Narušas, P. Petraitis, V. Rociūnas, V. Sakas ir J. Stempužis.

"Grandinėlės" P. Amerikos Išvykos Vykdomajam Komitetui

"Grandinėlės" išvykai į Pietų Amerikų siunčiu

$.....auką

Aukotojo vardas ir pavardė

.....

Adresas .....

..... zip .....

Čekius prašom išrašyti "Grandinėlės" vardu ir siųsti šiuo adresu:

"Grandinėlė",
c/o Mr. V. Staškus,
110 East 226th Street,
Cleveland, Ohio 44123, USA

Kiekvienam aukotojui bus pasiųstas asmeninis pakvitavimas ir padėka. Bendrasis aukotojų sąrašas bus paskelbtas spaudoje.

TAUTOS FONDO ATSTOVYBĖ KANADOJE

1969 m. Tautos Fondas Kanadoje sutelkė $7,854.64

PAJAMOS

Gauta iš L. B-nės apylinkėse veikiančių Tautos Fondo atstovybių, įgaliotinių ir kitų šaltinių:

1. Toronto	$2,900.00
2. Hamiltono	1,400.00
3. Sudburio	311.00
4. Delhi	388.00
5. Montrealio	500.00
6. Londono	388.61
7. Rodney	165.00
8. Edmontono	154.00
9. Sault Ste. Marie	123.00
10. Vankuverio	188.00
11. Wellando	145.00
12. Windsoro	330.00
13. Winnipego	72.00
14. Port Arthur - Fort William	12.00
15. Kalgario	106.50
16. Otavos	84.00
17. St. Catharines	90.00
18. Oakvillės	72.00
19. Procentų už indėlius	292.88
20. Pavienės aukos ir kt.	132.65
Iš viso	$7.854.64
1969 m. sausio 1 d. likutis	$1,796.76
Iš viso	$9.651.40

IŠLAIDOS

1. Išsiųsta Tautos Fondo centrui per pirm. prel. J. Balkūną	$8.000.00
2. Už skelbimus spaudoje ir per radiją	87.70
3. Išlaidos ryšium su lėšų telkimu	77.05
4. Auka buv. ilgametės TF atstovybės narės Iz. Matusevičiūtės paminklui	50.00
5. Bankams, pašto ženklams, telefonui ir raštinės reikmenims	23.65
Iš viso	$8.238.40
1970. I. 1 d. lieka	$1,413.00
Balansas	$9,651.40

Tautos Fondo idėja mūsų lietuviškoje visuomenėje yra gyva, nes pavergtos Tėvynės laisvinimo reikalams sutelkiamos lėšos kasmet didėja. Tai rodo paskutiniųjų 4 metų skaičiai: 1966 m. sutelkta $5.271.00, 1967 m. $6.056.00, 1968 jubilėjiniais metais $11.071.00 ir 1969 m. $7,854.-64. Tautos Fondo Atstovybė Kanadoje reiškia nuoširdžią padėką L. Bnės apylinkių valdyboms TF apylinkių atstovybėms bei įgaliotiniams ir aukų telkėjams už rūpestingą talką Tautos Fondui, o taip pat mieliems tautiečiams savo gausiomis aukomis remiantiems pavergtos Tėvynės laisvinimo darbą.

St. Banelis, T. F. Atst. pirm.
Vl. Kazlauskas, ižd.

Patarimų tarnyba "Tėviškės Žiburių" skaitytojams, bendradarbiaujant su dienraščio "The Telegram" Action Line skyriaus tarnyba. Skaitytojai kviečiami kreiptis raštu į "TŽ" redakciją įvairiais klausimais, į kuriuos atsakymai bus parūpinti Action Line arba "TŽ".

Esu atvažiavęs iš Lenkijos pas brolį į svečius. Dar Lenkijoje būdamas girdėjau per radiją "Laisvoji Europa", kad Amerikoje daktarai Alvin Glaski ir Lionel Simon išrado naują vaistą "Ribaminol", kuris atgaivina žmogaus atmintį. Ar tie vaistai jau gaunami vaistinėse? Be to, prašyčiau atsakyti, ar yra ir ar galima gauti lietuvių kalba "Tarptautinių žodžių žodyną"?

Minimų vaistų klausimu kreipėmės į gydytoją, kuris patikrinęs vaistų sąrašus pranešė, kad jų ten nėra ir vaistinėse nepardavinėjami. Galimas dalykas, jie tėra bandymo stadijoje ir apyvarton dar neleidžiami. Žodyno reikalu patartume kreiptis šiuo adresu: "Draugas", 4145 W. 63rd St., Chicago 29, Ill. 60629, USA.

Leninas: "Apsaugok, Viešpatie..."

B. RIMGAUDAS

Ryšium su Lenino jubilėjum, okupuotoje Lietuvoje išeinanti spauda ligi įkyrumo liaupsina Leniną, aprašinėdama būtus ir nebūtus jo "žygdarbius", "įkvėpimus", "iškvėpimus" ir kitokius "dieviškus" dalykus, kad normaliam žmogui darosi koktu. Lenino raštų citatomis prikemša net ir tokias knygas, kurios nieko bendro neturi su leninizmu.

Mums čia rūpi priminti dalykus, kuriuos Leninas minėjo, bet dabartiniams Maskvos valdovams nėra malonūs ir todėl nutylimi.

Rusas Lenino akyse

Pirmiausia Leninui rusas yra apsileidėlis, nes nė vieno darbo nepajėgia atlikti ligi galo. Ištverti ligi galo rusas nemoka. Leninas sako nežinąs priemonių, kurios padėtų rusui "atsikratyti šio bjauraus įpročio". "Aš nežinau, kiek kvailysčių turi padaryti rusas, kad atprastų nuo jų" (Lenino raštai, t. 31, psl. 146-7).

Rusai esą nepataisomi šovinistai. Net ir rusiškas komunizmas yra permirkęs rusišku šovinizmu. Leninas labai taikliai pastebi: "Pakrapštyk vieną kitą komunistą — rasi didžiarusišką šovinistą" (t. 29, p. 172). Dar anais laikais Leninas, kalbėdamas apie rusiškojo šovinizmo darbelius Kaukaze, reikalavo nubausti Staliną ir Dzeržinskį. Esą rusiškojo pobūdžio piktnaudojimais mes patys patekome "į imperialistinius santykius tautybių atžvilgiu, tuo visiškai pakirsdami visą principinį nuoširdumą, visą savo principinį kovos su imperializmu gynimą" (t. 36, p. 562).

Trečiasis teigimas — rusai yra vergų nacija. Leninas šiuo klausimu cituoja Černyševskio teigimą, kuris rusus vadina "pasigailėtina nacija, vergų nacija, nuo viršaus ligi apačios — visi vergai". Toliau pats sako: "Niekas nekaltas, jeigu gimė vergu, tačiau vergas, kuris ne tik vengia siekti savo laisvės, bet ir teisina bei dailina savo vergiją (pvz. Lenkijos, Ukrainos ir t.t. smaugimą vadina didžiarusių "tėvynės gynimu"), yra keliantis pasišlykštėjimo, paniekos, pasipiktinimo jausmą pakalikas ir chamas" (t. 21, p. 84-85).

Šiandien tos "pasigailėtinos nacijos" — didžiarusių pavergtas lietuvis yra verčiamas tarnauti Rusijos gilumoje sovietinėje armijoje, ginti "tėvynę" Kinijos pasienyje, turi dalyvauti Čekoslovakijos laisvės užgniaužime ir kęsti po rusiška uniforma čekų neapykantą rusui okupantui, kaip tai vaizdžiai yra aprašęs "Le Figaro", Paryžiaus dienraščio, korespondentas S. Simon savo įspūdžiuose iš Prahos spalio 6 d. (Jis matė, kaip į vieną restoraną Prahoj užėjo alaus atsigerti rusų kapitonas. Restorane buvę čekai kapitoną sutiko su grėsminga tyla, kol vienas neiškentęs sušuko: "Tegyvuoja laisva Čekoslovakija!". Kapitonas išeidamas pro duris pusbalsiu tarė: "Tegyvuoja laisva Lietuva!").

"Padedam tautybėms"

Gal niekas tiek koktumo neįneša šiandieninėje rusų komunistų praktikoje, kiek šie Lenino žodžiai: "Mes visaip padedame savarankiškai, laisvai vystytis kiekvienai tautybei, augti ir plisti literatūrai gimtąja kalba" (t. 29, p. 472). "Rusijos socialdemokratija pilnai pripažįsta kiekvienos nacijos teisę į apsisprendimą, į savo likimo sprendimą, net į atsiskyrimą nuo Rusijos . . . , nes klausimas, nuo kurio priklauso Rusijos sudemokratinimas, yra ne nacionalinis, o agrarinis" (t. 29, p. 30).

Nuo šitų Lenino žodžių šiandieninis rusiškasis komunizmas yra toliau nei saulė nuo žemės. Rusams komunistams rūpi ne agrarinis klausimas, o ištisai nacionalinis - imperialistinis. Tai liudija daugybė faktų, bet šiuo tarpu užteks paminėjus, kaip rusai komunistai išdraskė lietuviškas žemes. 1920 m. Maskvos sutartimi jie pripažino Lietuvai nuo amžių lietuviškas Brėslaujos, Smurgainių, Lydos, Gardino, Augustavo, Suvalkų sritis. Tankų pagalba užgrobę Lietuvą, rusai tas sritis priskyrė Gudijai. Lietuviškasis P u n s k o kraštas paskirtas ne Lietuvai, o paliktas sulenkinimo malonei Lenkijos ribose. Nuo amžių lietuviškais vietovardžiais nusagstytas Rytprūsių kraštas paverstas rusiška provincija, prijungiant jį prie Rusijos respublikos, neturint net tiesioginio priėjimo. Jo vietovardžiai tiek surusinti, kad net Kristijono Duonelaičio tėviškę pavergtieji lietuviai šiandien nežino kaip rašyti: surusintą vietovardį Čistyje Prudy ar senąjį — Tolminkiemį. Negana to, rusinimas smelkiasi visais galimais būdais į pavergtą Lietuvą. Rusiškieji šaltiniai skelbia, kad 1959 m. surašymu Lietuvoje terasta 2,151,000 l i e t u v i ų, o Lietuvoje gyventojų priskaitoma virš trijų milijonų. Taigi, apie pusmilijonis kolonistų. Lietuvos mokyklose nuo mažumėlės vaikams brukama rusiška kalba. Įstaigose kalbama ir rašoma rusiškai. Tai vis konkretūs Sniečkaus, Paleckio, Venclovos, Zimano, Šumausko ir panašių lietuvių "įrodymai" kaip rusiškoje vergijoje "klesti laisva" lietuvių tauta.

Ką sakė vadas?

Leninas sakė: "Absoliučiai jokių privilegijų nei vienai nacijai, nei vienai kalbai" (t. 20, p. 6); "panaikinti betkokią feodalinę priespaudą, betkokį nacijų engimą, betkokias vienos nacijos arba vienos kalbos privilegijas yra proletariato, kaip demokratinės jėgos, besąlyginė pareiga" (t. 20, p. 18).

Šiandieninio rusiškojo komunizmo praktikoj daroma kaip tik priešingai: kitos tautos engiamos, keliama rusų pirmenybė, brukama rusų kalba, vyresnis "brolis" — rusas statomas vadovaujančioj vietoj įstaigoj, darbovietėj, fabrike, mokslo institucijoj. Kodėl taip daroma? Štai Lenino atsakymas, kurio rusų kontroliuojamoj imperijoj niekas viešai nevartoja: "Todėl, kad Rusijoje didžiarusiai yra engiančioji nacija" (t. 20, p. 384). Niekas anapus geležinės uždangos viešai nekalba, kad šitokius engėjus Leninas pasmerkė. Tautų engimą pavadino prietarais ir nurodė, kad tik didžiarusiai juos skleidžia: "Mes, proletarai, iš anksto skelbiamės esą didžiarusiškų privilegijų priešininkai ir ta kryptimi vedame visą savo propagandą bei agitaciją" (t. 20, p. 386).

Pasmerkdamas didžiarusių užmačias, kaip pavyzdį, Leninas nurodo Ukrainos teisę į savarankišką valstybę. "Mes gerbiame tą teisę, mes neremiame didžiarusių privilegijų prieš ukrainiečius, mes auklėjame mases tos teisės pripažinimo dvasioje, betkurios nacijos valstybinių privilegijų neigimo dvasioje" (t. 20, p. 386). Tuo tarpu paskaitę neseniai pasirodžiusią Kanados komunisto J. Kolasky, studijavusio Kieve, knygą "Education in Soviet Ukraine" randame, kad šiandien Ukrainoje varoma milžiniška ukrainiečių nutautinimo politika, daug didesniu mastu nei carų Rusijoj. (Bus daugiau)

RAUDONOJI LYDIJA

Maskvos saugumo agentės Čekoslovakijoj L 77 užrašai

Išvertė ir paruošė spaudai **VLADAS MINGĖLA**

(TĘSINYS IŠ PRAĖJUSIO NR.)

Naujose pareigose

Dimitrijus davė man popierinio dolerio vieną pusę:

— Tuo atveju, jei būčiau atšauktas, mano pavaduotojas turės turėti to dolerio antrąją pusę. Tik prašau nepamesti.

Ką aš veikiau tam Rappantui? Vienintelė mano pareiga buvo ruošti bei organizuoti jo malonumui girtavimo vakarus — balius. Kadangi aš turėjau daug pažįstamų mergaičių, tokius "rojaus vakarus" suruošti man nebuvo sunku. Savo darbo kabinete Rappantas turėjo labai brangų "Zeiss" foto aparatą. Prie šio kabineto priklausė keli kambariai. Kadangi jis buvo vedęs, turėjo vaikų, tad turėjo du butus. Orgijos vykdavo jo "tarnybiniame bute". Minėtu foto aparatu man buvo pavesta jį, jo svečius vyrus ir merginas, taip pat Saugumo bendradarbius fotografuoti. Tekdavo fotografuoti dažnai visai nuogus. Apie tai niekas neturėjo žinoti.

Šuniškas darbas

Be šių orgijų ir balių, turėjau ir savo privatų gyvenimą. Lankydavausi viešbučiuose, baruose, restoranuose. Stebėjau užsieniečius ir, sužinojusi jų tautybes bei pavardes, stengdavausi su žymesniaisiais susipažinti. Kviesdavau juos pas save į naujai įrengtą butą. Čia puikiai veikė magnetofonas, filmų aparatas ir kitos automatinės sistemos, tarnaujančios svečiams kompromituoti. Pagal seną rutiną rašiau majorui Rappantui tarnybinius šnipinėjimo pranešimus.

Valstybės Saugumo tarnybą pradėjau šešiolikos metų. Šiandien jau esu dvidešimt keturių. Dažnai pagalvodavau, kaip ilgai galėsiu tą šunišką darbą tęsti. Širdyje gimė tiem šunim gili neapykanta: jų tarpe žmonių beveik nebuvo. Užtat gėriau be normos.

Klausiau Jaroslavą, kad patartų ką turiu daryti su Rappanto orgijomis — man jos jau nusibodo. Jo patarta, nuotraukas darydama, visada viena padarydavau daugiau ir ją sau pasilaikydavau.

Atominės paslaptys

1956 m. spalio mėnesį atsitiktinai susipažinau su Čekoslovakijos kariuomenės kapitonu Prošingeriu. Jis dirbo naujame atominių mokslų bandymų institute Živohosto vietovėje. Į šį miestelį buvo uždrausta lankytis. Apgalvojusi, sukombinavau "atsitiktinį" susitikimą Dimitrijaus su kapitonu Prošingeriu, kuris buvo mokslininkas, bet jokiu būdu nekomunistas. Iš anksto buvau įspėta, jei pavyktų ką nors iš jo gauti, pas save nelaikyti, bet tiesiog į "pašto dėžutę" ikišti — taip patikimiau ir greičiau.

1957 m. sausio 1 d. Dimitrijus buvo iš Čekoslovakijos deportuotas. Apie tai buvo paskelbta visuose laikraščiuose. Esą jį saugumiečiai pagavo su karinių paslapčių dėžute, kurią bandė įkišti į medžio drevę. Žodžiu, Dimitri buvęs pagautas nusikaltimo vietoje. Man buvo neramu. Kas daryti?

Sekančios dienos, beveik dvi savaitės, buvo sunkiausios mano gyvenime. Baimės siaubas! Nebuvo tos valandos, kad negalvočiau apie suėmimą. Pagaliau gavau žinią iš Dimitrijaus — kažkokia nepažįstama mergaitė atnešė man jo laišką. Jis rašė, kad jo deportavimas nieko bendro neturėjo su mano ar Prošingerio veikla. Turėjau visą pavojingą medžiagą sunaikinti, kol ateis kitas asmuo ir pateiks antrąją dolerio pusę.

Aš pranešiau Prošingeriui, kad mažiausiai tris mėnesius negalėsiu niekur susitikti. Po to vėl likau kurį laiką majoro Rappanto orgijų balių rengėja ir vadove. Įdomu, kad Rappantas domėjosi vis jaunesnėmis mergaitėmis. Kaip ir anksčiau, dariau nuotraukas, o vieną vis pasilikdavau sau.

Pagaliau išteku

Balandžio mėnesį buvau išvykusi atostogų į Spindlermuehle, žiemos kurorto vietovę. Buvo puikus ir gana snieguotas balandis. Pasiėmiau ir savo trejų metų dukrą. Beatostogaudama susipažinau su gražiu jaunu vyru Miroslavu Ungru, kuris tarnavo Prahos kepyklų valdyboje. Jis man patiko, labai pamėgo mane ir mano dukrelę Lilly. Vieną dieną jis supažindino savo tėvus su manimi. Neužilgo apsisprendėm susituokti. Ryžausi baigti visus pavojingus žaidimus. Gana jau man! Pradėsiu gyventi iš naujo!

Rappantas nebuvo patenkintas mano vedybomis. Jis po kiek laiko įrodinėjo, esą Miroslavas visais atžvilgiais man netinka, aš daranti klaidą. Tuo tarpu aš tik juokiausi iš jo įrodinėjimų.

Vestuvės įvyko 1957 m. birželio 4 d. Weinbergo sutuoktuvių įstaigoje. Kartu buvo sudaryti įdukrinimo dokumentai mano Lilly. Buvau laiminga. Dabar, galvojau, mano dukrelė turi tėvą. Aš gi vadinausi Lydija Ungrova.

Aš viską apmokėjau: vestuvių, persikėlimo į naują butą ir visas kitas išlaidas, nes Miroslavas gaudavo mažą atlyginimą. Dėl to aš nesisielojau.

Trumpas džiaugsmas

Neužilgo paaiškėjo, kad aš visiškai nepažinojau Miroslavo. Jis buvo visai kitoks žmogus, negu mano svajonėse jis atrodė. Netrukus jis metė darbą, o už parazitizmą sovietiniai įstatymai baudžia. Turėjau nemalonumų. Reikėjo jį išlaikyti, be to, ėmė atsirasti įvairių jo draugų ir draugių: tai žemiausios kategorijos žmonės — vagys, girtuokliai, prostitutės. Visi jie pas mus rasdavo prieglobstį. Aš neturėjau teisės nė žodžio pasakyti. Visa ta kompanija ir mano vyras su manim visiškai nesiskaitė — elgėsi taip, tartum aš būčiau jų tarnaitė.

Dėl išlaidų aš nesisielojau, bet toks gyvenimas mane iš proto varė. Tik dviem mėnesiam praslinkus jau buvo visiškai tikra, kad Rappantas apie Miroslavą kalbėjo tiesą. Ką turėčiau dabar daryti? Aišku, turėjau pati suprasti, kad tokios kaip aš joks padorus vyras nevestų. Miroslavas ėmė mane mušti. Aš verkiau, o Lilly žiūrėjo į tokias scenas ir taip pat verkė. Vos ketverių metų kūdikis matė daug blogybių.

Toliau dar blogiau. Paaiškėjo nekartą, kad mano vyras mane apvogdavo, be to, nesigėdijo į mūsų butą atsigabenti sau patinkamas moteris. Darėsi vis blogiau. Ir kai jam pasakiau, kad jis mano pinigus paėmė, piktai atkirto: "Eik ir dirbk, kaip ir visos kitos moterys." Aš gerai supratau ką jis manė. Žinojau ko užsitarnavau ir ko ne. Vėl pradėjo mane mušti, šįkart panaudodamas net ugniakuro virbą. Mano draugai nugabeno Lilly pas mano motiną, o aš pradėjau galvoti, kaip ta bestija nusikratyti. Topinka patarė pasiskųsti majorui Rappantui.

(Bus daugiau)

PADĖKA

AtA PETRAS BERNOTAS,

mūsų mylimas tėvelis, mirė 1969 m. gruodžio 30 d. ir buvo palaidotas Holy Sepulchre kapinėse Hamiltone.

Nuoširdžiai dėkojame: gerbiamiems kunigams — parapijos klebonui prel. J. Tadarauskui, kun. J. Gaudzei už religinius patarnavimus šermenyse, bažnyčioje ir kapinėse; p. p. Paulioniams už gražų giedojimą bažnyčioje; užprašiusiems šv. Mišias už mūsų tėvelio sielą, atsiuntusiems gėlių bei pareiškusiems liūdesio dienomis užuojautą. Dėkojame karstanešiams, giminėms ir visiems dalyvavusiems šermenyse bei laidotuvėse. Reiškiame viešą padėką, nes neturime galimybės atskirai padėkoti.

Sūnūs, duktė, anūkai

A † A

KRISTUPUI JANKUI

mirus, jo seseris, Lietuvos Patriarcho Martyno Jankaus dukras — ELZĘ, URTĘ ir EDĘ nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime —

G. ir J. Dičpetriai
G. ir Vl. Jocai
U. ir J. Bleizgiai

A † A

Mylimai Mamytei

URŠULEI SKILANDŽIŪNIENEI

Lietuvoje mirus, sūnums — kun. VIKTORUI, JUOZUI, VLADUI, PRANUI bei jo šeimai skausmo ir liūdesio valandoje reiškiame gilią užuojautą —

Irena ir Stasys Juškevičiai

A † A

JUZEI JAUGELIENEI

Montrealyje mirus, jos dukras mokslo draugės JUZĘ STRIKAITIENĘ, ONĄ ŠABLAUSKIENĘ ir sūnų STASĮ JAUGELĮ bei jų šeimas nuoširdžiai užjaučiame —

E. ir A. Zubriai

A † A

Mylimai mamai

JUZEI JAUGELIENEI

Montrealyje sausio 11 d. mirus, jos dukras — dailininkę ONĄ ŠABLAUSKIENĘ, JUZĘ STRIKAITIENĘ, sūnų STASĮ JAUGELĮ ir jų šeimas nuoširdžiausiai užjaučiame ir kartu liūdime —

Ona Leskauskienė,
krikšto sūnus Jurgis Leskauskas, Napalys Leskauskas,
Ona Svarinskienė, Irena Morkūnienė,
Valentina Simanavičienė ir šeima

Mylimai motinai

A † A

JUZEI JAUGELIENEI

Montrealyje mirus, jos sūnui inžinieriui STASIUI, dukterims — ONAI ŠABLAUSKIENEI, JUZEI STRIKAITIENEI ir jų šeimoms reiškiame giliausią užuojautą ir kartu liūdime —

Jonas, Ona, Jonas, Dajana Šostakai

MARCELIUI MEŠKAUSKUI, jo šeimai bei artimiesiems, mirus jo brangiam **TĖVELIUI** Lietuvoje, reiškiame nuoširdžią užuojautą —

J. J. Stanaičiai

Hamilton, Ont.

MOHAWK

FURNITURE LTD.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

ELEKTROS REIKMENYS • TELEVIZIJOS APARATAI
SKALBIMO MAŠINOS • VAIKŲ BALDAI
ĮVAIRŪS KILIMAI • ŠALDYTUVAI
VALGOMŲJŲ KAMBARIŲ APSTATYMAS IR KT.
TAISOME IR APTRAUKIAME KĖDES IR SOFAS
Nemokamas į namus pristatymas.
KRAUTUVĖS:
Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. — Tel. 537 - 1442
Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. — Tel. OX 9 - 4444
Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

Kristupas Jankus skaito aklųjų raštą

KRISTUPĄ JANKŲ PALYDĖJUS

PRANYS ALSĖNAS

1970 m. sausio 8 d., 11 val. vakaro, Toronto Šv. Juozapo ligoninėj, susikomplikavus širdies negalavimams ir dar prisidėjus plaučių uždegimui, mirė Mažosios Lietuvos patriarcho Martyno Jankaus sūnus a. a. Kristupas Jankus.

Velionis buvo gimęs 1900 m. spalio 31 d. Rambyno kalno papėdėje — Biteniuose, iš kur ilgus metus sklido lietuviškoji dvasia ne tik šioj Mažojoj, bet ir Didžiojoj Lietuvoj, kur Martyno Jankaus buvo spausdinamos lietuviškos knygos, plitusios ne tik Lietuvoje, bet ir net JAV lietuvių kolonijose.

A. a. Kristupas Jankus dėl nelaimingo atsitikimo tėvo spaustuvėje neteko regėjimo būdamas 7 metų amžiaus ir visą gyvenimą išbuvo aklas, nors buvo nepagailėta didelių pastangų išgelbėti akių šviesai.

Kristupas Jankus, nežiūrint visų sunkumų, tapo šviesia ir kilnia asmenybe. Jis labai gerai mokėjo lietuvių ir vokiečių kalbas (suprato ir dar porą kitų kalbų), išmoko skaityti aklųjų šriftu literatūrą, buvo muzikalus ir dainingas — puikiai grodavo smuiku, buvo plačiai apsiskaitęs (iš knygų aklųjų raštu). Sekdavo per radiją (lietuvių ir vokiečių, o paskutiniu laiku — ir anglų kalbomis) žinias bei kitas programas. Todėl a. a. Kristupas Jankus iki paskutiniųjų savo gyvenimo dienų puikiai žinojo kas vyksta pasaulyje, buvo tvirtai perpratęs politiką bei jos vingius. Jis nuolat sielodavosi pavergtos Tėvynės Lietuvos kančiomis ir troško sulaukti laisvės rytojaus, kad vėl galėtų grįžti į tėviškę — Biteėnus, kur prabėgo jo vaikystė, jaunystė ir nemaža subrendusio dienų — ligi tremties Vokietijon. (1951 m. spalio 16 d.) su seserimi Elze Jankute atvyko Kanadon į Toronto miestą).

Iš Mažosios Lietuvos patriarcho Martyno Jankaus šeimos beliko trys dukterys: Elzė, Edė ir Urtė. Pirmosios dvi gyvena Toronte, o trečioji — Čikagoj.

A. a. Kristupo Jankaus pagelbėtoja ir artimiausia jo prižiūrėtoja visą gyvenimą buvo jo sesuo Elzė Jankutė. Nuo 1951 m. jie abu visą laiką gyveno Toronte, lankėsi į lietuvių parengimus-paskaitas, minėjimus, koncertus ir t. t. Tik pastaruoju metu ir Edė Jankutė, atvykusi iš Montrealio, apsigyveno kartu su Elze ir Kristupu.

1967 m. Juozas Bačiūnas, išleido mano paruoštą monografiją apie Martyną Jankų. Joje yra daug žinių bei vaizdų iš visos Martyno Jankaus šeimos gyvenimo ir veiklos. Artimiausi talkininkai ruošiant monografijos rankraštį buvo Elzė ir Kristupas Jankai, ypač pastarasis, kuris, sakyčiau, buvo tikra žinių enciklopedija.

Minėjau a. a. Kristupo Jankaus dainingumą ir muzikalumą. Pasirodo, ir visos M. Jankaus šeimos būta dainingos ir muzikalios. Apie tai savo prisiminimuose rašo Sofija Pūtvytė-Mantautienė: "Besiklausant šeimos istorijos, atsivėrė ir daugelis kitų šeimos išgyventų vargų — Kristupo regėjimo praradimas ir didelės, bet nevaisingos, pastangos jį išgydyti. Po to — baisios tremties dienos Rusijoj, kur Jankus su senu tėvu ir vaikais buvo išmėtyti po tolimas vietoves (turima galvoj I D. karo laikotarpis — Pr. Alš.)." Toliau autorė rašo apie Biteėnus: "Jau sutemus, po vakarienės, sėdėdamas savo aukštoj kėdėje, Martynas Jankus užtraukė senovišką negirdėtą dainą. Kristupas jam pritarė smuiku. Elzė, tai įeidama, tai išeidama — irgi niūniavo. Atrodė, kad nuo Rambyno pūstelėjo senųjų dievaičių dvasia ir senoviškos dainos žodžiais ji liejosi į Jankų šeimos narių sielas . . . " (Martynas Jankus, monografija, 327-8 psl.)

Ilsėkis ramiai, Garbingasis Tautos Sūnau Kristupai, nors ne savo, bet draugiško krašto žemėj, nebesulaukęs progos pargrįžti į numylėtus Biteėnus.

Tikri ir netikri tautiniai drabužiai

AL. GIMANTAS

Besisielojantieji mūsų tautinių drabužių raida su nemažu susirūpinimu žvelgia į plintančius mūsų tarpe tų drabužių pavyzdžius, kurie, deja, nevisuomet galimi vadinti lietuvių tautiniais drabužiais. Tokių reiškinių matome išeivijoje, tokių nuklydimų neišvengiama ir sovietinamoje Lietuvoje. Atrodo, kad kaikurie tautinių drabužių kūrėjai išleidžia rinkon drabužius, kurie negali būti pavadinti autentiškais tautiniais drabužiais.

Matydami kaikurių solistų, ivairių ansamblių šokėjų, orkestrantų dėvimus drabužius, stebimės ir klausiame, ar toji drabužių raida tikrai yra šimtu nuošimčiu tautinė savuoju charakteriu, derinimu, raštais, spalvomis? Ar tos visos kombinacijos tikrai yra autentinės, tradicinės, liaudinės?

Tain pat nevienas klausia, ar dabar gana dažnoje šeimoje matomi iš sovietinamos Lietuvos gauti tautiniai drabužiai yra tikri, išlaikę originalumą ir visas kitas savybes, būtinas tikram lietuviškam tautiniam drabužiui?

Atrodo, kad visoje eilėje atveju šis klausimas turėtų būti atsakytas neigiamai. Gera žinoti bent tai, kad sovietinamoje Lietuvoje jau spėta pastebėti, kad neviskas tvarkoje su masinės gamybos tautiniais drabužiais. Pagaliau buvo suprasta, kad ne viskas, kas akiai itin patrauklu, gražu ir blizga šilkiniais išsiuvinėjimais, jau yra autentiška. Todėl derėtu sveikinti tu iniciatoriu pastangas, kurie pernai vasario mėnesi Vilniuje sušaukė bene pačia pirmąją konferenciją lietuvių tautinių drabužių aptarimo reikalu. Šalia dvi dienas trukusių pasitarimų ir aptarimų, tam reikalui specialiai buvo suorganizuota ir etnografinių bei sceninių aprangu paroda. Tai bene pirmosios, bet gana reikšmingos pastangos atsikratyti psiaudoliaudiškų tautinių drabužių atmainų, siekiant didesnio autentiškumo ir tautinės identifikacijos.

Išeivijoje bene giliausią vaga tautinių drabužių populiarumo srityje atlieka dailininkai Anastazija ir Antanas Tamošaičiai. Šioje srityje jie sau lygių neturi. Ju abiejų, ypač dail. A. Tamošaičio, nuopelnai tyrinėjant ir populiarinant tautinius drabužius, klasifikuojant juos, tikrai yra žymūs. Jis ne tik juos telkė, bet tain pat aprašė, sugrupavo apylinkėmis, paruošė spalvotus ju piešinius, išmokė kaimo audėjas juos austi. Abu Tamošaičiai itin išpopuliarino ir pačią tautiniu drabužių idėją. Jei šiandien mūsu tautiniai drabužiai tain plačiai dėvimi, tai didele dalimi ypač dail. A. Tamošaičio nuopelnas. (Tai turėjo pripažinti ir sovietinamos Lietuvos etnografai, žr. "Kultūros Barai", 1969 m. kovo mėn.). Jis daug prisidėjo prie to, kad vėliau visa eilė mūsu dailininku atkreipė dėmesi į tautini liaudies dailės charakteri ir ėmė semtis savo kūrybai idėju.

Dail. A. Tamošaitis yra paruošęs išsamiai ir populiariai dėstomą paskaitą, iliustruotą spalvotomis skaidrėmis, apie mūsu tautinius drabužius. Neseniai teko ja girdėti ir pasidžiaugti, su kokiu dideliu dėmesiu jaunesnieji ir vyresnieji klausytojai ją išklausė. Manau, kad dail. A. Tamošaitis neatsisakytų ir kitų lietuviškųjų kolonijų tautiečius supažindinti su aktualiomis mūsų tautinių drabužių problemomis. Tai svarbi medžiaga ypač mūsų jaunimo organizacijų, sambūrių nariams, chorų, šokių, ansamblių kolektyvams, kuriems lietuvių tautinio drabužio raida vis dar svetima, kartais net ir visai nežinoma. Net ir mūsų mokyklų vyresniųjų skyrių mokiniams tai būtų nemažas lietuviškųjų akiračių praplėtimas. Juk puošnieji mūsų tautiniai drabužiai yra neatskiriama visos tautinės kultūros dalis. Visi turėtume tuo domėtis, ypač tie, kuriems vis dar rūpi savo tautinės kultūros ugdymas. Šis momentas yra itin svarbus tautinio ir visuomeninio auklėjimo darbo baruose. Jaunajai kartai būtų labai svarbu perduoti tai, kuo ji visada ir visur galėtu didžiuotis. Kartu tai būtų labai vaizdus savo tautinės kilmės liudijimas gyvenamosios aplinkos svetimųjų masėje.

Kovojo Lietuvoje, mirė Brazilijoje

Buvęs Lietuvos kariuomenės savanoris foto menininkas Kazys Vosylius

REGINA KUTKA

Tėvelio laiške, siųstame iš Brazilijos Kanadon, gavau ir "Mūsų Lietuvos" laikraščio iškarpą, pranešančią apie žymiojo fotografo Kazio Vosyliaus mirtį. Esą šis išėjo pasivaikščioti, krito ištiktas širdies smūgio. Greitoji pagalba "atskubėjo" lygiai po trijų valandų! Vietiniai žmonės apdengė jį plastika, kur velionis išgulėjo visą tą laiką purve ir vandenyje, šalia skaudžiai raudant jo žmonai . . . Toliau rašoma apie laidotuves, kuriose dalyvavo nemažai vietinių laikraščių reporterių.

Baigusi skaityti, jauti kylantį apmaudą, pasipiktinimą to mylimo krašto tvarka . . . Jauti gailestį ir taip nesinori tikėti, kad jo jau nėra, jo, su kuriuo neseniai matėmės.

* * *

Dar mažai mergaitei būnant, nekartą teko girdėti tėvus kalbant apie garsėjantį brazilų tarpe fotografą menininką K. Vosylių. Beviešint Brazilijoje 1969 m. birželio mėnesį teko nuvykti su seserimi pas jį. Išvažiavome anksti rytą. Visa laimė, kad autobuse atsitiktinai susitikome kun. J. Kidyką SJ,, kuris mus palydėjo iki menininko durų. Jei ne jis, mes jo tikriausiai nebūtumėm radusios. Pasirodo, turėjome jo studijos adresą mieste, o jis jau buvo išėjęs pensijon ir darbavosi užmiestyje, savo namuose.

Pasitiko mus augštas, liesas senelis, labai jau malonaus veido. Kun. J. Kidykas, mus supažindinęs, skubėjo atgal, nes ruošėsi akių operacijai. Tam buvo ir atvažiavęs į Campinas, kur yra geriausi šios srities specialistai ir ligoninė. Pasakiau kokiu reikalu atvykome ir vos ištariau dr. P. Mačiulio pavardę, jo akys prisipildė ašaromis . . .

— Kaltas aš jam, daug kaltas, — atsakė man.

Įsivedė į savo dar neužbaigtą studiją — nebuvo įdėti langai. Du kambariai pilnutėliai negatyvų - fotografijų. Užmetus akį pastebėjau, kad juose nėra jokių užrašų. Nusiminiau. Atrodo, nepavyks gauti to, ko ieškojau. Ir kur tu surasi šiame archyve negatyvus, kurie buvo padaryti prieš 30 metų. Nors menininkas teigė juos visus turis, tik reiksią pajieškot . . . (vėliau tai padarė).

Ėmė rodyti savo fotografijas. Nors jau seniai sakoma, kad fotografavimas yra menas, ir pati esu buvusi mūsų profesionalų foto parodose, bet nieko panašaus nebuvau mačiusi. Įsitikinau, kad kaikurie fotografai yra tikri menininkai ir net nemažesni už tapytojus. Bent toks man yra Kazys Vosylius!

Pasirodo, mūsų mielas Vosylius buvo apkeliavęs kone visą Braziliją. Ji daugiausia sužavėjo šio didelio krašto šiaurė, kurios kaip tik nepažistu. Jisai turi plačių ir gerų pažinčių brazilų tarpe. Apie 10 metų Vosylius dirbo brazilų švietimo ministerijai ir buvo padaręs beveik visų Brazilijos prezidentų portretus. Parodė ir jų fotografijas. O jos tokios matytos, bet mūsų nežinota tada, kad tai būta mūsų garbaus tautiečio darbo!

Parodė dar ir foto leidinius, kur viso pasaulio garsieji fotografai-menininkai pasiunčia po vieną fotografiją. Iš jų daroma atranka, ir tik pačios geriausios patenka į leidinius. Pvz. vienam leidinyje (gaila nepasižymėjau vardo ir datos) iš P. Amerikos fotografų tik vienas Vosylius pateko į leidinį! Vėliau leidinio redaktorius jį prašė ir toliau siuntinėti fotografijas, tačiau ar dėl senatvės, ar dėl kitos priežasties jau nebesiuntė. Beje, Lietuvių Enciklopedijoj yra papildomu žinių apie K. Vosylių. Ten minimos ir jo laimėtos premijos.

* * *

Taigi, gėrėjomės, grožėjomės, na, ir daug kalbėjomės. Apie buvusį Lietuvos konsulą Brazilijai dr. P. Mačiulį mūsų fotografas kalbėjo ypatingai šiltai ir pagarbiai. Buvo malonu klausytis, juoba, kad ir mes šį puikųjį konsulą didžiai vertiname. Kalbėome apie mūsų išeivijos spaudą, apie straipsnius, kurie jam padarė didelį įspūdį, ir aplamai apie gerus rašinius. Jis juos net apibūdino, mane labai nustebindamas tokia aiškia atmintimi (kitose temose buvo pastebėta atminties spragų), sujaudino tokia meilė lietuviškam raštui. Sakėsi noris ir jieškąs būdo greičiau skaityti, nes skaityti tikrai esama ko. Dar ketinąs užbaigti savo foto studiją ir pasistatyti patogesnį namą gale sklypo. Erdvus kiemas buvo pilnas vaismedžių. Jis skundėsi širdimi ir aiškiai matėme, kad pavargsta nuo tokio kalbėjimo. (Pas juos lietuviai reti svečiai, nes labai toli nuo jų gyvena; kartas nuo karto pas juos užeina Tėvai jėzuitai). Sesuo žvilgterėjo klausiamai į mane ir, Vosyliui išėjus, pakuždėjo: "Stebiuosi, kad tokie seni žmonės dar tiek planuoja". Atsakiau: kol žmogus gyvas, tol jis planuoja ir kuria; labai gaila, kad tokie žmonės, kaip Vosylius, sensta ir miršta . . .

Atsivedė jisai savo žmonelę Petronelę - Draugelytę. Tokia žvali ir smulkutė, tokia maloni senutė! Mus vaišino kuo tik turėjo, bet labiausiai patiko prinokę vaisiai nuo jų medžių, kurių šakos tiesiog lūžte lūžo nuo tokios gausios naštos.

Įdomiausia, kad mudvi su seserimi buvome nutarusios pas Vosylius pabuvoti apie pusvalandį, o per likusią dienos dalį susipažinti su Campinas miesteliu, kuriame buvome pirmą kartą. Įvyko atvirkščiai — išbuvome visą dienelę pas juos ir spėjome apeiti tiktai kelias svarbesnes gatves ir aplankyti dvi bažnyčias.

Atsisveikindamos su Vosyliene išsibučiavome gal šimtus kartų, o ji grakščiai stovėdama mosikavo mums sudiev . . . Stovėjo turbūt tol, kol išnykome jai iš akių, nes vis atsisukdavome pažiūrėti, ar tebestovi. Vosylius mus lydėjo iki pirmojo autobuso. Nieko nepadėjo mūsų pasipriešinimas nelydėti. Žinojome gerą kelio gabalą ir jo pavargusią širdį, tad ėjome labai iš lėto. Prie autobuso galutinai atsisveikinome. Jo geros akys ir vėl prisipildė ašaromis. Mudvi ši kartą irgi neatsilikom. Jis pagarbiai nusilenkė ir dar ranką pabučiavo, o aš susijaudinusi atsilyginau bučkiu į kaktą.

Vėliau jam pasiunčiau "T. Žiburių" keliolika numerių ir kalėdinę atvirutę, kuri jo tikriausiai nebepasiekė. Tėveliui beviešint čia, dar kalbėjome apie Vosylių; prašiau Tėvelį, kad būtinai nuvažiuotų pas jį, nes tai nuostabus žmogus.

* * *

Taip mirė šis didelis fotografas menininkas, karštas Tėvynės mylėtojas. Pasak dr. P. Mačiulio, Kazys buvo didelės dvasios žmogus, garbingas iki smulkmenų. K. Vosylius gimė 1895 m. Senųjų Sausbalių km., Pilviškių vls., Vilkaviškio aps. Savanoris iš 1919 metų. Atsisakęs žemės, kuri jam, kaip savanoriui, pirmoj eilėj buvo skirta, paprašė švietimo ministeriją stipendijos studijuoti foto meną. Stipendiją gavo ir per dvejus metus baigė savo studijas Berlyne, Vokietijoje. Domėjosi lietuvių gyvenimu Brazilijoje, kur anksčiau buvo atvykęs jo brolis. Ten šiam nekaip sekėsi, todėl Kazys prašė dr. Mačiulį paskolinti broliui kelionpinigių grįžti Lietuvon. Vėliau ir jis pats Brazilijon atvyko. Apsistojo Mogy das Cruzes S. Paulyje, kur prasidėjo didelė ir nuoširdi bičiulystė su dr. P. Mačiuliu. K. Vosylius padarė šimtus nuotraukų iš lietuvių buities S. Paulo, nekalbant apie porą tuzinų nuotraukų vien dr. Mačiulio vienintelio sūnaus Tuliuko. Apie 1933-sius metus persikėlė į Rio de Janeiro, kur išbuvo iki antrojo pasaulinio karo galo. Dar iš ten į Vokietiją jis pasiuntė dr. P. Mačiuliui notarinį įsipareigojimą duoti darbo ir t.t., bet dr. Mačiulis emigravo į JAV.

K. Vosylius pamilo antrąją tėvynę Braziliją ir ypač jos žmones. Tebūnie tad jam lengva šio svetingojo krašto žemė. Jo paliktos nuotraukos, darbai ir šviesūs atsiminimai bylos, kad čia gyveno didelis mažos, bet garbingos tautos sūnus.

ONTARIO
PROVINCE OF OPPORTUNITY

Government Information

SAVIVALDYBĖS REIKALŲ DEPARTAMENTAS

SIŪLYMAS PAKEISTI METROPOLINIO TORONTO SAVIVALDYBĖS ĮSTATYMĄ

Ontario vyriausybė pasiūlė parlamentui pakeisti metropolinio Toronto savivaldybės įstatymą pridedant šią pastraipą:

Metropolinė taryba gali daryti išlaidas bei duoti pašalpas Toronto eismo komisijai (Toronto Transit Commission) tokiomis sumomis ir sąlygomis, kokių reikalauja aprūpinimas atpigintomis eismo priemonėmis asmenų, gyvenančių metropolinėje srityje ir turinčių 65 ar daugiau metų, arba tokių asmenų grupės bei grupių.

The Hon. John Robarts
Prime Minister of Ontario

• Londono universitete, Britanijoje, prof. Cyril Hunt, patikrinęs 1914-69 m. laikotarpio studentų egzaminų darbus, konstatavo, jog prieš 55 metus studentai geriau mokėjo skaityti, rašyti, geriau suprato sunkesnį tekstą ir daugiau nusimanė aritmetikoje. Kaltę dėl dabartinių studentų atsilikimo nuo anų laikų kolegų prof. C. Hunt suvertia "pažangiems" dėstymo metodams.

Prof. Vyt. Marijošius diriguoja simfoniniam orkestrui Hartfordo mieste JAV-se

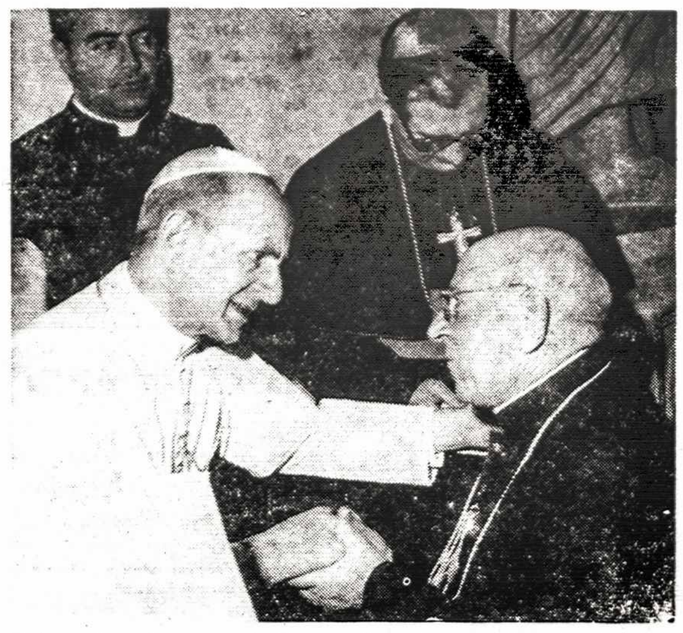

Dalyvauti vyskupų sinode Romoje buvo išleistas ir vysk. J. Labukas — Kauno ir Vilkaviškio vyskupijų apaštalinis administratorius. Nuotraukoje — popiežius Paulius VI nuoširdžiai sveikina jį, kaip retą svečią iš anapus geležinės uždangos

POGRINDŽIO SPAUDA RUSIJOJ

1969 m. lapkričio 28 d. laidoje "Time" žurnalas pažymi, kad Sov. Sąjungos laikraščiai nieko neužsimena apie pogrindžio spaudą Rusijoje ir labai retai — apie pogrindžio veikėjų suėmimus. Nežiūrint oficialios tylos, Sov. Sąjungoje yra pogrindžio spauda, kuri skelbia protestą prieš komunistinį režimą ir registruoja nukentėjusius pogrindžio veikėjus. Ypač pažymėtinas mažytis, prastos išvaizdos laikraštėlis "Paskutinių Įvykių Kronika", turįs 40 mašinėle rašytų puslapių. Jis sklinda tarp inteligentijos didesniuose Rusijos miestuose greičiau nei sausų krūmų gaisras. Leidėjais pasirašo "Samizdat" ir primena valdžios leidyklą "Gosizdat". Rezistentai slaptai spausdina tą laikraštuką ir platina vienminčių tarpe, o įvairios žinios tais pačiais kanalais plaukia nežinomiems redaktoriams - leidėjams. Aišku savaime, kad leidėjams, platintojams ir skaitytojams gresia didelės bausmės. Nežiūrint didelių pavojų, pasirodė jau dešimt laidų. Paskutinės laidos pirmame puslapyje yra ištrauka iš Jungtinių Tautų žmogaus teisių deklaracijos ir sąrašas atveju, kada buvo ja pasinaudota. Be įvairių žinių, kurios patenka į kraštą užsienio trumpu radijo bangų dėka, šis pogrindžio laikraštukas yra Rusijos intelektualams svarbiausias informacijos šaltinis.

Jis pvz. paskleidė žinią apie suėmimą 3 karo laivyno karininkų, kurie pasirašė pareiškimą, reikalaujantį žodžio ir spaudos laisvės, kaip konstitucijoje yra numatyta. Pogrindžio spauda paskelbė istorinės reikšmės žinią apie Aleksandro Solženicino laiškus Sov. Sąjungos rašytojų sąjungai. Taip pat ji skelbia sąrašus draudžiamų knygų, parašytų Rusijos ir užsienio rašytojų.

Pogrindininkai dažnai platina ir savo biuletenius, kur smulkiai aprašoma Sov. Sąjungos kalėjimuose ir darbo vergų stovyklose politinių kalinių būklė, kaip rašytojų Andrej Siniavski, Juli-Daniel ir kt. Taip pat nurodomi ir jų kalinimo vietovių adresai.

Vienoje paskutinių savo laidų, "Paskutinių Įvykių Kronika" praneša, kad 1969 m. liepos 11 d. Genrik Altunian, sovietų armijos majoras, karinio instituto lektorius Charkovo mieste, po kratos namuose buvo suimtas, nes pas jį rasta draudžiama A. Solženicino knyga "Vėžininkų palata" ir keli egzemplioriai pogrindžio biuletenių. Už tai majoras G. Altunian buvo išmestas iš komunistų partijos, pašalintas iš kariuomenės ir uždarytas į KGB izoliacinį kalėjimą.

KGB tardytojas Sachalino saloje Nikolai Danilov pasitraukė iš savo pareigų ir, atvykęs į Leningradą, pradėjo dirbti vienoje advokatų įstaigoje kaip teisės patarėjas. Jis buvo suimtas ir uždarytas į beprotių ligoninę politiniams kaliniams, kur jis buvo gydomas insulino švirkštais. "Paskutinių Įvykių Kronika" taip pat praneša, kad sovietų vadai rengiasi rehabilituoti Staliną ir išleisti net kelis tomus jo raštų. **L.**

JAU PRADĖTA REGISTRACIJA

Norintieji keliauti su lietuvių ekskursija į

LIETUVOS KANKINIŲ KOPLYČIOS DEDIKACIJĄ ROMOJE

(koplyčią pašventins Šv. Tėvas Paulius VI)

UŽSISAKYKITE VIETAS DABAR — iki 1970 m. vasario 20 dienos

Kreipkitės į: CATINTOURS, INC., 109 North Dearborn St. Chicago, Ill. 60602, USA. Telefonas: 312-332-4111

Registruojantis reikia įmokėti $100. Čekis rašomas: CATINTOURS, INC.

RENGIAMOS DVI EKSKURSIJOS:

Pirmoji išvyksta iš *Niujorko* birželio (June) 17 d. ir grįš į Niujorką liepos (July) 15 d. *Kaina* — $693.

Antroji išvyksta iš *Čikagos* birželio (June) 18 d. ir grįš į Čikagą liepos (July) 13 d. *Kaina* — $703.

Abiejų ekskursijų minėtoje sumoje įskaityta kelionė sprausminiu lėktuvu į abi puses, visos vietinės kelionės (tours), kambarys ir maistas viešbučiuose.

KELIONĖS PROGRAMA

Sprausminis lėktuvas nuskraidins į Lisaboną Portugalijoje. Iš ten autobusais aplankysime žymesnes vietas Portugalijoje, Ispanijoje, p i e t i n ė j e Prancūzijoje ir Italijoje.

BROŠIŪRA su smulkesne kelionės programa gaunama iš CATINTOURS, INC.

(Šį skelbimą prašome išsikirpti)

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

KONCERTŲ ATGARSIAI

Šiame skyriuje jau buvo cituotas sol. E. Kaniavos pareiškimas "Tiesos" puslapiuose apie gastroles JAV. Jame buvo vengiama minėti politinius koncertų nesklandumus, nes "Tiesa" yra plačiausiai sovietų okupuotoje Lietuvoje skaitomas dienraštis. Šaltus vėjus koncertų metu Eduardas ir Barbora Kaniavos atskleidė "Gimtojo Krašto" š. m. 1 nr. Sol. E. Kaniava prasitaria: "Bostone buvo platinamas anoniminis laiškas, pasigirsdavo telefono skambučių į namus, Vlikas išleido specialų kreipimąsi dėl atvykusių iš Lietuvos menininkų boikotavimo..." Pasak E. Kaniavos, Čikagoje buvo susilaukta didelio dėmesio, "nors "Naujienos" ir išspausdino šmeižikišką straipsnį, kuris pasitarnavo kaip savotiška reklama". Antrą kartą JAV viešėjęs E. Kaniava, paklaustas, kokius pastebėjo poslinkius išeivijos bendradarbiavime su Lietuvos menininkais, atsakė: "Lyginau minėtas išvykas — skirtumas neabejotinas. Kur nėra logikos, ten pralaimima. Tautiečiai vis daugiau domisi atvykstančiais iš Lietuvos ir ypač meno žmonėmis. Ieško ryšių, galimybių su jais susitikti, pabendrauti. O "veiksniai", "vaduotojai" vis daugiau netenka savo rėmėjų, nors jų rankose dauguma priemonių. Taigi laikas veikia jų nenaudai. Jie dar bando kelti triukšmą, tačiau jų veikla primena operetę..." Šios mintys yra E. Kaniavos nuokrypa nuo meno į politiką, aiškiai rodanti, kad koncertai nesiriboja vien tik kultūrine paskirtimi. E. Kaniava pasirodė esąs ne tik solistas, bet ir propagandistas. E. B. Kaniavos Bostone susitiko su priešakinių laikų aktore L. Rutkauskaite-Tvirbutiene, poetu Stasiu Santvaru, Čikagoje — su dramos teatro veteranu Stasiu Pilka, daininininkais Stasiu Baru-Baranausku, Jonu Vazneliu, Algirdu Braziu. Paklaustas, ar neteko Metropolitan operos scenoje matyti Lilijos Šukytės, E. Kaniava aiškinosi: "Apie Šukytę esu girdėjęs. Būtų buvę įdomu pasiklausyti jos dainavimo, tačiau, gaila, opera du mėnesius streikavo." Pasikalbėjimą iliustruoja Jungtinių Tautų kultūrinės draugijos pirmininkės Verona Bartlett padėkos už koncertą raštas. Deja, 1969 m. gruodžio 9 d. rašto nuotraukoje nė žodžiu neminima E. Kaniavos tautybė, nors jis pats skelbia: "Tai buvo pirmasis Lietuvos atlikėjo pasirodymas šioje tarptautinėje organizacijoje . . . "

PARODOS PREMIJOS

Čekoslovakijos Pardubuce mieste įvykusioje tarptautinėje parodoje sidabro medaliu "Grand Prix-69" buvo atžymėti lietuviški gėrimai "Palanga" ir "Dainava". Iš augščiausios kokybės spirito, vyno ir uogų sulčių juos gamina "Stumbro" įmonė Kaune. Tai yra pirmas lietuviškų gėrimų įvertinimas tarptautinėje parodoje, kurioje dalyvavo ir garsios Britanijos, Prancūzijos, Italijos, Belgijos, Šveicarijos firmos.

1970 METŲ BIUDŽETAS

Augščiausioji taryba Vilniuje patvirtino 1970 m. biudžetą: pajamų—1.268.036.000 rb., išlaidų—1.219.360.000 rb., perteklių-48.676.000 rb. Tarprespublikinėje lentelėje Lietuvai tenka VIII vieta. Už ją didesnius biudžetus turi Rusija, Ukraina, Gudija, Uzbekija, Kazachija, Gruzija ir Azerbaidžanas. Latvija su 822.842.000 rb. yra X vietoje, Estija su 547.544.000 rb. — paskutinėje vietoje.

KIRPĖJŲ KONKURSAS

Vilniuje varžėsi geriausi Lietuvos kirpėjai. Geriausia moterų kirpėja buvo pripažinta Kauno kirpyklos "Jaunystė" atstovė D. Sabienė, geriausiu vyrų kirpėju — Vilniaus kirpyklos nr. 20 vedėjas R. Raichmanas.

SENIEJI PASTATAI

Pagal architekto Z. Norbuto projektą pradėtas restauruoti vienas seniausių Klaipėdos pastatų Jūratės g-vėje. Jame įsikurs žuvies patiekalų baras-valgykla "Žuvėdra". Vidus bus įrengtas pagal Klaipėdos krašto liaudies tradicijas ir turės gyvos žuvies baseiną. Senuosiuose namuose Kepėjų g-vėje bus įrengta kavinė medžiotojams, Pergalės g-vėje — aludė. Kepėjų g-vės XVII a. dviejų augštų pastate planuojama 112 vietų "Būrų užeiga", panaši į K. Donelaičio laikų smuklę.

"JŪRA IR ŽMOGUS"

Klaipėdoje įvyko sovietų televizijos filmų III konkursas tema "Žmogus ir jūra". Geriausiu buvo pripažintas Krymo televizijos studijos filmas "Žvejai". Ilgokame atžymėtų sovietinių filmų sąraše randame ir lietuviškąjį — "Kapitonas", sukurtą Vilniaus televizijos studijos darbuotojų A. Marcinkaus ir P. Oškinio. Jo tema — žvejybos laivyno veterano kapitono A. Ojos gyvenimo kelias. Už žurnalistinį meistriškumą "Kapitono" kūrėjams įteiktas Žurnalistų Sąjungos prizas.

PARAŠIUTININKAI

"Komjaunimo Tiesos" skyrelyje "Laiko dulkes nužėrus" pirmuosius Lietuvos paražiutininkus prisimena J. Balčiūnas. Jo teigimu, pirmuosius "Salvatori" tipo paražiutus, nupirktus Italijoje J. Mikėno, Lietuvos karo aviacijos lakūnai gavo 1928 m. Pirmąjį šuolį tų pačių metų sausio 26 d. atliko lakūnas J. Morkus. Lietuvos aeroklube paražiutizmo sportas nebuvo praktikuojamas. Galiojo principas: "Tik sparnai neša, tai ir sėdėk. Patikėsi savo likimą lietsargiui — nusileisi kapuose . . ." Aviacijos švenčių bei kitomis progomis su paražiutais iš lėktuvų šokinėdavo tik pavieniai entuziastai. Paražiutininkų rekordininku su 19 šuolių buvo sklandytojas ir lakūnas Jurgis Steikūnas, miręs 1943 m. džiova, palaidotas Jiezne. Jis naudodavo du paražiutus žiūrovų nervams dirginti. Pirmajam išsiskleidus, nuo jo atsikabindavo ir vėl krisdavo, netoli žemės išskleisdamas atsarginį paražiutą. B. Civinskaitė-Mieliauskienė buvo pirmoji moteris Lietuvoje, šokusi su paražiutu 1937 m. V. Kst.

Kanados kariuomenės vyresnysis leitenantas Laisvydis Baršauskas, tarnaująs tankų daliniuose SARCEE bazėje Calgary, Alta. Jis yra sąmoningas lietuvis, nekartą sakęs kalbas Lietuvos kariuomenės šventės proga

HAMILTON, ONT.

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS minėjimas rengiamas sekmadienį, vasario 15 d. Iškilmingos pamaldos bus AV parapijos bažnyčioje, o minėjimo aktas - akademija įvyks Scot Park gimnazijos (kaip ir pereitais metais) salėje. Meninę programą atliks Montrealio "Gintaro" ansamblis. Akademiją numatoma pradėti anksčiau, kadangi montrealiečių laukia ilga kelionė į namus.

Į NAUJŲ METŲ SUTIKIMĄ apylinkės valdyba pardavė 184 bilietus. Be hamiltoniečių, matėsi svečių iš toliau, jų tarpe net iš okupuotos Lietuvos atvykusių atostogų pas savo gimines. Susirinkusius pasveikino K. L. B-nės Hamiltono apylinkės valdybos pirm. A. Juozapavičius.

NAUJOS APYLINKĖS VALDYBOS sudarymo reikalu numatoma sukviesti organizacijų atstovų posėdį.

Į "TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ" METINĮ SPAUDOS BALIŲ sausio 31 d. rengiasi vykti daug hamiltoniečių.

HAMILTONO VYSKUPAS laišku pranešė, kad katalikiškoms gimnazijoms išlaikyti AV parapijai uždėta 1970 m. $3.500 duoklė. Sausio mėnesį turi būti įnešta $1.800, liepos mėnesį — likusi suma.

"GYVATARAS" savo 20-čio gyvavimo sukaktį numato atšvęsti Atvelykio šeštadienį ir sekmadienį bendru pasilinksminimu ir koncertu. **K.B.**

ŽŪKLAUTOJŲ IR MEDŽIOTOJŲ KLUBAS kviečia Hamiltono ir apylinkių tautiečius atsilankyti į metinį klubo "Zuikių balių" — koncertą, kuris įvyks sausio 24 d. Jaunimo Centre, 48 Dundurn St. N. Pradžia 7 v. v. Programą atliks Klevelando vyrų oktetas. Koncertinės dalies pradžia 7.30. Baliaus metu bus įteikti laimėjimai geriausiems šauliams, medžiotojams ir žuvautojams. Sėkmingiausi praeito sezono medžiotojai buvo K. Žilvitis ir V. Svilas, geriausi žuvautojai — S. Žioba ir A. Šimkevičius. Laimingi baliaus dalyviai turės progos laimėti nuo $10 iki $100. Prašoma nepamiršti atsinešti iš anksto išplatintus bilietėlius. Svečiai turės progos pasivaišinti skania zuikiena, karšta kavute su pyragaičiais ir linksmai pasišokti, grojant geriausios sudėties Benni Ferri orkestrui. **Valdyba**

PRAEITĄ RUDENĮ įsikūrė jaunimo dramos grupė — dramos mokykla. Jai vadovauja aktorė E. Kudabienė. Ši jaunimo grupė susidaro iš 24 asmenų — 12 mergaičių ir 12 berniukų. Jie reguliariai susitinka pamokom trečiadieniais nuo 6 v.v. ligi 9 v.v. Jaunimo Centre, o kartais ir dažniau. Šis jaunimas, 14-19 metų amžiaus, stato "Jonines" Kazio Inčiūros ir daugelį mažesnių veikalų. Laukite premjeros ir paremkite mūsų lietuviška jaunimą, kuris stengiasi pasireikšti lietuviškoje veikloje!

Aldona Volungytė

JAUNIMO CHORO pirmoji repeticija praėjo su labai gražiu pasisekimu. Tai didelis įvykis mūsų kolonijoje. Šiam jaunimo chorui vadovauja sol. V. Verikaitis iš Toronto. Tėvai ir jaunimas parodė didelį entuziazmą šiam steigiamam chorui. Jo išlaikymui reiks ir lėšų. Pirmieji šio choro rėmėjai — mons. dr. J. Tadarauskas, paaukojęs $20; J. B. Norkai, žinomi lietuviškų reikalų rėmėjai, paskyrę $60. Būtų gera, kad atsirastų ir daugiau tokių geradarių, kurie prisidėtų prie šio choro išlaikymo. Choru rūpinasi ateitininkų sendraugių skyriaus pirm. J. Pleinys. Į šį jaunimo chorą priimamos visos mergaitės nuo 14 m. amžiaus. Norinšios dalyvauti šiame chore, kviečiamos atvykti į repeticijas, kurios vyksta reguliariai kiekvieną sekmadienį nuo 4 v. p.p. iki 6 v.v. parapijos salėje. Pirmasis choro pasirodymas numatomas Šv. Kazimiero minėjimo proga kovo pradžioje. Į chorą įstojo šios mergaitės; R. Bagdonaitė, N. Beniušytė, K. Budininkaitė, R. Bikinaitė, D. Deksnytė, L. Deksnytė, D. Dervaitytė, K. Gedrimaitė, R. Gedminaitė, E. Gedminaitė, J. Jurgutytė, D. Juozapavičiūtė, R. Jasevičiūtė, R. Kaminskaitė, A. Kaminskaitė, M. Klevaitė, L. Kareckaitė, E. Kareckaitė, A. Kezytė, D. Lukavičiūtė, A. Masytė, A. Murauskaitė, O. Murauskaitė, B. Murauskaitė, D. Milerytė, A. Mikalauskaitė, D. Navickaitė, I. Norkutė, R. Norkutė, K. Pareštytė, I. Pareštytė, R. Pareštytė, I. Paškevičiūtė, R. Ribytė, V. Rickutė, R. Seniūnaitė, A. Tribinevičiūtė, R. Ulbinaitė, R. Urbonavičiūtė. Naujai įstojusių pavardės bus paskelbtos vėliau. **J. P.**

LONDON, ONT.

METINIS ŠOKIŲ VAKARAS, rengiamas Londono sportuojančio jaunimo, sausio 24, šeštadienį, 8.30 v.v. — 1 v.r. Puiki Westown Plaza "Panorama" salė, Oxford St. W., solo dainos, septynių asmenų orkestras su soliste, karalaitės rinkimai ir t.t. Labai gera proga sutikti pažįstamus iš kitų apylinkių. Sportininkų šokių vakaras yra didžiausias Londono lietuvių parengimas. Visi iš toli ir arti nuoširdžiai kviečiami dalyvauti ir paremti jaunimo pastangas.

KUN. B. PACEVIČIUS, Šiluvos Marijos parapijos klebonas, naujosios L.L.S.K. "Tauras" valdybos nutarimu pakviestas klubo kapelionu.

KUN. J. KUZMICKIS, literatas, gyvenantis Anglijoje, vedė prieškalėdinį susikaupimą — 40 valandų adoraciją Londone. Rimtos minties ir gražaus stiliaus pamokslai londoniškių buvo atidžiai klausomi tiek senimo, tiek jaunimo, nes jie nei savo turiniu nei forma nebuvo nutolę nuo gyvenamojo laikotarpio.

LONDONO VYSKUPAS prieš Kalėdas, vadinamojo "open house" proga, buvo sukvietęs parapijų etninių grupių bei įvairių religijų atstovus. Iš lietuvių buvo pakviesti: Šiluvos Marijos parapijos klebonas kun. B. Pacevičius, parapijos komiteto pirm. Br. Misius, apylinkės pirm. A. E. Pocius su žmona ir Katalikių Moterų pirm. p. Daniliūnienė su vyru. Ta proga klebonas įteikė Ganytojui knygą "Lithuanians in Canada", o apyl. pirmininkas pakvietė jį į Lietuvių Dieną. Pirmajam vyskupas pastebėjo: "Šitą tai paskaitysiu. Kartais gaunu dovanų knygomis ne anglų kalba. Tuo atveju aš nė norėdamas negaliu paskaityti". Apylinkės pirmininkui pasakė, kad Lietuvių Dienoje stengisis dalyvauti.

TAURĖ Z. PAULIONIO ATMINIMUI. Didelio sporto entuziasto ir jaunimo draugo Z. Paulionio atminimui steigiama pereinamoji taurė, kuri bus įteikta per Londone įvykstančias Kanados krepšinio pirmenybes. Per visą savo gyvenimą ligi mirties Z. Paulionis dirbo su jaunimu ir sielojosi jo reikalais. Ši taurė bus skiriama vienai pajėgiausių pirmenybėse dalyvaujančių komandų (vienais metais viena komanda, kitais kita galės gauti). Taurė kasmet jaunimui primins jų draugą, tiek daug širdies jiems paskyrusį. Primins ir jo idėjas, o jo nesiliaujantis šauksmas "ko mes laukiame?!" pabudins nevieną jaunuolį lietuviškai veiklai. Organizacijos ir pavieniai asmenys, norintieji prisidėti prie Z. Paulionio pagerbimo, prašomi kreiptis į J. Butkų, 687 Brant St., London, Ont., tel. 439-6889 arba į Daniliūną, sr., 15 Elmwood Ave. E., London 16, Ont. Tel. 438-7694.

D. E.

VIENINTELIS ŠIĄ ŽIEMĄ

DIDELIS ŠOKIŲ VAKARAS

LONDONE, ONTARIO

sausio 24, šeštadienį,

NAUJOJE WESTOWN PLAZA "PANORAMA" SALĖJE, OXFORD STREET WEST.,

(pora blokų į vakarus nuo Wharncliffe Rd. N.).

Nemokamas automobilių pastatymas keliems šimtams. Daug svečių iš kitų apylinkių. Pelnas skiriamas sportuojančiam jaunimui paremti.

- *7 asmenų orkestras su soliste*
- *Solo dainos*
- *Karalaitės rinkimai*
- *Bufetas su visų rūšių aėrimais ir užkandžiais*
- *Šalia — restoranas*
- *Puiki salė ir nuotaika*

Pradžia 8 val. 30 min. vak., pabaiga 1 val. ryto

LLSK "TAURAS"

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO

KOOPERATYVAS "TALKA"

21 Main St. East, kamb. 203, tel. 528-0511

Darbo valandos:		Mokame už:	
pirmadieniais	9.30 — 5 v. p.p.	depozitus	5%
antradieniais	9.30 — 5 v. p.p.	šėrus	5,5%
trečiadieniais	9.30 — 5 v. p.p.	už vienų metų terminuotus indėlius	8%
ketvirtadieniais	9.30 — 5 v. p.p.		
penktadieniais	9.30 — 8 val. vak.		
šeštadieniais	9.00 — 1 v. p.p.	Duočame:	
Liepos ir Rugpjūčio mėn. šeštadieniais "Talka" uždaryta.		asmenines paskolas iš	10%
		nekiln. turto paskolas iš	9%

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Parduodame "American Travelers" čekius ir perlaidas (money orderius). Užtikrintas indėlių saugumas. Kapitalas — virš $1,600,000.00.

KNIGHT RADIO & TELEVISION

SALES & SERVICE

168 Locke St. S., Hamilton, Ont.

Tel. 522-5028

ATSTOVAUJAM *PHILIPS, WESTINGHOUSE & ZENITH* BENDROVĖMS

Savininkas Algis (AL) Pilypaitis

St. Catharines, Ont.

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS šventę tenka atkelti į vasario 7 d. Minėjimas bus didelis ir gražus visais atžvilgiais. Paskaitą sutiko skaityti KLB pirm. dr. S. Čepas. Po minėjimo bus surengtas pasilinksminimas su visais tam reikalingais priedais. Minėjmas įvyks slovakų salėje Page-Welland g-vių sankryžoje. Pradžia 6.30 v.v.

Maloniai kviečiama dalyvauti ne tik visus st. katariniečius, bet ir viso Niagaros pusiasalio lietuvius.

Apylinkės valdyba

ŠEŠTADIENINĖ MOKYKLA veikia normaliai. Pora mokinių atvyksta iš Niagara Falls. Mokyklos tėvų komitetą sudaro: pirm. A. Šetikas, sekr. J. Kazragys, ižd. A. Pranskus. Jų pareiga rūpintis mokyklos lėšomis, mokinių telkimu ir pan. **Kor.**

TRADICINĖS JONINĖS rengiamos birželio 27 d. Užsakyta didelė, erdvi Canadian Legion salė pačiame miesto centre. Prašoma tą dieną nedaryti kitų parengimų. Pernai vasarą rengėjai turėjo atsisakyti salės Joninėms, nes staiga buvo paskelbtos didelės vestuvės kaip tik Joninių dieną. Merritono salės atsisakymas pernai užkirto kelią gauti ją ateityje.

Skautų rėmėjas

EDMONTON, ALTA

PRANEŠU Edmontono ir apylinkės lietuviams, kad vasario 1 d. tuojau po pamaldų išvykstu į Kaliforniją. Vasario mėnesio sekmadieniais — 8, 15 ir 22 pamaldų nebus. Pamaldos vėl prasidės man grįžus iš kelionės kovo 8 d. kaip paprastai 11 val. Reikalui esant, prašau kreiptis į St. Alphonsus Church arba į vietines parapijas. **Kun. I. Grigaitis**

SUDBURY, Ont

ĮKURTUVĖS. Sausio 10 d. gausus būrys bičiulių pagerbė A. ir F. Albrechtus jų gražių namų įsigijimo proga. Audra yra Salomėjos ir Kazimiero Poderių duktė. Poderiai išaugino gausią ir gražią šeimą, iš kurios vienas sūnus tarnauja Ontario provincijos policijoj. Albrechtai taipogi augina gražią ir gausią šeimą. Ferdinandas bando savo talentą skulptūroje ir yra sukūręs gražių kūrinių. Įkurtuvėse tarė žodį: Tolvaiša, Jasiūnas, Lumbys, Daunys ir Staškus. Jie linkėjo, kad naujieji namai būtų šeimininkams garbinga ir laiminga pilis. **K.**

PADĖKA

Dėkojame tėveliams, Sofijai ir Stasiui Rakščiams (Fruitland), už suruošimą mūsų dvidešimties metų vedybinio gyvenimo paminėjimo-vaišių. Nuoširdi padėka už bendrą brangią dovaną: prel. dr. J. Tadarauskui, p. p. Babinams, Blekaičiams, Didžbaliams, Erštikaičiams, Mikšiams, Meškauskams, Meškauskams, Norkams, Sakalams, Skaisčiams, Steponavičiams, Sudikui, Pranckevičiams, Pilipavičiams, Paškevičiams, Klevams, Kybartams, Kšivickiams, Krištolaičiams, Vytams, Rickams, Tumaičiams. Dėkojame už puikią dovaną: p.p. Step. Juozapavičiui, G. B. Trinkams, I. Vl. Pėnkauskams; už gražią atskirą dovaną p. Lapinskams (Toronto), už brangias kristalines taures: p.p. L. Skripkutei, S. Skripkienei, A. Asmenavičienei. Taip pat dėkojame už gražią dovaną tėvams ir dukroms Karolinai ir Rūtai, o P. V. Stanaitienei už prisiųstas gražias gėles. Ačiū tetoms Liudai ir Justai už prisiųstus sveikinimus iš Lietuvos, G. V. G. Lumbiams už sveikinimus iš Sudburio, O. Stasiuliui už pasveikinimą ir J. Mikšiui už pasveikinimą vaišių metu. Visiems nuoširdus ačiū!

Laima ir Justas Kriaučiūnai,
Fruitland, Ont.

PADĖKA

Dėkingi esame už suruoštą staigmeną-pobūvį mūsų 30 metų vedybų sukakties proga. Pergyvenome nepaprastą džiaugsmą ir malonų prisiminimą! Brangūs svečiai iš Tillsonburgo, Glenn Mayer, Delhi ir apylinkių, Toronto, Hamiltono, Oakvil, lės atvyko nepaisydami sniego ir šalčio. Dėkojame iniciatoriams: p.p. E. Bubnienei, O. Šiurnienei, J. A. Deksniams, kurių namuose buvo suruoštas pobūvis. Dėkojame prel. dr. J. Tadarauskui už pasakytą žodį. Už taip gražią, ir mums visam laikui prisiminting dovaną, kuri buvo mums šia proga įteikta, nuoširdžiai dėkojame: p.p. J. E. Bubniams, J. A. Deksniams, D. O. Šiurnoms, I. Stanevičiams, Z. A. Gediminams, A. G. Vinerskiams, J. E. Šimaičiams, P. D. Jankams, V. B. Vytams, D. J. Žiogams, A. Kairiui, S. Valatkienei, P. M. Žilvičiams, K. E. Gudinskams, V. A. Kežinaičiams, K. E. Simaičiams, P. S. Kalvaičiams, E. Gugienei, V. Domeikai, V. Bagdonui, Z. B. Stonkams, M. Janušaičiams, J. R. Arštikaičiams, V. M. Leparskiams, O. p. Beniušiams, A. S. Jankauskams, A. A. Gureckams, O. Kaminskienei, J. E. Norkams, A. S. Steigviloms. Malonus prisiminimas liks mums neužmirštamas. Liekame dėkingi Jums visiems —

Antanas ir Sofija Elvikiai

Advokatas

EUGENIJUS KRONAS,

B. Sc., B. C. L.

32 James St. So.,

Royal Bank Building,

suite 614,

tel. 522-6781

Hamilton, Ontario

LIETUVIAI PASAULYJE

J. A. Valstybės

KUN. DR. T. ŽIŪRAITIS, O.P., pakviestas lietuvių liuteronų kun. P. Dagio, pasakys pamokslą Woodhaven, N.Y., sausio 18 d., 2 v.p.p., pamaldų metu ryšium su krikščionių vienybės savaite. Nuo sausio 10 d. iki kovo pradžios kun. T. Žiūraitis yra išvykęs iš Vašingtono į New Jersey sritį sielovados darbams.

MONS. AUDRYS BAČKIS, dirbąs Vatikano diplomatinėje tarnyboje (Turkijoje), Kalėdų švenčių proga buvo atvykęs pas tėvus į Vašingtoną. Beviešėdamas sužeidė ranką, kuriai padaryta operacija.

OLGA NAURAGIENĖ, buvusi balerina nepriklausomos Lietuvos operos ir baleto teatre, po sunkios ligos sausio 3 d. mirė Worcester, Mass., Šv. Vincento ligoninėje. Velionės liūdi jos vyras Ipolitas Nauragis, buvęs Lietuvos operos teatro solistas, ir dukrelė Daiva, vienuolė Antanina.

INŽ. VALDAS ADAMKUS sausio 5 d. Vašingtono federaciniame vidaus reikalų departamente buvo prisaikdintas vandens teršimo kontrolės komisaro specialaus asistento pareigoms. Šio komisariato žinioje yra visos JAV vandens apsaugos federacinės įstaigos, tyrimų laboratorijos, federacinių lėšų skirstymas valstijoms ir vandens apsaugos įstatymų vykdymo priežiūra. Tai yra palyginti augštas federacinis postas. Respublikininkų partijos vadovybės dėmesį inž. V. Adamkus atkreipė kieta kova rinkimuose į Čikagos sanitarijos distrikto patikėtinius respublikininkų sąraše. Šį postą laimėjo demokratai, bet inž. V. Adamkus išgarsino savo vardą amerikiečių tarpe ir gavo beveik milijoną balsų.

"TIME" ŽURNALAS garsiausiu 1969 m. žmogumi pasirinko vidurinę amerikiečių klasę. Jos duoklę Amerikai nušviečia ilgas rašinys sausio 5 d. laidoje, papildytas kaikurių vidurinės klasės amerikiečių pareiškimais. Jų tarpe yra plačiai cituojamas General Electric bendrovės Pittsfield, Mass., įmonės tarnautojas ir šio miesto savivaldybės narys Richard W. Paul, 43 metų amžiaus lietuvio imigranto sūnus, augęs Worcester, Mass. II D. karo metais jis buvo marinu ir dalyvavo kovose prieš japonus Ramiojo vandenyno salose. R. W. Paul pasisako prieš turtingų tėvelių ilgaplaukius vaikus maskaradinėje aprangoje. Jo nuomone, šį revoliucinį jaunimo sąjūdį skatina ir remia kairysis elementas, nes jiems visiškai nebaisus yra komunizmas. Jaunimas protestuoja prieš karą, nors jo nesupranta. Jie žino tik tiek, kad kare žūsta žmonės, bet žmonės žūsta ir automobilių nelaimėse Amerikos plentuose, miestuose nuo nusikaltėlių rankos. Pasak R. W. Paul, krašto laisvė jaunimui neduoda teisės neiti į kariuomenę. Laisvė nereiškia, kad žmogus gali nedirbti, nes ir laisvę tvarko įstatymai. R. W. Paul, kilęs iš neturtingos šeimos, turtingųjų peršamą pagalbą neturtėliams sutinka skeptiškai jau vien dėlto, kad jie patys nėra patyrę ir nežino kas iš tikrųjų yra skurdas.

Vokietija

VISUOMENINIŲ STUDIJŲ SEMINARĄ jaunimui š.m. sausio 1-3 d.d. surengė Europos Lietuvių Fronto Bičiuliai Bad Woerishofeno Šv. Ulricho parapijoje, kurios klebonas yra kun. Antanas Bunga. Seminare dalyvavo 25 Vokietijos lietuvių jaunuoliai 17-33 metų amžiaus. Kartu sutikę Naujuosius Metus, dalyvavę kun. Br. Liubino ir kun. J. H. Šulco Šv. Ulricho bažnyčioje atlaikytose Mišiose, seminaro darbus pradėjo N. Metų vakarą. Seminaro tikslus nušvietė Vasario 16 gimnazijos direktorius Vincas Natkevičius, paskaitą apie Lietuvių Fronto istoriją skaitė ELF Bičiulių pirm. prof. dr. Zenonas Ivinskis. Su Lietuvių Fronto programa turėjo supažindinti dr. Kajetonas J. Čeginskas, bet dėl nenumatytų aplinkybių negalėjo atvykti iš Švedijos. Jį teko pakeisti V. Natkevičiui. Kiekvieną pranešimą lydėjo ilgos ir atviros diskusijos, kuriose kiekvienas dalyvis galėjo pareikšti savo nuomonę. Buvo iškelta mintis, kad tokius seminarus ateityje ruoštų pats jaunimas. Nesusilaukus pakankamo pritarimo, seminarų rengimo iniciatyva palikta ELF Bičiuliams. Diskusijoms vadovavo kun. Bronius Liubinas. Baigminį žodį tarė ELF Bičiulių pirm. prof. dr. Z. Ivinskis ir namų šeimininkas klebonas kun. Antanas Bunga, kuriam gimtadienio proga buvo sugiedota "Ilgiausių metų".

VASARIO 16 GIMNAZIJOS Kalėdų eglutės tradicines iškilmes plačiai aprašė vokiečių laikraščiai "Lampertheimer Zeitung", "Mannheimer Morgen" ir "Weinheimer Nachrichten". Parengimui vadovavo evangelikų ratelio vedėjas F. Skėrys, talkinamas kapeliono kun. St. Šileikos. Įvadiniame žodyje F. Skėrys priminė šio vakaro dalyviams pernai vasarą Italijos Alpėse žuvusį ir lig šiol nesurastą gimnazijos kapelioną kun. J. Riaubūną. Jis linkėjo, kad žmonija, užmiršusi komercinę propagandą, Kalėdas sutiktų kaip taikos šventę. Sveikinimo žodį tarė Lampertheimo Šv. Andriejaus katalikų parapijos klebonas kun. J. Maday, VLB valdybos pirm. J. K. Valiūnas. Raštu buvo gautas Europos lietuvių vyskupo dr. A. Deksnio sveikinimas. Dėmesio centre buvo gimnazijos direktoriaus Vinco Natkevičiaus kalba, priminusi gimnazistams ir svečiams, kad Vasario 16 šiandien yra vienintelė lietuvių gimnazija laisvajame pasaulyje. Net du vokiečių laikraščiai antraštėms pasirinko jo mestą mintį, kad šią gimnaziją baigusieji jaunuoliai bus Vakarų ir Rytų kultūrų sintezės atstovais, mažinančiais įtampą tarp šių kultūrų. V. Natkevičiaus teigimu, gimnazija turi dvejopą uždavinį — perteikti lietuvių kultūrą savo mokiniams ir padaryti juos tiltu tarp Rytų ir Vakarų. Kapeliono kun. S. Šileikos paruoštą vaidinimą "Jeigu Jis būtų gimęs šiandien" teko atidėti dėl siaučiančio gripo, kuris lovon buvo paguldęs pusę gimnazijos mokinių. Gripas gerokai sumažino ir K. Motgabio choro narių eiles, giedojusio kalėdines giesmes lietuvių, vokiečių ir anglų kalbomis. Programą paivairino deklamacijos ir muzikinis kvartetas. Lietuvė sol. Marija Panse, sopranas, išpildė dvi Humperdinck operos "Jonukas ir Gretutė" arijas, pagiedojo J. S. Bacho ir Ch. Gounod "Ave Maria" padainavo J. Gruodžio "Lopšinę". Jai akompanavo pianistė Kaethe Buettner. Iškilmė baigta giesme "Stille Nacht".

Australija

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ KATALIKŲ Federacijos suvažiavimas, pavadintas Lietuvių Katalikų Dienomis, įvyko Adelaidėje. Federacijos reikalus svarstė 48 atstovai iš Adelaidės, Sidnėjaus ir Brisbane. Federacijos naujon valdybon išrinkti: J. Petraitis, A. Kairaitis, V. Miliauskas, V. Žiogas, V. Junokas, J. Jurgelaitis, V. Žemaitis ir J. Žitkevičienė. Paskaitą apie katalikiškos spaudos reikšmę Australijoje skaitė J. Petraitis, apie ateitininkus — p. Bakaitis. Prie suvažiavimo buvo prijungtas literatūros, dainos, muzikos ir talentų vakaras, surengta dail. St. Naliubšio kūrinių paroda. Katalikų Federacijos suvažiavimas buvo užbaigtas bendru N. Metų sutikimu.

Monakas

TRANS WORLD radijo misija Monte Carlo mieste įsigijo radijo stotį, kurios bangomis skelbia Dievo žodį įvairiomis kalbomis. Lietuviška religinė programa transliuojama šeštadieniais 1.30 v.p.p. Vakarų Europos laiku Monte Carlo radijo 31 metro banga. Šią žinią praneša kun. K. Burbulio Čikagoje redaguojama "Evangelijos Šviesa". Gaila, kad nepasakyta kokiai religinei bendrijai ta radijo misija atstovauja.

Argentina

SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ ARGENTINOJE, baigdamas 1969 metus, išsirinko naują centro valdybą, kuri jau pasiskirstė pareigomis: pirm. R. Stalioraitis, vicepirm. L. Stankevičius, I sekr. G. Baršauskas, II sekr. O. Žabarauskaitė, I ižd. A. Ramanauskas, II ižd. J. Bakaitis, nariai — J. Mikulėnas, A. Paserbskis, T. Aliukas ir A. Arlauskas.

NAUJŲ METŲ SUTIKIMĄ Dr. J. Basanavičiaus rūmuose surengė Argentinos Lietuvių Centras. Žodį tarė AL Centro pirm. Viktoras Misiūnas, pristatęs gausius svečius iš JAV — kun. dr. Antaną Jušką, "Laisvosios Lietuvos" red. Valerijoną Šimkų, Kazį Laucių su žmona, Albertą ir Laimą Glavinskus, JAV ambasadoje Brazilijoje dirbantį Filadelfijos lietuvį Joną Kavaliūną. 1970 metus vakaro dalyviai sutiko šampano tostu ir Argentinos Lietuvių Centrui sugiedojo "Ilgiausių metų". Kalėdų dieną AL Centre lankėsi su maišu dovanų vaikučiams Kalėdų senelis (A. Ruplėnas). Suaugusiems P. Ožinskas rodė iš Lietuvos atsivežtus filmus "Paskutinis šūvis", "Gyvieji didvyriai", Šveicarijos vaizdus, C. Dobkevičiaus filmuotus 1969 m. parengimus AL Centre.

WELLAND, ONT.

PERRINKTA APYLINKĖS VALDYBA. 1969 m. gruodžio 14 d. buvo sušauktas KLB Welland apylinkės visuotinis susirinkimas. Atvyko neperdaugiausia bendruomenės narių. Iš valdybos ir revizijos komisijos pranešimų buvo matyti, kad valdyba savo veiklos laikotarpyje dirbo, kiek esamomis sąlygomis buvo įmanoma. Susirinkusiųjų ji buvo vienbalsiai paprašyta pasilikti dar vienai kadencijai. Senoji valdyba sutiko. Revizijos komisija taip pat pasiliko dar vienam terminui. Ją sudaro: B. Simonaitis, P. Bersėnas, A. Stankevičius. Perrinktoji valdyba turėjo pirmąjį posėdį š.m. sausio 4 d. ir pasiskirstė pareigomis: pirm. Tėvas Barnabas Mikalauskas, OFM, vicepirmin. J. Kutka, sekr. K. Stankevičius, ižd. A. Žinaitis, švietimo bei kultūros reikalams — A. Čepukas. Taip pat valdyba nutarė ruošti Vasario 16 minėjimą vasario 15 d. Holy Ghost salėje. Kadangi vasario 15 d. jau yra Gavėnia, todėl šokių nebus. Jos programa: pamaldos 11.30 v. r. Holy Ghost bažnyčioje. Po pamaldų salėje paskaita, meninė dalis ir vaišės. Maloniai kviečiami visi dalyvauti.

Sekr. K. Stankevičius

Sault St. Marie, Ont.

NAUJOSIOS APYLINKĖ VALDYBOS sudėtyje yra ir Jadvyga Staškūnienė kaip parengimų vadovė. Korespondencijoje "TŽ" 2 nr. jos pavardė praleista per klaidą.

Operetinė romano rezistencija

VYTAUTAS A. JONYNAS

Naujoji R. Spalio knyga pavadinta skambiu, viliojančiu ir suvedžiojančiu pavadinimu "Rezistencija". Veikalai apie pogrindžio, atseit konspiracinės grupės, veiklą visada masina skaitytoją, žada jam nekasdienines veikėjų figūras, slėpiningumą, įtampą, aistrą. Neretai nuotykių romanų skaitytojui vistiek apie ką rašoma — prancūzų "maquis", airių sąjūdį, Izraelio teroristus, revoliucininkų kovą prieš carą. Dažnai tokie veikaliukai lengvai perdirbami "pagal reikalą". Reikia tik sukeisti veikėjų vardus ir vietovardžius. Visa tai esam šimtąkart patyrę iš gausybės ura-patriotiškos, ar ura-ideologinės makulatūros.

Parašyti sukrečiantį tikroviškumu, psichologine tiesa pasiryžėlio, gaudomo į spąstus, nusiviliančio, priversto nieku ir niekad nepasitikėti, o tačiau aklai vykdančio organizacijos nurodymus žmogaus tipą yra kas kita. Tai reikalauja iš rašytojo ypatingai didelio psichologinio įžvalgumo, saiko nuovokos ir talento. Nenuosabu, jei mūsų literatūroje, kurtoje tiek išeivijoje, tiek tėvynėje, randame nedaug puslapių, kuriuose atsivertų tos žmogiškosios gelmės, nors bandymų nestigo. Gal nebuvo epopėjinio veikalo apie pogrindį, veikusį per pirmąją rusų okupaciją, bet šiaip rezistencijos tema yra rašę ir Škėma, ir Alantas, ir Jankus, ir Landsbergis, ir kiti.

Kuo praturtina mūsų literatūrą naujausias R. Spalio romanas? Kuo papildo jis paties autoriaus kūrybą?

Rasit, vertėtų visų pirma paklausti, ar Spalio "Rezistencija" yra iš tikrųjų naujausias autoriaus plunksnos gaminys? Tuo abejojam. Neišbaigtumu, kompozicijos gremėzdiškumu, publicistikos, ir tai gerokai paplėkusios, perkrova, gimnazistine pasaulėjauta, sentimentalumu "Rezistencija", mano manymu, anaiptol neparodo R. Spalio rašytojiško pajėgumo. Kažkaip norisi įtarti, kad turime reikalo su užsidulėjusiu stalčiuje jaunų dienų rašiniu.

Viena aišku, "Rezistencijos" netenka laikyti romanu apie lietuviškąjį pogrindį. Tai greičiau memuarinis, kiek manikiūruotas pasipasakojimas apie pirmosios rusų okupacijos pergyvenimus. Šia prasme R. Spalio knyga lengvai įsirikiuoja į ankstyvesnių autobiografinių autoriaus veikalų ("Gatvės berniuko nuotykiai", "Alma Mater") eilę. Veikalų, kuriems kritika pripažino dokumentinę ar vadinamąją "lektūrinę" vertę.

Ir šiuokart R. Spalio apysakai fabula yra rogės, kuriomis autorius nudarda į praeities nuokalnę; nučiuožia, tarp kitko, gerokai kitų provėžų suslėgtu sniegu, nes visumoj (dokumentine prasme) skaitytojas mažai sužino ką naujo. Tiesa, Spalis daug vietos skiria pogrindininkų žygiams atpasakoti (labiausiai nelauktas epizodas yra apie Valstybės Teatro rūmų sprogdinimą per Liaudies Seimo sesiją). Deja, Spalio rezistentai yra labai neindividualizuoti personažai, jų organizacijos sąranga, grupės psichologija skaitytojui nesuvokiami. Esmėje veikalas remiasi dviejų pagrindinių personažų nuotykių atpasakojimu. Vienas jų — rezistentas Alejūnas, kitas — komunistas, saugumietis Vaitas. Pastarasis charakteris yra ypatingai nenusisekęs. Beveik neįtikėtina, kad autorius, pats patyręs komunistinį terorą, laisvai prieinantis prie gausios literatūros apie totalitarinio pasaulio žmogaus fanatiko psichologiją, sugebėjo nudrėbti tokį plevėsą. Vaitas tiek panašus į politkalinį, partietį, enkavedistą, kiek Melchijoras Putelė ir Snoopy.

Yra ir kita silpnybė. Esmėje abu veikėjai vienas į kitą panašūs kaip dvyniai. Abudu individualistai, ūmūs, savarankiški, išradingi, mylį mamas, tačiau dar labiau įsimylėję savo mergužėles lelijėles — striūbauja jas prisiminę, kad net graudu.

Abu stovyklavę, patyrimo daugel gavę skautai. Alėjūnui toji patirtis praverčia bėgant per sieną. Tie aprašymai skaitytoją įtikina, bet kai enkavedistas Vaitas operuoja "Skautybe berniukams", kad iššifruotų "šnipų ir diversantų" gaują, skaitytojui situacija darosi daugiau nei naivi. Nemažiau vaikiškai, operetiškai pavaizduota ir Jurkūno — Vaito scena, kurioje Vaitas (good bad guy) "nukaukuoja" buvusį trockininką Jurkūną (bad bad guy). Visumoje "Rezistencijos" personažai — tik garsiakalbiai, kuriu pagalba autorius dėsto savo mintis.

Samprotavimų Spalis nepagaili. Kai tik suveda krūvon savo rezistentus, autorius randa proga išpilti tiradą. Nusprendęs, kad Vaitas turi nusivilti komunizmu, jis ištisais puslapiais trata apie bolševizmą. Deja, visa ta publicistinė retorika šimtąkart girdėta, ir nusimitingavęs Spalis nepastebi, kad jo knyga gali sukelti skaitytojui labai nelauktą įspūdį apie tą tragišką laikotarpį. Autorius, sakysim, su pasigardžiavimu pasakoja, kaip aštuntokai suvarė į miltus marksizmo-leninizmo dėstytoją. Jis neužmiršta suminėti visokiausių apsistumdymų traukinyje ir t.t. Nepatyrusiam tų įvykių skaitytojui lengvai gali susidaryti vaizdas, kad Lietuvos gyventojai buvo palaida bala, karštakošiai, nesubrendėliai, neapdairūs menkiausiai priešo provokacijai ir dėlto nusipelnę protingesnio, pranašesnio priešo represijų. Rezistencija, sprendžiant iš jos atstovų, neatrodo drausminga, organizuota kova, bet veikiau netikėtai išskirtų įsimylėjėlių sąmokslavimas ir slapstymasis.

Sunarstyta iš trapių nuotykinių narelių, Spalio apysaka nepasižymi nei kalbos sodrumu, nei gyvu stilium. Dialogai dirbtiniai, kalba užgožta kasdieninės vartosenos klišėmis. Yra vietų, keliančiu abejonę, ar autorius pats supranta ką parašęs. Pvz.

Naktis raitėsi palengva. Jos šukuojamos VARNO GARBANOS vis ilgėjo, vis labiau gaubės, kviesdamos užmerkti akis, džiaugtis poilsio palaima.

Galingi šiaurės vėjai kvėpavo ledinėmis lūpomis, glamonėjo žemę, kuri glėbiu surakinta, vis nesikėlė pasitikti pavasario... Net šviesesnis kovas dundėjo stiklinėmis kanopomis, po kieta žvarbia žeme, purkštoma lyg sniegu lėmis, lyg ledine kruša. Audrų plakama, ji skaudėjo, kaip įkaitintos adatos. Gamta spurdėsi, kaip atatupstas žirgas, pavasario link, o tas vis slapstėsi, dengdamasis purvinomis bespalvėmis dukomis.

Sakykim, kad Spaliui yra tekę matyti garbanotą varną, bet ką reiškia antrosios citatos žodžių vėriniai: "ji skaudėjo kaip įkaitintos adatos" arba "glėbiu surakinta žemė, "kuri paskui" spurdėsi kaip atatupstas žirgas?" Ne kiekvieno vaizduotė pajėgi juos atspėti.

R. Spalis, REZISTENCIJA. Romanas, išleistas 1969 m. "Vilties" draugijos leidyklos, 6907 Superior Ave. Cleveland, Ohio. Kaina $6.

Atsiųsta paminėti

Technikos Žodis nr. 4, 1969 m. liepa-rugpjūtis. Leidėjas — ALIAS Čikagos skyriaus techninės spaudos sekcija. Administratoriaus adresas: A. Pargauskas, 6643 So. Francisco Ave., Chicago, Ill. 60629, USA.

"Keleivio" kalendorius 1970 m. 64 psl. knygutė su mėnesiniais kalendoriaus lapeliais ir pasiskaitymais. Redagavo S. Michelsonas. Gaunamas "Keleivio" administracijoje, 634 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127, USA.

Vaižgantas, RIMAI IR NERIMAI. 55 didelio fromato puslapiai minkštuose viršeliuose. Kaina $2. Redagavo Domas Velička, žodynėlį sudarė Rimas Černius, apipavidalinimą prižiūrėjo dail. Adolfas Valeška. Išleido šimtaisiais Vaižganto gimimo metais (1969) Pedagoginis Lituanistikos Institutas, 5620 So. Claremont Ave., Chicago 36, Ill., USA. Leidinio mecenatas — Lietuvių Tautinės Sąjungos Cicero skyrius.

Lietuvių Dienos nr. 10, 1969 m. gruodis. Gausiai iliustruotas žurnalas lietuvių ir anglų kalbomis. Adresas: 4364 Sunset Blvd., Hollywood, Cal. 90029. USA.

Joseph Ehret, DIE VERGESSENEN BALTEN. Sonderdruck aus "Civitas", Luzern 1969. Brošiūros pavidalo atspaudas, išleistas Šveicarijoje. Leidėjo ir platintojų adresai nepažymėti.

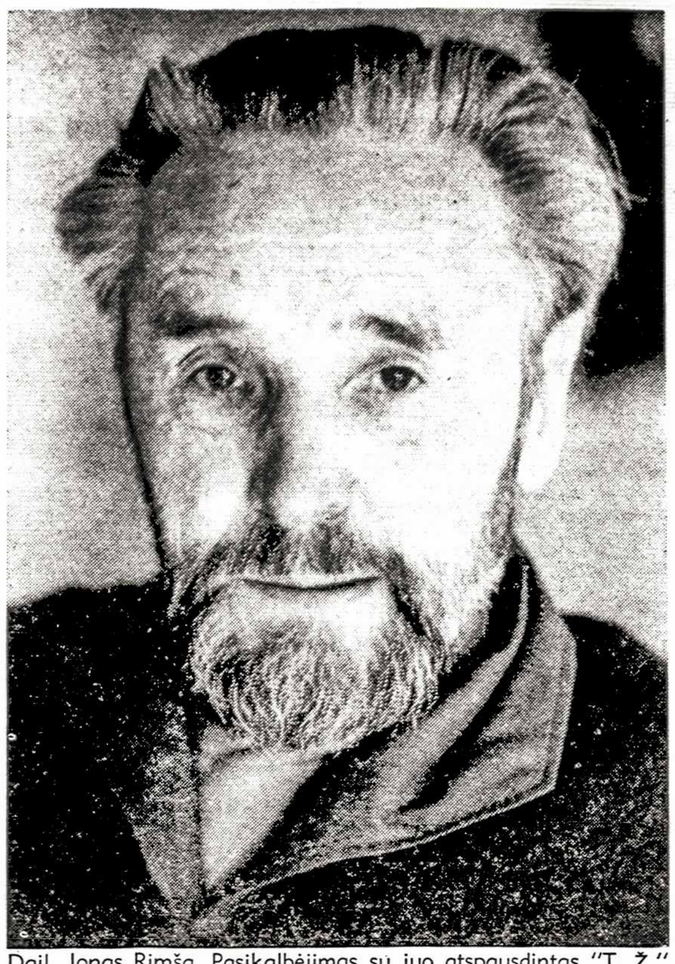

Dail. Jonas Rimša. Pasikalbėjimas su juo atspausdintas "T. Ž." 1970 m. 1 nr. Nuotr. Lino Baškausko

NAUJAS VEIKALAS APIE KLAIPĖDĄ

Naujų žinių apie Klaipėdos krašto problemą tarptautinėje sferoje suteikia **Juliaus Slavėno** disertacija anglų kalba "The Klaipėda - Memel controversy 1919—1939", kuri 1969 m. buvo priimta Čikagos universiteto ir jos autoriui suteiktas filosofijos daktaro laipsnis. Dr. J. Slavėnas šiuo metu dėsto istoriją State University College, Buffalo, New York.

Disertacija nagrinėja Klaipėdos problemą ir įvairius su ja surištus politinius įvykius nuo 1919 m. iki Klaipėdos krašto atplėšimo nuo Lietuvos. Autorius didele dalimi naudojosi Vokietijos užsienio reikalų ministerijos slaptaisiais dokumentais, kurie po paskutinio karo pateko į sąjungininkų rankas ir vėliau buvo paskelbti. Iš jų matoma, kad Vokietijos vyriausybė jau iš pat pradžios buvo griežtai priešinga krašto prijungimui prie Lietuvos. Jeigu ji tuo metu nedarė griežtesnių žygių, tai tik todėl, kad laikė Lietuvą silpnesniu priešu, negu Lenkiją, su kuria bus sunkiau apsidirbti. Su Lenkija ji turėjo dar Dancigo ir koridoriaus klausimą. Iš veikalo matoma, kad net nuosaikaus vokiečių ministerio dr. Stresemano laikais Klaipėdos atgavimo klausimas augštose politinėse sferose buvo pakartotinai gvildenamas. Atėjus nacionalsocialistiniam Trečiajam Reichui, Klaipėdos atplėšimas nuo Lietuvos buvo nutartas. Liko tik laiko klausimas. Paskutinį žodį pasilaikė pats Hitleris. Tai buvo pranešta ir Klaipėdos krašto vokiečių vadams, kurie jau daug anksčiau norėjo Klaipėdos prijungimo prie Vokietijos. Vokiečiai kreipėsi į Vakarų sąjungininkus ir net bolševikus, kad jie nesipriešintų, kai ateis laikas. Buvo sudaryta su Maskva net nepuolimo sutartis. Ir su Lenkija buvo tartasi, kad ji, Klaipėdą nuo Lietuvos atplėšiant, nedarytų Vokietijai nepageidaujamu žygiu. Lenkijos užsienio reikalų ministeris Beckas su Hitlerio prašymu sutiko, bet kai Hitleris Beckui priminė apie nesutvarkytą Dancigo ir koridoriaus klausimą, Beckas staigiai susirgo. Lenkijai nesutikus geruoju atiduoti minėtų sričių, Trečiasis Reichas puolė Lenkiją su didele jėga ir sumušė, tuo sukeldamas II D. karą. To Hitleris ilgai nenorėjo pripažinti. **A.**

Laureatų ir angelų mieste

Lankytojo pastebėjimai ir pasikalbėjimai saulėtoje Kalifornijoje

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Ne po vienu stogu

Pažvelgęs į A. Skiriaus išleistą "Kalifornijos lietuvių almanachą", randi ilgą sąrašą organizacijų, institucijų, verslų — apie 50. Kaip jau minėjau, daugelis organizacijų telkiasi apie Šv. Kazimiero parapiją. Yra dalis, kuri turi savas pastoges. Antai, Lietuvių Bendruomenė turi savo namus, tautinės srovės veikėjai — Tautinius Namus. Abiejuose įrengtos valgyklos ir salės susirinkimams. Tačiau nei vieni, nei kiti neatrodo labai imponuojančiai. Kitataučiai, matydami tuos visuomeninius namus, be abejonės, negali manyti, kad Los Angeles lietuviai sudaro didelę, reikšmingą grupę. O visdėlto, kai didelės šventės proga tautiečiai susirenka iš visų miesto kraštų, netelpa nė į vieną lietuvių turimą salę — reikia eiti kitur. Kai paklausiau vieną veikėją, kodėl nesueinama vienon pastogėn, atsakė: "Neįmanoma susitarti."

"Pabėgėliai" iš Kanados

Buvo laikotarpis, kad iš Kanados tautiečiai vienas po kito kėlėsi Kalifornijon. Vienus vertė sveikata, kitus verslas, o trečius viliojo "paparčio žiedas". Vieni čia greitai prigijo, kiti po ilgesnio vargo įsikūrė, o treti grįžo Kanadon. Pasirodė, kad ir Kalifornijoj doleriai neauga ant medžio. Dabar Los Angeles mieste ir apylinkėse gali rasti visą eilę buvusių kanadiečių: statybos rangovą Matulaitį, nuosavybių pardavėją J. Čingą, A. Kiršoną, G. Rukšėną, K. Motušį, B. Jonyną ir kt. Buvę torontiečiai J. ir A. Spreinančiai turi net du restoranus. Yra buvusių kanadiečių ir senųjų ateivių tarpe. Net keli jų sakėsi kurį laiką gyvenę Kanadoje, bet vėliau persikėlę Kalifornijon. Visi jie Kanados pamiršti negali — kartas nuo karto atvyksta aplankyti senų pažįstamų, likusių draugų, giminių. Atrodo, kad šiuo metu visi jau įsitvirtinę, apsipratę su klimatu ir nebegalvoja jieškoti naujos laimės.

Vyčių gegužinė

Los Angeles mieste tebėra populiarios gegužinės — "piknikai". Jas rengia žurnalas "Lietuvių Dienos" ir įvairios organizacijos gražiuose parkuose. Man teko pakliūti Lietuvos vyčių organizacijos gegužinėn. Tikėjausi rasti daug jaunų veidų, bet apsirikau — tai buvo senjorai vyčiai ir jaunimo nesimatė, nors sąraše yra studentų kuopa. Prie stalų parke susėdusios grupės — lietuviškos veiklos veteranai ir veteranės, daugiausia senosios ateivijos tautiečiai, nors matyti vienas kitas iš naujųjų ateivių, kaip J. Činga — bene dabartinis vyčių pirmininkas, p. Mitkus, poetė D. Mitkienė-Mickutė, A. Razutis, p. Dovydaičiai ir kt. Visi linksmai kalbasi, girkšnodami įvairius gėralus, pasakoja smagias istorijas, užkandžiauja. Vieni rūpinasi loterija, kiti pardavinėja dešras, treti — gėralus. Žodžiu, nė vienas nenuobodžiauja. Ta proga įdomu buvo išgirsti veiklos veteranų nuomones. Jose galėjai jausti nusivylimą naujaisiais ateiviais. Mat, vyčiai tikėjosi, kad jų gretas papildys ju atžalynas ir vėl atsiras jaunių. Deja, viltys neišsipildė — naujieji ateiviai atsivežė savo organizacijas ir prie čiabuvių nepritapo. Taip liko neužpildyta praraja ir nusivylimas. Visdėlto vyčių veikėjai tęsia savo darbą, tikėdamiesi geresnių dienų — gal Amerikoje gimęs jaunimas pasuks vyčių linkme. Dabartiniai vyčiai tarp savęs kalbasi daugiausia angliškai, bet savo dvasia labai lietuviški. Antai F. Speecher, parapijos komiteto pirmininkas, sako: "Aš vienintelis visoj šeimoj išmokau lietuviškai ir tapau lietuviu." Įsijungęs į Lietuvos vyčius, pamilo lietuvišką veiklą ir šiandieną joje tebedalyvauja. O tokių, atrodo, yra nemažai. Tais klausimais gyvai ir sklandžiai kalba inž. Kiškis. Jis atvyko Amerikon jau paūgėjęs, gyvenęs Lietuvoj prez. A. Smetonos valdymo metais, ten nukentėjęs ir dabar Los Angeles gražiai įsikūręs. Jis ypač apgailestavo tautiečių ginčus spaudoje. Esą jie ir spaudą pažemino, ir sukliudė bendrus projektus, kuriais galimą būtų pasididžiuoti prieš svetimtaučius...

Taip, čia kiekviename slypi lietuvių praeitis su džiaugsmais ir nusivylimais. Saulė jau leidžiasi, o su ja ima leistis kelionėn ir visi gegužinės dalyviai, neišskiriant nė vyčių dvasios vado kun. dr. A. Olšausko.

* * *

Daug dar dalykų ir asmenų reikėtų pamatyti tame angelų mieste, bet atostogų dienos ribotos. Dar atsiranda proga mesti žvilgsnį į kapines, kur palaidotas lietuvių parapijos pradininkas prel. Maciejauskas, savo laiku yręsis net prieš vilti, ir pagalvoji, kad tai žmogus, kuriam netrūko vizijos. Dabar jam reikėtų atsikelti ir pamatyti Los Angeles lietuviu koloniia. išaugusia iš mažo daigo į šakotą medį. Kukliai jis palaidotas, kaip ir kiti lietuviai kunigai. Iškilmingiau priglaustas velionis prof. M. Biržiška mauzolėjuje. Tai mirusių karalystė, kurion Los Angeles lietuviai dar nesiruošia. Jie tebegyvena kūrybingas dienas ir stato gyvuiu karalystę, kurioje netrūksta nei šviesiu veidų, nei tvirtu ranku, nei talentu, nors paskutinieji Lietuvos himno žodžiai ir čia nelengvai įgyvendinami. **Pr. G.**

ANTANAS RAMŪNAS

EX LITUANIA LUX

Lietuvių tauta yra viena iš tų,
kurios laukia ateities
Ad. Mickevičius

Aptemo ir Baltija ir Tėvynės bokštai,
Kai Europoj siautė naujos bangos hunų,
Kai į nežinią, į nebūtį likimas bloškė
Dainavos šalies šaunias dukras ir sūnus.

Vieni žuvo kulkų ir ugnies lietui lyjant,
Kiti dėl tėvų, brolių, seserų liūdėjo, verkė,
Dar kiti dirbo ir meldėsi už tautą ir žmoniją
Europoj ar prie Laisvės statulos Niujorke.

O laikas slinko ir skendo į amžinybę,
Tarsi tos upės į ežerus, į vandenynus,
Kol, štai, buitis šviesiom viltim sužibo
Mažom žemės tautom visuos žemynuos . . .

Juodi debesys, juodi dūmai ten užeina
Iki Kairo, iki Sibiro, iki Kazachstano.
Keliasi iš kapų Vytauto dvasia ir dainiai.
Griūva, nyksta sostai ainių Džengiskano . . .

7 amžiai (1251 — 1951) amžinybėn slinko,
7 amžiai (1251 — 1951) nuūžė audrom ir vėjais,
O tauta amžiais nepalūžo, nepalinko,
Tauta — šviesos žiebėja, nešėja ir skleidėja.

Ir kaip toj poezijoj — Donelaičio ar Maironio
Viskas taip greit prabėga, greit praeina!
Tik vis nemiršta nei Čiurlionis, nei Brazdžionis,
Gimstančios kosminės harmonijos dainiai —

O, Lietuva, ateities lydimoji kelio žvaigžde,
Ir vakarų-rytų ir šiaurės-pietų Europai!
Aušrų aureolėm šventom nušvis Tavo veidas
Nuo Vilniaus iki Klaipėdos ir Neringos kopų!

(Iš naujo rinkinio "Nemirtingoji Lietuva")

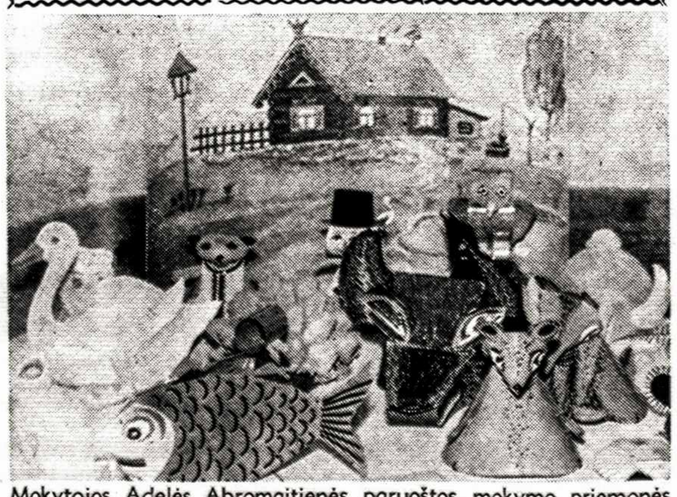

Mokytojos Adelės Abromaitienės paruoštos mokymo priemonės mažiesiems. Jos buvo demonstruojamos Kanados lietuvių mokytojų suvažiavime Toronte Nuotr. S. Dabkaus

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

BIRUTĖ PŪKELEVIČIŪTĖ laimėjo "Draugo" romano XIX konkursą. Anatolijaus Kairio pirmininkaujama vertintojų komisija — Dalia Kučėnienė, Gražina Tulauskaitė-Babrauskienė, Povilas Gaučys ir Pranas Razminas, susipažinusi su dvylika konkursui atsiųstų romanų, balsavimo keliu nutarė premijuoti "Vakaro" slapyvardžiu pasirašytą romaną "Rugsėjo šeštadienį". Atplėšus voką, paaiškėjo, jog premija teko aktorei, režisorei, poetei ir rašytojai Birutei Pūkelevičiūtei. Tūkstantį dolerių premijai buvo paskyręs žurnalistas Zigmas Umbražiūnas. Tai jau trečias B. Pūkelevičiūtės laimėjimas: 1956 m. jai buvo paskirta "Draugo" premija už romaną "Aštuoni lapai", 1961 m. PLB premijavo jos dramą lietuvių jaunimui "Aukso žąsis". Pagal šią dramą ji vėliau sukūrė pirmąjį spalvotą filmą išeivijoje. B. Pūkelevičiūtės poezijai atstovauja 1952 m. išleistas eilėraščių rinkinys "Metūgės", pasakų pasauliui — dvi "Žirginėlių" ilgo grojimo plokštelės.

IV DAINŲ ŠVENTĖJE Čikagoje suaugusiųjų jungtinis choras atliks JAV ir Lietuvos himnus, Br. Budriūno kantatą "Lietuvos šviesos keliu", J. Naujalio giesmę "Maldą už Tėvynę", St. Šimkaus dainą "Atsisveikinimas su giria", M. K. Čiurlionio — "Oi, lekia, lekia", J. Žilevičiaus — "O kad išaušty", K. V. Banaičio — "Nei vėjas pučia", J. Bendoriaus — "Mergužėle, lelijėle", St. Gailevičiaus — "Oi, toli", Br. Jonušo — "Einu per kiemą" ir J. Stankūno "Jaunystės maršą". Gaidos bus netrukus atspausdintos. Chorai prašomi registruotis pas P. Armoną, 4538 So. Hermitage Ave., Chicago, Ill. 60609, USA. Jungtinio vaikų choro repertuaras: Br. Budriūno — "Mūsų žemė — Lietuva", F. Strolios "Sėrė žirgus Gardine", "Partizano mirtis", J. Zdaniaus — "Su mokslu į rytojų", J. Bertulio — "Tėvynė šaukia", K. V. Banaičio — "Ant ežerėlio rymojau", J. Kazėno — "Į mokyklėlę", St. Sližio — "Tėvelių kraštas". Vaikų chorus registruoja ir repertuaro gaidas parūpina Vyt. Gutauskas, 7034 So. Fairfield Ave., Chicago, Ill. 60629, USA.

TARPTAUTINIS PEDAGOGŲ KONGRESAS rengiamas 1970 m. vasarą Otavos universiteto lyginamosios pedagogikos centre, kuriam vadovauja prof. A. Ramūnas. Pastarasis yra vienas kongreso rengėjų ir bus faktiškasis jo šeimininkas. Sausio mėnesio pradžioje jis kongreso reikalais lankėsi Europos sostinėse.

PROF. J. ERETAS baigia rašyti monografiją apie prof. K. Pakštą. Ją išleis LK Mokslo Akademija serijoj "Negestantieji žiburiai".

PROF. DR. ALFREDUI SENNUI Villanova universitetas 1969 m. gegužės 12 d. suteikė garbės daktaro laipsnį. Profesorius yra šveicaras, lietuvių bičiulis, dėstęs germanistiką, baltistiką ir slavistiką Pensilvanijos universitete 1938—1969 m. Dabar jis yra pensininkas. 1969 m. kovo 19 d. sulaukė 70 m. amžiaus. Jis yra LK Akademijos narys mokslininkas.

BALTIEČIŲ AKADEMINĖ KONFERENCIJA sausio 31 ir vasario 1 d. d. Ohio valstybiniame universitete Columbus mieste svarstys lietuvių, latvių ir estų dabartinės grožinės literatūros problemas. Darbotvarkėje — eilė paskaitų ir diskusinis simpoziumas "Gimtųjų kalbų atteitis išeivijos literatūrose". Lietuviams atstovaus: Henriko Nagio paskaita "Liepsnojanti ir ramioji revoliucijos lietuvių poezijoj", Ilonos Gražytės — "Žemininkų literatūrinis profilis", Broniaus Vaškelio — "Jurgis Baltrušaitis ir rusų simbolistai", Birutės Ciplijauskaitės — "Kazys Binkis 1920 metų poetinėj tradicijoj", Algirdo Landsbergio — "Okupuotos Lietuvos teatras", Algirdo Titaus Antanaičio — "Nauja novelės linkmė okupuotoje Lietuvoje" ir Vytauto Kavolio — "Besikeičiantis žmogus okupuotosios Lietuvos literatūroje". Priėmimą konferencijos dalyviams rengia jos iniciatorius, Ohio valstybinio universiteto prof. dr. Rimvydas Šilbajoris, mūsų grožinės literatūros kritikas ir garsintojas Oklahomos universiteto žurnale "Books Abroad".

ČIKAGOS JAUNIMO CENTRO Čiurlionio galerijoje sausio 10—18 d. d. sėkmingą parodą surengė montrealietis dailininkas Vytas Remeika. Jis yra mūsų jaunosios kartos tapytojas, gimęs 1930 m. Radviliškyje. Dailę studijavo 1947-50 m. Freiburge, Vokietijoje, ir 1952-57 m. Montrealio dailės mokykloje Ecole Des Beaux-Arts.

LILIJOS ŠUKYTĖS, Metropolitan operos solistės, koncertą kovo 1 d. 7 v. v. Čikagos Orchestra Hall salėje, 220 So. Michigan Ave., rengia JAV Lietuvių Fondas. Koncerto pelnas skiriamas lietuvių kalbos kursui Čikagos universitete. Jis bus pradėtas sekančiais mokslo metais. Finansinę $5.000 metinę paramą kurro reikalams universiteto humanitarinių mokslų dekanui prof. R. E. Streeter pažadėjo JAV Lietuvių Fondo vadovas dr. A. Razma ir direktorių tarybos pirm. dr. K. G. Balukas. Prof. R. E. Streeter lietuvių kalbos kursą pavedė suorganizuoti baltistinių ir slavistinių studijų vadovui prof. Stankiewicz.

OKUPUOTOJ LIETUVOJ

KNYGŽENKLIŲ KONKURSĄ Vilniaus universiteto mokslinės bibliotekos 400 metų sukakčiai atžymėti surengė universitetas ir Dailininkų Sąjunga. Dailininkai buvo prašomi sukurti du knygženklius: nuolatinį ir proginį su įrašu 1570—1970, kuris bus naudojamas tik jubilėjiniais metais. Peržiūrėjusi keliasdešimt gautų darbų, vertintojų komisija dvi I premijas paskyrė A. Kučui ir P. Repšiui, dvi II — I. Labutytei ir E. Kriaučiūnaitei-Stanelienei, šešias III premijas — dviem V. Kisarausko darbam, G. Kazakevičiūtei, V. Juciui, J. Petrauskui ir M. Vilučiui. Premijuoti darbai yra išstatyti Vilniaus parodų rūmuose atidarytoje IV respublikinėje knygženklių parodoje, kurioje dalyvauja 60 vilniečių, kauniečių ir šiauliečių dailininkų su maždaug 350 kūrinių.

VILNIAUS DRAMOS TEATRAS mažiesiems žiūrovams pateikė pirmąją naujametę premjerą — L. Ustinovo pasaką "Medaus statinė". Spektaklį režisavo A. Lapėnas, prieš porą metų baigęs režisūros studijas Leningrade. Muzikiniu apipavidalinimu rūpinosi A. Liukpetris, šokiais — Č. Žebrauskas. Scenovaizdžiai — dail. J. Surkevičiaus. Pagrindinius vaidmenis sukūrė aktoriai — A. Zigmantavičius, A. Sabalys, M. Rasteikaitė, L. Leonavičiūtė, A. Janušauskaitė ir kt.

SOVIETŲ SĄJUNGOS architektūros parodoje Maskvoje dalyvavo trylikos respublikų ir dvylikos miestu architektai su 150 darbų. Antro laipsnio diplomą ir 750 rb. premiją laimėjo vilnietis architektas V. Čekanauskas už Vilniaus parodų rūmus. Pirmoji 1.000 rb. premija teko Maskvos miesto vyr. architektui ir Lenino premijos laureatui M. Pasochinui už Maskvos ekonominės tarybos rūmus, kurių projektą jam padėjo paruošti žymiausieji sovietų architektai. Paskatinamoji premija paskirta Vilniaus centrinio pašto rekonstrukcijos autoriams broliams A. ir V. Nasvyčiams. Garbės diplomus gavo lietuvių architektų darbai: N. Bučiūtės baldų pavilijonas Vilniuje, A. Lėcko poilsio namai "Žilvinas" Palangoje, šiuo metu Vilniuje jau statomas Lazdynų gyvenamasis rajonas, kurio projektą paruošė G. Balėnienė, V. Briedikis, V. Čekanauskas, O. Gerliakienė, S. Katilius ir A. Lėckienė. Latviai gavo tik vieną paskatinamąją premiją, o estai — vieną garbės diplomą.

VIRGILIJUS NOREIKA, Vilniaus operos tenoras, išvyko į Paryžių, kur su Maskvos didžiojo teatro gastroliuojančia grupe dainuos Vladimirą A. Borodino operoje "Kunigaikštis Igoris" ir dalyvaus koncertuose. Sausio pabaigoj Maskvos didžiajame teatre įvyksiančiose Vilniaus operos ir baleto teatro gastrolėse V. Noreika atliks pagrindinius vaidmenis G. Verdi operoje "Rigoletto", A. Rubinšteino — "Demonas", V. Laurušo — "Paklydę paukščiai". Vilniečiai į gastrolių repertuarą taipgi yra įtraukę J. Indros baletą "Audronė" ir V. Paltanavičiaus operą "Kryžkelėje". Vasario pabaigoje V. Noreika dainuos apie dešimt spektaklių Bulgarijos operos teatruose, o kovo pabaigoj pradės pusantro mėnesio koncertinę kelionę Japonijoje. Šiemet jis yra pakviestas dainuoti ir Milano La Scala teatre, kur yra išėjęs tobulinimosi kursą. Tarp gausių išvykų susidariusius tarpus V. Noreika žada skirti Vilniaus operos teatrui.

VILNIAUS OPEROS TEATRE gastroliavo svečiai iš Leningrado — baritonas L. Morozovas ir dramatinis sopranas Ona Glinskaitė. Pastaroji yra lietuvaitė, baigusi Kauno J. Gruodžio muzikos mokyklą, N. Rimskio - Korsakovo konservatoriją Leningrade. Pakviesta S. Kirovo akademinio operos ir baleto teatro vadovybės, ji dabar atlieka pagrindinius vaidmenis buvusio Marijos teatro scenoje, kur savo kūrybinius žingsnius buvo pradėjęs Kipras Petrauskas. Šiame teatre dažni svečiai yra K. Petrausko buvusieji mokiniai — tenorai Valentinas Adamkevičius ir Virgilijus Noreika. Viešnia iš Leningrado O. Glinskaitė Vilniaus operos teatre dainavo Ameliją G. Verdi "Kaukių Baliuje", talkinama L. Morozovo, V. Adamkevičiaus. E. Čudakovos ir B. Almonaitytės. Šiuo metu O. Glinskaitė ruošiasi koncertinei kelionei į Vengriją.

LITUANISTŲ SEMINARĄ Vilniaus universitete suorganizavo Kraštotyros Draugija, kurios rėmuose buvo įsteigtos lietuvių kalbos sekcijos rajoninių miestų skyriuose. Pranešimus skaitė: filologijos mokslų kandidatas docentas J. Balkevičius — "Lietuvių kalbos sekcijų darbo uždaviniai ir formos", mokytojas J. Kvederaitis — "Kapsuko lituanistų veikla", filologijos mokslų kandidatė A. Kučinskaitė — "Didysis akademinis lietuvių kalbos žodynas ir jo talkininkai", filologijos mokslų kandidatas K. Grigas — "Gyvoji liaudies kalba ir tarmės". Diskusijose nutarta iki š. m. kovo 15 d. įsteigti lietuvių kalbos sekcijas visuose Kraštotyros Draugijos miestų ir rajonų skyriuose. Lietuvių kalbos sekcijų respublikinės komisijos vadovu išrinktas Vilniaus universiteto filologijos fakulteto prodekanas docentas J. Balkevičius.

V. Kst.

MANN MARTEL

REALTOR

2320 Bloor St. W. Tel. RO 2-8255

BLOOR — JANE, $12.000 įmokėti, atskiras, mūrinis 7 kambarių namas. Privatus įvažiavimas, garažas. Vandeniu - alyva šildomas. 7½% skola. Arti požeminio traukinio.

HUMBER RIVER, $12.000 įmokėti, 7 dideli kambariai, dvigubas garažas ir privatus įvažiavimas. Vieno augšto, 3-jų miegamųjų. Didelė moderni virtuvė. Arti susisiekimo ir krautuvių.

JANE — ANNETTE, $2000 įmokėti, 5 kambarių, 2-jų augštų namas. Garažas ir įvažiavimas, moderni virtuvė. Prašoma kaina $18.500.

RONCESVALLES, $2.500 įmokėti, 6 kambarių mūrinis namas, 2 virtuvės, dideli kambariai. II-ras augštas išnuomotas už $90 mėnesiui. Viena atvira skola.

HIGH PARK, $10.000 įmokėti, 11 didelių kambarių, atskiras mūrinis namas su privačiu įvažiavimu ir garažu. 3 butai su prausyklom ir virtuvėm. Vandeniu-alyva šildomas. Viena atvira skola. Arti susisiekimo.

BLOOR — JANE, dvibutis (duplex) — 2 atskiri butai po 5 kambarius, privatus įvažiavimas ir du garažai. Vandeniu - alyva šildomas. Prašoma kaina $51.500. Arti požeminio traukinio.

ROYAL YORK — DUNDAS, $10.000 įmokėti 6 kambarių vienaaugštis (bungalow) su garažu ir privačiu įvažiavimu. 3 gražus miegamieji, moderni virtuvė. 7½% skola. Graži vieta.

GRENADIER POND, $30.000 prašoma kaina. 6 kambarių, vienaaugšti (bungalow), mūrinis. Privatus įvažiavimas. Tuojau galima užimti. Rami vieta, arti susisiekimo.

Skubiai reikalingi namai pardavimui

B. SAKALAS

Darbo telef. RO. 2-8255 **Namų telef. 766-8479**

P.S. Jeigu kartais nerastumėte šiame skelbime sau tinkamo namo ar biznio, tuojau skambinkite mums pasiteiraudami ką mes turime naujo, nes mes gauname kas dieną naujų nuosavybių.

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 COLLEGE ST., TORONTO 4, TEL. 532-3400

KASOS VALANDOS:

Pirm. 10 - 1.30 ir 4.30 - 7
Antr. 10 - 1.30
Treč. uždaryta
Ketv. 10 - 1.30 ir 4.30 - 7
Penkt. 10 - 1.30 ir 4.30 - 8
Šešt. 9 - 12
Sekm. 9.30 - 1

MOKA:

už term. indėlius 3 metams 8%
už term. indėlius 2 metams 7½%
už term. indėlius 1 metams 6¾%
už depozitus-čekių s-tas 5½%
už šėrus numatoma 6%

IMA:

už asmenines paskolas 9%
už nekiln. turto paskolas 8½%

Nemokamas visų narių gyvybės draudimas pagal santaupų dydį iki $2000 ir asmeninių paskolų — iki $5000. Pilna čekių sistema padeda atlikti finansines operacijas. Parduodame American Express kelionių čekius ir pinigines perlaidas.

MŪSŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SĄŽININGAS PATARNAVIMAS LIETUVIAMS.

PROGRESS

REAL ESTATE LTD.

REALTOR

1072 Bloor Str. W. Tel. 534-9286

DUNDAS — RONCESVALLES, žuvų prekyba, nepaprastai geras ir pelningas verslas. Vienintelė šios rūšies krautuvė visam rajone. Geri įrengimai. Savininkas pageidauja lietuvio pirkėjo. Prašoma kaina — $5.500.

INDIAN RD. — BLOOR, testamentinis pardavimas. Trys atskiri butai — 12 kambarių per tris augštus. Namas gerame stovyje, arti susisiekimo, krautuvių ir parko. Idealus nuomojimui. Reikalingas didesnis įmokėjimas. Dėmesio vertas pirkinys.

BLOOR — RUNNYMEDE, tik $6.000 įmokėjimas, 9 kambariai, atskiras mūrinis namas. Trys virtuvės, dvi prausyklos, arti požeminio traukinio. Atvira skola 10-čiai metų.

HAVELOCK — COLLEGE, gatvėje priešais Prisikėlimo bažnyčią, 9 kambarių namas. Įmokėti apie $8.000, skola iš 8½%. Mūrinis dvigubas garažas, geras privažiavimas.

BLOOR — DURIE ST., 7 kambariai per du augštus, gražus namas, alyva-vandeniu šildomas, didelis kiemas, šoninis įvažiavimas, garažas. Įmokėti apie $12.000.

RONCESVALLES — HIGH PARK BLVD., 15 kambarių per tris augštus, 4 virtuvės, 4 prausyklos. Visą laiką išnuomoti atskiri butai. Didelis kiemas, garažai su privačiu įvažiavimu. Atvira skola iš 7½%, reikalingas didesnis įmokėjimas.

S. JOKUBAITIS

REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI.

Tel. 534-9286 — namų: 537-2869

AL. GARBENS

REAL ESTATE

Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Boards narys.

1611 Bloor St. W. Toronto, Ont.

Telefonai: LE. 6-2738, LE. 6-2664

Vakarais — HU. 9-1543

BLOOR — RUNNYMEDE, $30.900 prašoma kaina; atskiras 6 kambarių, rupių plytų namas, nauja apšildymo sistema, garažui vieta; palikimas. Įmokėti apie $7.000; viena skola.

JANE—ANNETTE, $15.900 prašoma kaina; 3 kambarių vienaaugštis (bungalow) su įrengtu rūsiu. Viršuje reikia remonto; sklypas — 26 pėdos iš 133 ilgio, modernus apšildymas.

JANE — ANNETTE, $44.000, dvibutis, 10 kambarių gerame stovyje, vandeniu šildomas, naujas privatus įvažiavimas, 2 garažai. Įmokėti apie $15.000. Viena skola.

DIXIE GATVĖJ, $58.900, moderniai įrengtas vienaaugštis (bungalow), 6 kambariai ir atskira dirbtuvė 40x50 pėdų, tinka betkokiam verslui. Vienaaugštį irgi galima naudoti verslui, nes tai komercinė zona. Įmokėti apie $25.000.

QUEEN ELIZABETH — PORT CREDIT, $32.000, atskiras modernus "back split" vienaaugštis (bungalow), 2 prausyklos, 3 miegamieji, plius šeimos kambarys; 7% mortgičius; įmokėti $10.000.

Dėl tolimesnių informacijų skambinkite A. GARBENIUI

Extra Realty Ltd.

(NAUJAS ADRESAS)

758 DOVERCOURT RD., TORONTO 4. TEL. LE 1-1161

BLOOR—RUNNYMEDE RD., $17.000 įmokėti, mūro, atskiras, 12 kambarių, tikras dvibutis (dupleksas), 2 mūro garažai, privatus įvažiavimas. Kaina $38.000. Liks viena atvira skola 8.5% 5 metams.

NOTTAWASAGA UPĖ — 26 KELIAS, ant upės kranto, 10 akrų derlingos žemės, mažas įmokėjimas, prieinama kaina.

BLOOR — ROYAL YORK, $8.000 įmokėti, mūro, atskiras, 5 kambarių vienaaugštis (bungalow), užbaigtas rūsys. Prašo $28.000.

KIPLING — RATHBURN, $10.000 įmokėti, mūro, atskiras, vienaaugštis (bungalow), mod. virtuvė, užbaigtas rūsys, garažas, privatus įvažiavimas. Prašo $32.900.

EGLINTON — KEELE, $12.000 įmokėti, mūro, atskiras, 3 butų apt., 2 butai po 5 kambarius ir vienas 3 kambarių. Prašo $48,000.

Geri pirkiniai. Skubiai teiraukitės.

J. KUDABA

Toronto Real Estate Boards narys.

LE 1-1161, namų 783-2105

TORONTO

Edmund Burke Draugija, aktyviai besireiškianti prieškomunistinėje veikloje, viename savo biuletenių buvo paskelbusi gudo straipsnį apie Gudiją. Jame Vilniaus miestas ir kraštas priskirtas Gudijai. Klaida pastebėta pervėlai, ir to biuletenio didžioji egzempliorių dalis išsiuntinėta be atitaisymo. Už šį neapdairumą Draugija atsiprašo. Buvęs redaktorius pakeistas kitu. Kol kas oficialaus atitaisymo dar neteko matyti pačiame biuletenyje. Sekantį mėnesį Draugija žada sukviesti tautinių grupių ryšininkus glaudesniam bendradarbiavimui aptarti.

Sūnų ir Dukterų Kanados Lietuvių Šavitarpinės Pašalpos Draugija, komunistinė organizacija, savo pranešimuose skelbia, kad 1970-71 m. centro komitetas lieka tas pats: pirm. Z. Janauskas, vicepirm. S. Kuisis, sekr. — J. Kevėža, ižd. — P. Pajuodis. Kontrolės komisija: K. Kilikevičius, J. Šinkūnas, T. Rimdžius. Centro komiteto metiniame posėdyje sausio 6 d. padarė platų pranešimą sekr. J. Kevėža, turįs 82 m. amžiaus. Visoje Kanadoje yra 343 nariai. Jų skaičius mažėja. 1969 m. 5 nariai išstojo, 7 mirė, 54 sirgo. Pašalpoms išmokėta $2.644.50, pomirtinėms — $470. Pajamų 1969 m. turėta iš viso $4.729.36, išlaidu $3.926.90. Banke 1970 m. sausio 1 d. visose pozicijose, įskaitant atsargos fondą, turėta $33.198.91.

Gimnazijų krepšinyje gausėja lietuviai mokiniai. "The Telegram" sausio 12 d. laidoje atspausdino ilgoką rašinį apie gimnazijų krepšinio varžybas, kurias laimėjo Šv. Mykolo gimnazijos komanda trijų lietuvių dėka — G. Rautinš, S. Ignatavičiaus ir S. Kaknevičiaus. Ši trijulė vedusi žaidimą ir laimėjusi 66 taškus. Komandos vadovas D. Prendergast pabrėžė lietuvių nuopelnus ir pareiškė: "Jei lietuvių bendruomenė ir toliau duos tokius žaidėjus, kaip ta trijulė, airiškumo pobūdį Šv. Mykolo gimnazijoj teks pakeisti." Rašinyje minima trijulė vadinama krepšinio žvaigždėmis. Anot vadovo, "jie yra neabejotinai geriausias vienetas, kokį seniai čia beturėjome".

Stalo tenise garsėjo Violeta Nešukaitytė. Iki šiol ji yra laimėjusi 110 varžybų, įskaitant 4 Kanados ir 2 JAV čempijonatus. Apie ją gana plačiai rašė "The Toronto Daily Star" sausio 12 d. nr.

Atitaisymas. "TŽ" 1970 m. 3 nr. parašyta, kad atvyko iš Egipto Irena Kušneraitytė-Kymantienė. Turėjo būti Irma Kušneraitytė. Ji atvyko pas seserį Ireną Kušneraitytę - Kymantienę. Motina atvyko iš Vokietijos. Po daugelio metų susitiko 4 seserys, brolis ir motina — kartu praleido šventes Toronte. Klaida įvyko priimant žinią telefonu.

Kristupas Jankus, apie kurio laidotuves buvo rašyta "TŽ" 1970 m. 3 nr., buvo gimęs 1900 m. spalio 31 d. Bitėnuose. Mokėsi aklųjų institute Karaliaučiuje ir gavo mokytojo cenzą. Įsteigus aklųjų institutą Kaune, Kristupas ten mokytojavo. I D. karą Kristupas praleido Karaliaučiuje, o jo tėvai iš Bitėnų buvo išgabenti už Volgos. Grįžo po I D. karo pabaigos. Baigiantis II D. karui, Jankų šeima Gestapo liko išgabenta Vokietijon ir ilgesnį laiką gyveno Schleswig-Holsteine. Patriarchas Martynas Jankus mirė 1946 m. Flensburge. 1952 m. mirė jo vyresnysis sūnus Martynas. Jo duktė ir žmona dabar gyvena Italijoj, o sūnus Endrius — Australijoj, kur esąs įsigijęs kažkokią salelę ir pavadinęs ją "Lithuania". Kristupas su seserimi Elze atvyko Kanadon, nes ji buvo vienintelė valstybė, priimanti neregius tremtinius. Visi Jankų šeimos bičiuliai reiškia gilią užuojautą ryšium su Kristupo mirtimi. **A.**

Mokytojų studijų savaitė Dainavoje jau treji metai iš eilės vasarą būdavo rengiama Jungt. A. V. LB švietimo tarybos. Praeitų metų pabaigoje JAV LB švietimo taryba pasiūlė KLB švietimo komisijai ją rengti kartu bendromis jėgomis. KLB švietimo komisija pasiūlymą priėmė ir iš savo pusės pagalbininku programai paruošti bei pravesti paskyrė Toronto Maironio šeštadieninės mokyklos vedėją J. Andrulį. Be to, rūpindamasi nauju mokytoju paruošimu, KLB švietimo komisija, kaip ir JAV LB švietimo taryba, nutarė į šią studijų savaitę telkti jaunimą, kuris tam darbui tiktų, ir apmokėti jam tos savaitės stovyklavimo-išlaikymo išlaidas. Tam tikslui KLB švietimo komisija laukia aukų iš visuomenės. **L. T.**

"Jaunučių vadovą" paruošė ir duplikatorium atspaudino Moksleivių Ateitininkų Sąjunga. Susidarė storokas paskirų puslapių rinkinys, skirtas daugiausia globėjams bei vadovams, dirbantiems su jaunaisiais moksleiviais. Devyniuose skyriuose surinkiota praktinė medžiaga apie charakterio ugdymą, susirinkimus, minėjimų vaizdelius, vaidinimus, rankdarbius, žaidimus, aplinkos pažinimą, dainas. Visa tai pateikta gyvai, pritaikyta jaunučių domesiui. Pasigesti reikėtu nebent specialaus dėmesio religiniams klausimams. Tiesa, švenčių progomis kalbama apie kaikuriuos religinius dalykus, bet jie įsiterpia programon neorganiškai. Pasakos, vaidinimai... gražus dalykas, bet nepakankami. Ir jaunučio gyvenime religija turėtų rasti atitinkamą organišką vietą. Prie vadovo paruošimo, kaip matyti iš įžangos, daug prisidėjo MAS centro valdyba Toronte ir hamiltoniečiai.

Šv. Juozapo ligoninėje, 449 kambaryje, po operacijos gydosi Pranas Dovidaitis.

J. Petravičiaus padėkoje "T. Ž." 2 nr. praleista pavardė N. ir St. Gaidelių. Čia ji papildoma.

SPORTAS

SPORTAS LIETUVOJE

Sov. Sąjungos krepšinio pirmenybėse Žalgirio krepšininkai pralaimėjo estų Kalev 63:67, tačiau įveikė Kievo ASK 60:55. Po šių rungtynių Žalgiris vėl iškopė į III vietą su 7 laimėjimais iš 10 rungčių.

V. Kairys dalyvavo Sov. Sąjungos atrankinėse imtynių rungtynėse ir pussunkiame svoryje laimėjo III v. Jis antrus metus iš eilės yra pakviestas į džiudo rinktinę.

Kauno Žalgirio rankininkės išvyko į Norvegiją, kur žais Europos pirmenybių ketvirtbaigmines rungtynes su Skjebergo I.F. rankininkėmis.

Vilniuj rungtyniavo Vilniaus, Kauno ir Turkmenijos klasikinių imtynių mėgėjai. Rungtynės vyko jaunių klasėje. Laimėtojų sąraše randame tik dvi lietuviškas pavardes — A. Babušis ir R. Jančaitis — abu iš Kauno.

SPORTAS VISUR

Kanada vėl susilaukė pasaulinio masto slidininkės. Tai Otavos 16 m. amžiaus B. Clifford. Europoje vykstančiose pasaulio taurės varžybose ji jau du kartus laimėjo II v.

Pasaulinės futbolo pirmenybės pradėtos 1930 m. Montevideo mieste, kur susirinko tik 13 kraštų dalyvių. Šių metų pirmenybėms užsiregistravo 75 šalys. Jos visos varžėsi atrankinėse rungtynėse ir baiminėje grupėje varžysis tik 16 komandų.

JAV žurnalistai geriausiais praeito dešimtmečio lengvaatlečiais išrinko: 1. bėgiką P. Snell (N. Z.), 2. trišuolininką J. Smit (Lenkija), 3. šuolininką į augštį V. Brumel (Sov. Sąjunga), 4. rutulininką R. Matson (JAV), 6. bėgiką R. Clark (Austr.), 5. šuolininką į tolį R. Boston (JAV).

VYČIO ŽINIOS

V. Nešukaitytė Ontario atvirose rungtynėse laimėjo pirmas vietas moterų vienete ir mišriam dvejete. Moterų dvejeto varžybos, kuriose ji kartu su seserimi F. Nešukaityte pasiekė baigmę, susižeidus priešininkei buvo atidėtos. Vyrų B klasėje Violeta pasiekė pusbaigmį, kur pralaimėjo tėvui J. Nešukaičiui.

F. Nešukaitytė tose pačiose pirmenybėse mergaičių klasėje laimėjo I vietą.

Berniukai B, C lygos pirmenybėse pralaimėjo Aušrai 63:88. Vytiečiai turėjo blogą pradžią ir be to, labai šlubavo gynimasis. Vien tik T. Akelaitis kovojo energingai. Žaidė: Stankus 5, Akelaitis 11, Duliūnas 12, Kazakevičius 6, Sepulis 1, Ignatavičius 17. Juzėnas 8. Sekančias rungtynes vytiečiai žais vasario 1 d., 12.45 v., Prisikėlimo salėje su latviais.

Mokyklų pirmenybėse vėl gražiai pasirodė keli vytiečiai. A. Duliūnas, žaidžias Bloor mokykloj, įmetė daugiausiai krepšių. Šioje mokykloje dar pasižymi Sprogis ir J. Sodonis. Jarvis mokyklos turnyre P. Sprogis pasiekė šio turnyro rekordą, įmetęs 38 tšk.

Mūsų rėmėjams B. Mikšiui, B. Žolpiui, p. Stasiuliui, p. Augėnui, p. Tarailai, p. Kulikevičiui, P. Gulbinskui, V. Aušrotui ir Šv. Jono Pašalpinei Draugijai nuoširdžiai dėkojame.

Mergaitės (iki 18) CYO lygos pirmenybėse nugalėjo Aušrą 31:14. Ir joms trūko energijos padaryti šias rungtynes įdomesnėmis. Vaišvilaitė ir Čirvinskaitė padarė keletą gražių praėjimų. Žaidė: Balsytė 4, Underytė, Žukauskaitė 6, Zubrickaitė 4, Nacevičiūtė 9, Vaišvilaitė 4, Čirvinskaitė 4. **A. S.**

AUŠROS ŽINIOS

Kanados lietuvių atviras stalo teniso turnyras įvyks vasario 14 d. Prisikėlimo parapijos patalpose. Kviečiam visus dalyvauti. Registruotis pas Joną Kleviną tel. 279-1505.

B C lygos rungtynėse Aušros jaunieji nugalėjo Vyčio jaunius 88:63.

Mergaičių komanda (midgets) pralaimėjo prieš Corpus Christi mokyklą 19:16.

Ši sekmadienį, sausio 26, Aušros vyrais žais prieš Andy's AC 12.45 v. p.p. parapijos patalpose.

Ateitininkų žinios

Sekmadienį, sausio 25, 2 — 3.30 v. p.p., įvyks visų jaun. būrelių susirinkimai; mergaičių — L. V. Namuose, berniukų — Prisikėlimo patalpose. Visi tėvai, kurie laukia susirinkimų pabaigos, prašomi laukti parapijos raštinėje.

Vyr. moksleivių susirinkimas — 3.30 v. ateitininkų kambaryje.

Jaunučiams ir jaunesniesiems M. A. S. centro valdyba pagamino specialius ženkliukus. Visi privalo tuos ženkliukus įsigyti. Kaina 50 ct. Galima gauti pas būrelių vadovus-es susirinkimo metu.

Tėvų komiteto rengiamos loterijos bilietai jau platinami. Visi kviečiami tuo būdu jaunimo veiklą paremti.

Sėkmingesnei veiklai reikalingas tėvų, globėjų ir paties jaunimo bendradarbiavimas. Visiem tėvam bus išdalintos anketos. Užpildytas anketas bus galima įmesti specialion dėžutėn ateitininkų kambaryje.

Ateitininkiško jaunimo Vasario 16 minėjimas įvyks vasario 8 d. Šv. Jono Kr. par. patalpose. Visi organizuotai dalyvauja Mišiose 2 v. Po Mišių — trumpa programa salėje ir užkandžiai. Skatinami dalyvauti tėvai ir visi sendraugiai.

Skautų veikla

● Šeštadienį, sausio 24 d., 7.30 v.v., Prisikėlimo parodų salėje "Šatrijos" tunto jūrų skautės ruošia "Aquarius" (Vandenio) šokius. Gros "Black Magic" orkestras. Visas jaunimas kviečiamas dalyvauti.

● Sekmadienį, sausio 25 d., 11 v. r., skautų būkle šaukiamas Mindaugo dr-vės tėvų susirinkimas. Visi tėvai, kurie savo vaikus leidžia į šią draugovę, prašomi susirinkime būtinai dalyvauti.

● "Šatrijos" ir "Rambyno" tuntų vadovai-vės į bendrą posėdį renkasi šį ketvirtadienį, sausio 22 d., 7.30 v. v., skautų būkle.

● Mirus Kristupui Jankui, seseriai Elzei Jankutei "Šatrijos" ir "Rambyno" tuntų skautai-tės pareiškė užuojautą ir prisidėjo prie paskutinio velionies pagerbimo koplyčioje ir kapinėse. **Č. S.**

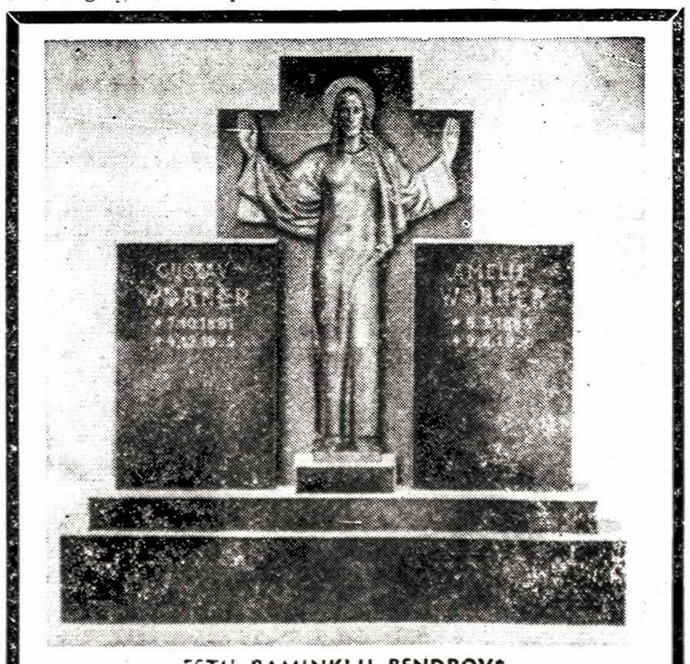

ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVĖ

YONGE MEMORIALS LTD.

2819 YONGE St., Toronto 7 (tarp Davisville ir Eglinton)

Tel. 487-2147, vakarais 445-8955

Meistriškas darbas, puikūs lietuviški projektai

F. SENKUS REAL ESTATE

1997 Dundas St. W. . Tel. 533-4414

R. CHOLKAN & CO. LIMITED

REALTOR

527 BLOOR ST. W.

532-4404

KINGSWAY, gražus, modernus, dviejų miegamųjų dvibutis, atviras balkonas, su židiniu "steikams" kepti, kambarys rūsyje, garažai su privačiu įvažiavimu; skubus pardavimas.

KIPLING — RATHBURN, 6 kambarių vienaaugštis, garažas su prišiu įvažiavimu; prašoma kaina $34.900 ir viena atvira skola 10-čiai metų; iš pirmų rankų; senukai šeimininkai.

JANE — BLOOR, keturbutis, didžiulis sklypas, vandeniu šildomas; garažai su privačiu įvažiavimu; apie $7000 pajamų.

SWANSEA — BLOOR, labai įdomus 6 didelių kambarių namas, augštoje vietoje, kambarys rūsyje su lygiu išėjimu į kiemą, garažas su privačiu įvažiavimu, gražus didžiulis sklypas su daugybe medžių, matomas High Parkas.

BLOOR — RUNNYMEDE, 7 kambarių atskiras namas, kvadratinis planas, garažas; prašoma kaina $32.500 ir viena atvira skola 10-čiai metų.

PR. KERBERIS NAMŲ TEL. LE 5-1584

2232 BLOOR ST. W. DARBO TEL. 767-5454

LAKE SIMCOE — GEORGIAN BAY

apylinkėje įvairiais nejudomo turto pirkimo ir pardavimo reikalais prašoma skambinti

JUOZUI GRYBUI TEL. 364-6625

Taupyk ir skolinkis

PIRMUTINIAME IR DIDŽIAUSIAME TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE **PARAMA**

MOKA	IMA
5½% už depozitus	8% už asm. paskolas
6% už šėrus (numatoma)	
7% už 1 m. term. dep.	8% už mortgičius
7¾% už 2 m. term. dep.	

Kapitalas virš trijų su puse milijonų dolerių

ASM. PASKOLAS duodame iki $5.000 ir MORTGIČIUS pagal valdžios nustatytą normą — 66% įkainoto turto. VISŲ NARIŲ GYVYBĖ apdrausta santaupų dydyje bet nedaugiau $2.000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $5.000.

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. p. p., išskyrus sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį vakarais nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. Šeštadieniais nuo 9 val. iki 1 val. p. p. (liepos ir rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta).

BUSTINĖ: Lietuvių Namai — 1129 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario. • Telefonas LE 2-8723

A. J. MORKIS

REAL ESTATE & MORTAGE BROKER

PELNINGAS PINIGŲ INVESTAVIMAS

BLOOR — LANSDOWNE, $1.900 įmokėti, atskiras 6 kambarių, nauja krosnis, 7% mortgičius; prašoma $16.900 pilna kaina.

HAVELOCK — BLOOR atskiras 15 kambarių namas, nauja šildymo sistema, 6 virtuvės, 3 prausyklos, privatus įvažiavimas, 2 garažai; prašoma $49.000; pirmą kartą parduodamas.

ETOBICOKE, vienaaugštis (bungalow) plytinis, 7 kambarių, poilsio kambarys, privatus įvažiavimas; prašoma $30.300.

QUEBEC — HIGH PARK, atskiras, plytinis, 9 kambarių namas, 2 prausyklos, 2 virtuvės, platus įvažiavimas; 8% atvira skola.

RONCESVALLES — GRENADIER, $4.000 įmokėti, plytinis, 6 kambarių namas, 2 modernios virtuvės, alyva šildomas, 10 metų skola; prašoma $26.900.

1082 BLOOR St. W., Toronto 4,

Tel. LE 4-8459

Turime krautuvių, namų vasarviečių, viešbučių, motelių įvairiose vietose ir įvairia kaina. Prašome tik kreiptis pas mus. Taip pat parūpiname geresnėm sąlygom paskolų — mortgičių.

VYT. MORKIS, A. BLIUDŽIUS ALV. (MIELDAŽUKĖ) VISTOSKI

PUIKIAUSIŲ MĖSOS GAMINIŲ IR SKANĖSTŲ PIRKITE MODERNIOSE EUROPIETIŠKO STILIAUS KRAUTUVĖSE

tip-top MEATS

delicatessen

1727 Bloor St. West (High Park). Tel. 767-4982

Prieš Keele požeminio stotį.

Yorkdale Shopping Centre 787-1733

Margis DrugStore

JOHN V. MARGIS, Phm.B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. LE. 5-1944

Jeigu jums reikia vaistų pagal receptus ar kitų kasdieninio reikalingumo daiktų, paskambinkite, parašykite ar patys asmeniškai užeikite į MARGIS DRUG STORE. Jei jūs turite betkokią problemą, paskambinkite mums, mes pasiryžę jums padėti geriausiai.

MES TURIME DAUGYBĘ EUROPIETIŠKŲ MIŠINIŲ, KAIP TREJOS DEVYNERIOS, RAMUNĖLES, ZUBRAZOLE, "C" TERMOMETRAI IR KT.

GREITAS MOTORIZUOTAS PRISTATYMAS NEMOKAMAI VISĄ DIENĄ. NESIVARŽYKITE PASKAMBINTI

TEL. LE. 5-1944

BALIO MASKELIŪNO DRAUDOS ĮSTAIGA

Tel. 251-4864 Namų tel. 279-0814

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA — LUA NARYS

Ilgametė patirtis — įvairių draudos b-vių atstovybė

A. ČIŽIKAS **ALFA RADIO & TV**

PARDUODAM IR TAISOM TV IR RADIJO APARATUS • STATOM IR TAISOM ANTENAS • DIDELIS PASIRINKIMAS LIETUVIŠKŲ PLOKŠTELIŲ.

672 Lansdowne Ave., Tel. 531-6165, Dirbtuvė

NAUJAS SKYRIUS: 295 Roncesvalles Ave., Tel. 536-1373

Atidaryta: Kasdien 9—6 val. Ket. ir penkt. 9—9 val.

ĮVAIRŪS SIUNTINIAI IR DOVANOS Į

Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą ir S.S.S.R. PAPRASTU BEI ORO PAŠTU

DOVANOS BE MUITO:

Motociklai, automobiliai, automobiliams motorai, skalbiamosios mašinos, siuvamosios mašinos, televizijos ir radijo priimtuvai, šaldytuvai ir t.t.

Taip pat persiunčiame pinigus, už kuriuos gavėjas gali nusipirkti įvairių prekių ir maisto dolerinėje krautuvėje.

Norint pasiųsti automobilį, prašome pirma pasiteirauti, nes automobilių skaičius yra ribotas.

- Be to siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 19¾ svarų gryno svorio.
- Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių.
- Gyveną ne Toronte, prašomi savo sudarytus siuntinius bei užsakymus siųsti mums paštu ar ekspresu. Apmokėsite gavę mūsų pranešimą.
- Sąžiningai ir greitai patarnaujame.

Prieš pradedant ruošti siuntinį prašome rasti laiko ir pasiteirauti kiek ko galima viename siuntinyje siųsti, nes nuo 1969 m. spalio mėn. daiktų ir ypač medžiagų kiekiai yra sumažinti. Be to, jei turima neaiškumų, prašome klausti, telefonuoti bei rašyti — mielai paaiškinsime ir duosime patarimą.

- Mūsų įstaiga labai daug kam patarnavo ir pasiruošusi patarnauti ateityje.

DARBO VALANDOS:
pirmatieniais — penktadieniais nuo 9 val. ryto iki 7 val. vakaro;
šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 5 val. p. p.

LIETUVIŲ ĮSTAIGA

BALTIC EXPORTING CO.

480 RONCESVALLES AVE. TORONTO 3, ONT.

Telefonas LE 1-3098

Savininkai A. ir S. KALŪZA

LIETUVIAI STALIAI maloniai kviečia

aplankyti jų dirbtuvę ir susipažinti su gaminių kokybe ir kainomis

2160 DUNDAS Street West • Tel. LE 2-2289

ARO CUSTOM WOOD PRODUCTS CO.

K. Striaupis Res. tel. LE 6-5363

A&B TAILORS

Sav. A. B. BERESNEVIČIUS

343 Roncesvalles Ave., Toronto 3

Tel. 531-1432

VYRIŠKŲ IR JAUNIMO MODERNIŲ DRABUŽIŲ KRAUTUVĖ

UŽSAKYKITE TIK PER DOMESTIC FUEL OIL CO. LTD.

NAMAMS ŠILDYTI ALYVĄ

C. (Chuck) ROE tel. įstg. 255-3900 Atst. St. Prakapas
Sales Manager namų 741-9065 tel. 767-9088

Nemokamas krosnių išvalymas.

Greitas, sąžiningas patarnavimas dieną ir naktį.

Vienintelė lietuviška Toronte PARKDALE GULF SERVICE CENTRE benzino stotis 1181 Queen St. W. Tel. 535-9468 Benzinas, alyvos keitimas, tepimas, padangos, baterijos ir t.t. Automobilių vilkikas (towing). Autovežimų taisymas, elektrinis (Alen Scop) patikrinimas. Po darbo valandų skambinti tel. RO 6-8503.

Kiekvieno mėnesio pirmą savaitę (sausio 1—7) atidaryta visą parą — 24 valandas.

Gulf

Firchuk Textiles Ltd. Siuntiniai į Europą

Pagrindinė įstaiga: 670 Queen St. W., Toronto 3, Ont. Tel. EM 4-5036.

Hamiltone skyrius: 293 Ottawa St. N., Hamilton, Ont. Tel. 549-2005

Čia galite tekstilės gaminius pigiausiomis kainomis; didelis pasirinkimas skarelių, megztinių ir kitų dalykų, kuriuos gavę giminės ir draugai Europoje tikrai džiaugsis.

P. T. SERVICE CENTRE (Buvo — A. P. Garage)

5320 DUNDAS ST. W., ISLINGTON (priešais Canadian Tire)

Kviečiame visus klientus aplankyti mūsų naują garažą ir gazolino stotį. Gazolinas, tepalai, padangos, baterijos ir visi automobilių remontai. Darbas atliekamas kuo sąžiningiausiai. Garantuotai naujos dalys, geras patarnavimas, nuosavas vilkikas ir t. t.

Savininkai: Antanas Paškevičius ir Juozas Tamošiūnas, oficialiai pripažinti mechanikai

Telefonas 239-6601. DARBO VALANDOS — nuo 7 v.r. iki 8 v.v.

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas, mechaniniai darbai ir automatinės transmisijos

DUNDAS AUTO BODY

MAX KANE AUTO BODY

Darbas sąžiningas ir garantuotas

Lietuvius aptarnauja Jonas Jurėnas

430 BATHURST ST.

Tel. WA 1-3225 arba WA 4-1001

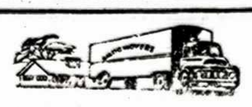

BALTIC MOVERS

VISŲ RŪŠIŲ PERVEŽIMAS

BALDAI IR KT.

Vežamas turtas pilnai apdraustas

Skambinti tel. LE 4-1403

30 Dewson St., Toronto, Ont.

SKAITYTOJAI PASISAKO

DIDŽIAI GERBIAMIEJI,

Didelė pagarba ir padėka "Tėviškės Žiburių" redaktoriams ir leidėjams už svarų turiniu, brandų mintimis, turtingą informacinėmis žiniomis, aiškios linijos, puikiai redaguojamą savaitraštį. Nelengvai, bet tikrai garbingai nueitasis 20 metų kelias testiprina ryžtą ir toliau nuolat gyvai sekti mūsų lietuviškosios išeivijos pulsą, kelti viešumon jos laimėjimus ir skaudulius, brėžti jai sveikas veikimo gaires bei kurstyti nekartą beišblėstančias jėgas.

Mons. Vytautas Balčiūnas

DIDŽIAI GERBIAMIEJI,

"TŽ" kelis metus be pertraukos lankė mane. Už tai tariu nuoširdžiausią ačiū leidėjams. Dabar prašau laikraščio man nebesiuntinėti, nes nebegaliu skaityti — akys neleidžia. Gavęs laikraštį, noriu visą peržiūrėti ir tokiu būdu aš pats save kankinu. Norėtųsi skaityti tokį malonų savaitinį laikraštį; bet nebegaliu. Ačiū tiems, kurie apmokėjo už mane prenumeratą. Didžiausios laimės ir sveikatos "TŽ" darbuotojams.

P. Liuola, Argentina

NAUJOJOJ ZELANDIJOJ

Tūkstančiai atkeliauja aplankyti salų, kur tiršti, karšti debesys tiesiog iš žemės gelmių kriokdami, šnypšdami lenda, o upeliai verda, kunkuliuoja, siera dvokia. Kur tik žengi, randi žemės ir žmogaus formavimo liudininkus. Tiktai gaila, kad visi debesys, išlindę iš žemių, pakilę iš jūrų ir kalnų vėl krinta žemėn. Nors ir iš po lietsargio, Naujoji Zelandija atrodo nepaprastai žaviai.

L. Urbonas

DĖL "SMILGŲ" KRITIKOS

Gal nevienas "TŽ" skaitytojas apgailestaus, kad redakcija lengva ranka įsidėjo 1969 m. 50 nr. A. Giedriaus "Smilgų" kritiką. Matyt, kritiko A. V. Jonyno gausios literatūros žinios ir išpustytas (išgaląstas) skonis jam neleido teigiamai atsiliepti apie "Smilgas". Jo žodžiais, "A. Giedriui trūksta ... elementarinių rašytojiškų (ar net, sakytumėme, žurnalistinių) sugebėjimų." Užtat "Simlgos" ... gan nuobodi knyga ... vaizdelis absoliučiai nieko skaitytojui nesako." "A. Giedrius nesugeba apvaldyti turimos medžiagos", "skaitytojas skuba atsiversti apsakymo pabaigą," atseit, skaitytojas lieka apsakymų ištisai neskaitęs. Tačiau tokį neigiamą sprendimą kritikas vargiai bus galėjęs padaryti visų skaitytojų vardu. Bent eiliniam skaitytojui A. Giedriaus apsakymai bus patikę. Jis juos visus tikriausiai bus skaitęs nuo pradžios ligi galo. Jis pasigėrėjo apsakymų gražia kalba, kurios ir kaikurie kritikai dar galėtų pasimokyti. Nesikarščiuojant skaitančiam apsakymų kilnus pamokomas turinys, sveikas sąmojus, už jūrų marių likę reginiai ir žmonių papročiai bei silpnybės ir šiandien tarsi gyvi iškyla akyse.

Tiesa, apsakymai ne siūlas ant piršto vynioti: kaikuri vieta taisytina, kaikuris žodis keistinas. Tačiau tos silpnesnės vietos anaiptol nedaro leidinio nepriimtino. Rūpestingasis skaitytojas išreikš tik padėką "Smilgų" autoriui A. Giedriui ir jas gražiai išleidusiam "Nidos" knygų klubui. O kritiką derėtų paprašyti žymėti ne vien neigiamas leidinio puses, bet ir teigiamas, nors jo autorius būtų ir ne pradedantis rašytojas.

J. Sakalas

AMERIKA IR LIETUVA

Skaičiau "TŽ" 1962 m. lapkričio 20 laidoje rašinį "Negali užmiršti partizanų". Jo autorius C. K. permažai primena Vakarų kaltę dėl Lietuvos tragedijos. Stovėdama Kauno Laisvės Alėjoj mačiau Amerikos autovežimius, pilnus apsiginklavusių rusų kareivių. Amerika ginklavo ir maitino Rusijos kareivius, nešančius priespaudą Lietuvai. Amerika prisidėjo prie visos eilės tautų išdraskymo. Jau yra, galima sakyti, trys Berlynai, dvi Vokietijos, dvi Korėjos; netrukus bus du Vietnamai. Būdama JAV-se, pasiūliau vienam lietuvių veikėjui parūpinti man plakatą, vaizduojantį amerikietišką sunvežimį, pilną rusų kareivių. Buvau pasiryžusi nuvykti su tokiu plakatu į Vašingtoną prie Baltųjų Rūmų ir ten prašyti pagalbos Lietuvos kovoje už laisvę. Minėtasis veikėjas pritarė mano minčiai, bet plakato neparūpino. Matyt, netikėjo mano sumanymu.

H. Valuckienė, V. Vokietija

DEMONSTRACIJOS

Al. Gimantas "T.Ž." 1970 m. Nr. 1 savo rašinyje "Dvi kovos — už mirusius ir gyvuosius" iškelia gana aktualių minčių. Jis primena gyvą susidomėjimą Šv. Kazimiero kapinių Čikagoje problemomis ir klausia, kodėl nebūtų galima panašų dėmesį skirti ir kitokio pobūdžio demonstracijoms: sovietų ambasadų Vašingtone ar Otavoje, sovietinės Jungtinių Tautų misijos piketavimams. "Ar spaudos, radijo ir televizijos žmonės neatkreiptų dėmesio, jei įvairių sukakčių progomis (Lietuvos nepriklausomybės, sovietinės revoliucijos ir kt.) prie sovietinių įstaigų vaikščiotų gausūs piketai? Ar tikrai nebūtų aprašymų, nuotraukų, televizinių pranešimų?" — klausia Al. Gimantas. Į tą klausimą būtų galima atsakyti — ne. Amerikoje paprastai mažai domimasi "senomis problemomis". Be to, tokie įvykiai turi politinį aspektą, kurį aprašant Amerikoje spaudos redaktoriai laikosi didelio atsargumo ir nedaug paiso tautinių mažumų spaudimų. Kiekviena tautinė mažuma, o jų Amerikoje yra geras pusšimtis, turi kokių nors politinių problemų, kurioms spręsti nori panaudoti didžiosios spaudos puslapius, radiją bei televiziją. Jeigu redakcijos pasiduotų visiems tautinių mažumų politiniams pasireiškimams, nebūtų galo. Tokias mintis išsakė "Chicago Daily News" redaktorius Fischer, kalbėdamas trumpai Čikagoje gyvavusio "Amerikos Lietuvių Informacijos Centro" seminare prieš 4 metus. Gaila, kad tos mintys nedaug ką pasiekė, nes ir toliau kartojamos tos pačios klaidos. Pvz. kiek Amerikos spaudoje dėmesio susilaukė nevieną dešimtį tūkstančių kainavusios "Lapkričio 13" demonstracijos Niujorke, kurioms tikrai buvo ilgai ruošiamasi? Kartais daugiau Lietuvos naudai laimima visai nemokamai, jeigu prie klausimo prieinama iš kitos pusės. Amerikoje labai vertinami "human interest" atvejai. Pvz. iš okup. Lietuvos atvažiuoja į šį kraštą apsigyventi tautietis. Į Amerikos didžiąją spaudą nemokamai galima prakišti aprašymus — tiek ir tiek metų nesimatė broliai ar seserys, kas juos atskyrė, kokios priežastys neleido anksčiau jiems susitikti ir pan. Čia galima vienu kitu sakiniu paminėti ir Lietuvos okupaciją, Lietuvos padėtį ir t.t. Jeigu imsime leidinius, kaip B. Armonienės "Leave Your Tears in Moscow", pamatysime kaip reikia eiti prie lietuviškų reikalų kėlimo viešumon. Tas leidinys, įskaitant ir ištraukas "Life" žurnale, kuris autorei ir talkininkui dr. Nasvyčiui net pajamų davė, pasklido žymiai plačiau, negu mūsų grynai politinio pobūdžio knygos, kurioms išleisti net specialių rinkliavų reikėjo.

Jeigu demonstracijos dėl mirusiųjų pagarbos Čikagoje yra sėkmingos, tai dar nereiškia, jog ir demonstracijos dėl Lietuvos bylos iškėlimo turėtų atnešti apčiuopiamos naudos.

Edv. Šulaitis

Kas yra vedamasis?

Atsakydamas į klausimą kažkas pareiškė, jog vedamasis — tai straipsnis, kurio antroji pusė sugriauna tai, kas pirmoje parašyta. "Tėviškės Aidų" redaktorius Australijoj šiuo klausimu taip rašo:

"Neturiu ką pasakyti, o reikia pasakyti; galvoje jokios minties, o reikia parašyti, ir tai, ką parašai, pradedi suprasti tik iš skaitytojų ar kitų laikraščių reagavimų."

Ko laukia?

Žydas jau kelintą dieną vaikšto su gėlių puokšte ties komunistų partijos centrine Prahoje. Pažįstamas praeivis klausia:

— Ko gi lauki su šiomis gėlėmis?

— O ko gi nori, kad laukčiau? Laukiu amerikiečių!

— Argi tau galvoj negerai? Nejaugi pamiršai, kad prieš kiek laiko lygiai taip laukei rusų?

— O ką? Ar jie neatėjo?

ŠYPSENOS

Geras komunistas

Anglas teiraujasi Sov. Sąjungos ambasadoje:

— Esu "hippie", nesiskutu, nesiprausiu ir nesimaudau, nenešioju apatinių drabužių, demonstruoju prie amerikiečių ambasadų ir nedirbu kapitalistams. Ar galiu būti geras komunistas?

— Drauge, jeigu įstengsi šalia to dar ir badauti, tai gali ...

Ašaros

Žmona: Nemyli manęs. Matai, kad verkiu ir nė nepaklausi kodėl!

Vyras: Labai man nemalonu, mieloji, bet tas klausimas man jau daug pinigų kainavo.

Taupūs pokalbininkai

Sovietų pilietis užsuko pas savo draugą pasitarti įvairiais reikalais. Pradėjus kalbėtis, kambario šeimininkas užgesino žibalinę lempą, paaiškindamas:

— Reikia taupyti žibalą — galim kalbėti ir patamsy.

Po geros valandos pokalbio, šeimininkas keliasi uždegti lempos.

— Palauk, — sulaiko jį svečias, — kad pokalbio metu nenudėvėčiau savo kelnių, buvau jas nusimovęs ...

* * *

• Žmogaus gyvenimas kaip geležis — jeigu ją naudoji, ji sudyla, jei visai nenaudoji, surūdija. **Parinko Pr. Alš.**

ČIKAGOS VAIZDAI IR VARGAI

EDVARDAS SULAITIS

VYTAUTO REMEIKOS dailės paroda, pirmoji 1970 metais Čiurlionio Galerijoje, buvo atidaryta sausio 10 d. Šaltą šeštadienio vakarą tik apie 60 dailės mėgėjų, atsilankę į parodos atidarymą, matė 33 Montrealyje gyvenančio dailininko darbus, kuriuos čia trumpai pristatė rašytojas Marius Katiliškis, pakviestas parodos rengėjo — Lietuvos Jūrų skautų Korp! "Gintaro" pirm. Dalios Lukošiūnaitės. M. Katiliškis pabrėžė, kad visi dail. V. Remeikos darbai autentiški ir jų motyvai paimti iš seniausio Montrealio priemiesčio. Visi dailininko kūriniai vazduoja tai, ką dailininkas matė: indėnų didelės akys, žvejų laivai... Prisiminė Remeikos jaunystės dienas prieš 20 m. Freiburge, kur jis pradėjo dailės mokslus. "Norėčiau, kad žmonės eitų ir žiūrėtų jo darbus", — baigė M. Katiliškis.

V. Remeika su savo darbais Čikagoje pasirodo jau trečią kartą ir susilaukia daug dėmesio. 1960 m. jis čia dalyvavo Freiburgo meno mokyklą lankiusiųjų bendroje parodoje, o sekančiais metais surengė parodą kartu su dail. J. Akstinu. Jeigu parodos pasisekimą vertinti parduotų kūrinių skaičiumi, tai ši jo paroda turbūt bus pati sėkmingiausia: vien tik per pirmąjį vakarą buvo parduota apie 15 darbų. Žinoma, čia įtakos turi ir, palyginus, įkandamos kainos 100 — 225 dol. ribose. Kukliame dail. Remeikos parodos kataloge apie ši dailininką poetas H. Nagys rašo: "Labai lengva ir kartu sunku rašyti apie dailininko kūrybą, kurią pažisti ir vertini. Lengva todėl, kad nereikia nei sau, nei kitiems meluoti; sunku, nes apie tokio dailininko darbus taip daug būtų galima pasakyti. Jaučiuosi tad lyg kviesly arba šauklys, kai rašau tuos kelis sakinius apie Vyto Remeikos parodą Čiurlionio Galerijoje, Čikagoje. Remeikos kūrybą jau pažįstantieji ir mate vėl lengvai atpažins jo lengvą tapybinį braižą, subtilų ir pažymėtinai turtingą koloritą, naujomis variacijomis pasikartojančius jo pamėgtus siužetus. Labiausiai tačiau paliečia visus Remeikos tapyboje visados gyvas žmoniškumo šilumos elementas, kuris kiekvienam, rūpestingai išbaigtam, kūriniui suteikia tą papildomą dimensiją, padarančią gerus darbus išskirtinais ir vienkartiniais".

• • •

ČIKAGOS AUGŠT. LITUANISTINĖ MOKYKLA sausio 10 d. Jaunimo Centre surengė tradicinį vakarą. Programą atliko patys mokiniai — 7 ir 8 klasės mišrus choras, vadovaujamas Juliaus Mačiulio, tautinių šokių grupė (paruošė Nijolė Pupienė ir Irena Smieliauskienė). Taip pat buvo atlikta Antano Vaičiulaičio pasaka "Uodas", kurią išpildė 16 aštuntos klasės mokinių (paruošė Zita Visockienė).

Žmonių buvo nemažai: daugiausia mokinių tėvai ir patys mokiniai. Visa būtų gražu, jeigu ne kaikurie liūdni vaizdai. Visur koridoriuose mokiniai tarp savęs kalbėjo tik anglų kalba. Gana didelis būrys berniukų "hipių" išvaizdos — labai ilgi plaukai, kaikurių net ir ūseliai, na, ir keista apranga. Mergaitės kiek geriau susitvarkiusios, tačiau jaunoms merginoms — 13—16 metų amžiaus — vargu ar pritinka gausi kosmetika ir trumpi sijonėliai. Vakaras, kaip šis, kelia klausimą, ar išeivijoje ilgai dar turėsime lietuvišką jaunimą? Juk jų lietuviškumą matome tik scenoje kai jie vilki tautinius drabužius ir prakalba lietuviškai.

• • •

TRUMPAI IŠ ČIKAGOS. Magdalena Garlevičienė iš Marijampolės atvyko paviešėti pas savo seserį Kostę Kalinauskienę. Seserys susitiko po 25 metų nesimatymo prieš Kalėdas. — Lietuvos generalinio konsulo Čikagoje dr. Petro Daužvardžio laiškas tilpo "Chicago Today" dienraštyje sausio 9 d. laidoje. Čia, tarp kitko, konsulas cituoja Gromyko pareikštą pastabą apie reikalą atitraukti svetimų valstybių kariuomenes iš užimtų kraštų. — Lietuvos vyčių choro metiniai šokiai - vakarienė bus sausio 24 d. Balio Pakšto salėje. — Tradicinė Klaipėdos uosto mugė įvyks sausio 25 d. Jaunimo Centre. — Leonas Šulas, kuris studijuoja mediciną Vienos universitete, Austrijoje, per Kalėdų šventes buvo atvykęs atostogų pas savo tėvus į Čikagą. — Aleksandro Stulginskio, buvusio Lietuvos prezidento, minėjimas surengtas sausio 11 d. Buvo pamaldos šv. Kryžiaus parapijos bažnyčioje ir akademija Jaunimo Centre.

• • •

RYAN & ODETTE

LAIDOTUVIŲ NAMAI

Telefonas LE 2-5965

1498 DUNDAS ST. WEST, TORONTO, ONTARIO

• MODERNIAI ĮRENGTI • VĖSINIMO SISTEMA •
• RŪPESTINGAS PATARNAVIMAS • PATOGI VIETA •

Lawrence G. Odette
Morley D. Hogle
Directors

ALL SEASONS TRAVEL AGENCY

323 Lakeshore Rd. East, Port Credit, Ont.

Savininkas V. BAČĖNAS

- teikia patarimus planuojantiems keliones
- sutvarko rezervacijų, nakvynių ir kitus reikalus be atskiro atlyginimo
- agentūros išduoti bilietai galioja visame pasaulyje
- parūpina bilietus keliaujantiems autobusais, traukiniais, laivais, lėktuvais
- parūpina eismo priemones ekskursijoms
- patarnauja atsikviečiant gimines

Skambinti telefonu 278-7261 dienos metu arba vakarais

PRANEŠAMA APIE NAUJĄ GYDOMĄJĄ MEDŽIAGĄ

sutraukiančią hemorojus

Tai yra ypatinga gydomoji medžiaga irodžiusi galia sutraukti hemorojus ir pataisyti sugadintus audinius.

Pagarsėjęs tyrimų institutas atrado ifepaprastą gydomąją medžiagą, sugebančią sutraukti hemorojus be skausmo. Ji per kelias minutes sumažina niežėjimą ir nepatogumus bei pagreitina uždegimo pažeistų audinių gijimą.

Visais tyrimo atvejais švelnėjant skausmams, įvykdavo hemorojų susitraukimas.

Tačiau visų svarbiausia — rezultatai būdavo toki nuostabūs, kad šis pagerėjimas tęsdavosi daugelį mėnesių.

To buvo pasiekta naudojant gydomąją medžiagą (Bio-Dyne), kuri greitai padeda užgyti pažeistoms celėms ir sužadina naujų audinių augimą.

Dabar Bio-Dyne galima gauti tepalo bei lazdelės formose "Preparation H" vardu. Prašykite visose vaistinėse. Pinigai bus grąžinti, jei nebūsite patenkinti.

FRANK BARAUSKAS

INSURANCE AGENCY LIMITED & REAL ESTATE BROKER

231-2661; 231-6226

3828 Bloor St. West, Islington (PRIE SIX POINTS PLAZA)

CLEAR-VISION T.V.-Hi-Fi

TAISOM IR PARDUODAM T.V. ir HiFi
STATOM IR TAISOM T.V. ANTENAS.
532 - 7733

1613 Dundas St. W. Sav. R. Svasiulis

780 Queen St. W.
prie Gore Vale
Tel. EM. 4-7994

ART'S PHOTO STUDIO

Vestuvinės nuotraukos
Meniškos vaikų nuotraukos
Portretai ir kt.

DUFFERIN RADIO and TV

SALES AND SERVICE

Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai. Parduodamos lempos ir baterejos. Prityręs specialistas su ilga praktika

1000 College St., • LE. 1-3074 • Sav. P. Uzdav.

VISŲ RŪŠIŲ MECHANINIS AUTOMAŠINŲ TAISYMAS, kvalifikuoti mechanikai, sąžiningas ir greitas patarnavimas lietuviams.

Bloor Autorite Garage 296 BROCK Ave. (tarp Dundas ir College)

Sav. FRANK PETIT Tel. 531-1305

DR. E. ŽUBRIENĖ

DANTŲ GYDYTOJA

1577 BLOOR ST. WEST

(prie Dundas)

Telefonas LE. 2-4108

DR. V. J. MEILUVIENĖ

DANTŲ GYDYTOJA

184 ELLIS AVE

(prie Queensway)

Tel. 762-1009.

Priima pacientus pagal susitarimą.

Kabineto telefonas LE 4-4451

DR. P. MORKIS

DANTŲ GYDYTOJAS

Vakarais ir šeštadieniais pagal susitarimą.

1082 BLOOR ST. W., Toronto

(Į rytus nuo Dufferin St.)

DR. N. NOVOSICKIS

dantų gydytojas

794 BATHURST ST.

(kampas Bloor & Bathurst)

Tel. 534-3370

Priima pacientus iš anksto susitarus

Parduodamas

ĮVAIRIAIS KIEKIAIS

nepasterizuotas medus

KORIAIS AR INDUOSE.

Skambinti tel. 534-0563

30 Dewson St.,

Toronto 4, Ont.

VALAU FOTELIUS

IR ĮVAIRIUS KILIMUS

Automatinis elektra valymas. Sutaisau iširusius galus ir pradegintus kilimus. P. KARALIŪNAS.

Skambinkite LE. 3-4912.

NOTARAS

A. LIŪDŽIUS, B.L.

Bendradarbis V. S. MASTIS, LL.D.

Namų, ūkių ir betkurio verslo pirkimo-pardavimo dokumentų sudarymas, mortgičiai, sutartys, testamentai ir kiti teisiniai reikalai.

421 Roncesvalles Ave.

Toronto - Dominion Bank pastate II aukštas — įėjimas iš Howard Park Ave.

Telefonai: įstaigos 537-1708 namų 279-7980

Priėmimo laikas: kasdien nuo 10 v.r. iki 1 v.p.p. išskyrus trečiadienius ir sekmadienius. Antradieniais ir penktadieniais nuo 6-8 v.v.

OKULISTĖS

Br. Bukowska-BEJNAR, R.O.
Wiktoria BUKOWSKA, R.O.

274 RONCESVALLES AVE.

(prie Geoffrey St.)

TEL. LE. 2-5493

Darbo valandos: kasdien 10 v. ryto iki 9 val. vak.; šeštadieniais nuo 10 v. ryto iki 6 v.v.

OKULISTAS

S. BROGOWSKI, O.D.

112 Roncesvalles Ave. (prie Howard Park Ave.) Kabineto telefonas LE 1-4251. Darbo valandos nuo 10 val. ryto iki 6.30 val. vak. Šeštadieniais nuo 10 val. ryto iki 4 val. po pietų.

Vėlesniu ar kitu laiku tik susitarus telefonu. Trečiadieniais uždaryta.

OKULISTAS

L. LUNSKY, R.O.

M. LUNSKY, O.D., M.S.C.

470 College St. Toronto

Tel. 921-3924

Darbo valandos 9.30 v.r.—6 v.v.

Dėl priėmimo skambinti telefonu

INSURANCE

DUDA 769-4612

2231 Bloor Street W.

Sausio 31, šeštadienį, Toronto Prisikėlimo salėse rengiamas "Tėviškės Žiburių" savaitraščio didysis metinis

SPAUDOS BALIUS

Meninę programą atliks populiarusis Klevelando vyrų oktetas.

- *VERTINGŲ LAIMIKIŲ LOTERIJA*
- *VISŲ MĖGSTAMAS ORKESTRAS*
- *ŠOKIAI*
- *BUFETAS*
- *STALAI IŠDĖSTYTI TRIJOSE SALĖSE*
- *Vietos iš anksto rezervuojamos "Tėviškės Žiburių" administracijoj*

Baliaus pradžia 7 valandą vakaro, meninės programos – 8 v. v.

Visi kviečiami, visi laukiami – iš arti ir iš toli.

"Šatrijos" tunto jūrų skautės

sausio 24, šeštadienį,

kviečia visą jaunimą į

AKVARIJAUS ŠOKIUS

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS PARODŲ SALĖJE

GRUPĖ "BLACK MAGIC"

Pradžia 7.30 val. vakaro. *Įėjimas — $1.50*

Toronto Maironio šeštadieninės mokyklos tėvų komiteto rengiamas **tradicinis**

ŠOKIŲ VAKARAS

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS SALĖJE

sausio 24, šeštadienį, 7 val. vakaro.

Gros D'Amico orkestras. Trumpą programą atliks mokytojai

Gaivinantys gėrimai • Karšti cepelinai • Loterija

Įėjimas — $2.50, studentams — $1.00 *Tėvų komitetas*

1970 m. sausio 25 d., 5 v. p.p., Prisikėlimo parapijos salėje įvyks buvusio Lietuvos prezidento ALEKSANDRO STULGINSKIO, mirusio 1969 m. rugsėjo mėn. 22 d.,

PAGERBIMAS - AKADEMIJA

PROGRAMOJE: Lietuvos gen. konsulo dr. J. Žmuidzino žodis, buvusio VLIKO pirmininko J. Matulionio paskaita, suderinta su aktorės E. Kudabienės deklamacijomis. Meninė dalis.

Rengėjų komitetas

Vasario 1, sekmadienį, 5 v. p.p., Prisikėlimo auditorijoj, kun. Broniaus Jurkšo dešimties metų muzikinės veiklos su Prisikėlimo chorais

jubilėjinis KONCERTAS

PROGRAMOJE dalyvauja suaugusių, studentų, vaikų chorai ir solistai. Pirmą kartą išpildoma B. Budriūno nauja kantata "LIETUVOS ŠVIESOS KELIU"

Bilietai: suaugusiems — $2, moksleiviams — $1; gaunami pas choristus ir parapijos raštinėj.

Visi kviečiami paklausyti šio neeilinio koncerto!

TORONTO ONT

Šv. Jono Kr. par. žinios

— **Šį** sekmadienį 11 v. Mišios už a.a. Aleksandrą Stulginskį, buv. Lietuvos prezidentą.

— Šį sekmadienį vyskupijos rinkliava katalikų imigracijai ir misijoms Afrikoje.

— Parapijos choras išrinko naują valdybą: J. Kaknevičienė, R. Bražukienė ir A. Matulaitis. Dėkojame buvusiai choro valdybai ir jos pirm. J. Kuprevičiui už gražų choro apjungimą. Darbovietėje susižeidusiam choristui Br. Vitkui linkime greitai pasveikti.

— Šią savaitę lankomi parapijiečiai gatvėse — Lincoln, Quebec, Humberside, Annette.

— Šv. Jono lietuvių kapinėse palaidotas a.a. Jonas Čiegis iš Toronto.

— Šį sekmadienį 10 v. Mišios už a.a. Joną Juodį, 12 v. — už a.a. Julių Gilman.

— **Sutuokta:** Gerard Morrissette ir **Lynn M. White.**

Tradicinis Užgavėnių vakaras — vasario 10 d. Šv. Jono parapijos salėje. Rengėjos — katalikės moterys.

Jaunimo dainos ir muzikos popietę rengia K. L. K. Moterų Dr-jos Šv. Jono Kr. parapijos skyrius kovo 15, sekmadienį, 4 v. p.p. parapijos salėje. Meninė priežiūra — muziko Št. Gailevičiaus. Jaunimas, norintis ir galintis pasirodyti, prašomas iki vasario 15 d. paskambinti tel. 763-2529 R. Sirutienei, 536-8896 A. Smailienei, 531-0954 V. Ottienei.

Angliškoje radijo programoje "Songs From Amber Coast" sausio 17 d apie Baltijos kraštus kalbėjo baltiečių bendruomenių pirmininkai — estų **Heinso, latvių Kronbergs,** lietuvių dr. S. Čepas. Programa perduodama iš Oakvillės radijo stoties banga 1250 šeštadieniais nuo 2—2.30 v. p.p. Vadovauja — J. R. Simanavičius.

Prisikėlimo par. žinios

— Sausio 15 d. mirė a.a. Jonas Čiegis. Palaidotas Šv. Jono lietuvių kapinėse sausio 17 d. Visi velionies artimieji likę Lietuvoje.

— Nuoširdžiai užjaučiame artimuosius, mirus a.a. Kristupui Jankui; kun. Viktorą, Praną ir Vladą Skilandžiūnus, Lietuvoje mirus jų mamytei; Vl. Kobelskį, Lietuvoje mirus jo tėveliui.

— **Mišios: ketvirtad.,** 8 v. — koncel. už a.a. Kazimiero vėlę, užpr. B. O. Vilimų ir už a.a. V. Steponaitienę, užpr. Prisik, par. banko; penktad., 8 v. — koncel. už a.a. Myk. ir Alg. Slapšius, užpr. p. Slapšienės ir už a.a. A. Aukštakalnį, užpr. p. Aukštakalnienės; ateinantį sekmad., 9 v. — už a.a. Alg. Slapšį, užpr. p. Slapšienės; 11.15 v. — už a.a. M. Štuikienę, užpr. Prisikėlimo par. tarybos ekonominės sekcijos.

— Kitą savaitę lankomos šeimos anksčiau skelbtose gatvėse ir vietovėse, kurios liko dar nelankytos.

— Pirmosios Komunijos, katechetinės, religijos pamokos gimnazistams ir lituanistikos seminaras — įprasta tvarka.

— Chorų repeticijos: ketvirtad., 7.30 v.v. — bendra suaugusių ir studentų; penktad., 6.30 v.v. — vaikų. Po repeticijos vaikučiai prisitaiko naujas uniformas.

— Praėjusį sekmad. pamokslus sakė liet. pranciškonas misijonierius Korėjoje kun. Liudvikas Vėželis. Jo steigiamos parapijos bažnyčios statybai suaukota $1,139. T. Liudvikui už atsilankymą ir tikintiesiems už duosnias aukas nuoširdus ačiū.

— Parapijos tarybos prezidiumo ir visų sekcijų narių posėdis — vasario 4, trečiadienį, 7.30 v.v., parodų salėje. Dalyvavimas būtinas — peržiūrima parapijos veikla ir finansai.

— Parapijos metinis susirinkimas — vasario 8, sekmadienį, 5 v. p.p. Bus svarstomi parapijos reikalai, jos ekonominė būklė, renkama taryba.

— Pensininkų laisvavakaris ir metinė vakarienė — vasario 3, antradienį, 6.30 v.v.

— Pakrikštyta dr. Aleksandro ir Birutės Spudų dukrelė Ilona Dalia Stasė. Sveikinimai!

A.a. Jonas Čiegis, 49 m. amžiaus, mirė sausio 15 d. po sunkios ligos Šv. Juozapo ligoninėje. Velionis buvo viengungis. Jo tėvai ir giminės gyvena Lietuvoje. Kanadoje dirbo Eatono bendrovėje. Palaidotas iš Prisikėlimo parapijos Šv. Jono lietuvių kapinėse. Laidotuvėmis rūpinosi velionies testamento vykdytojas Teofilius Burokas.

A.A. ALEKSANDRAS STULGINSKIS, buvęs Lietuvos prezidentas, neseniai miręs okupuotoje Lietuvoje, buvo pagerbtas daugelyje Š. Amerikos lietuvių kolonijų. Viešas jo pagerbimas Toronte rengiamas šį sekmadienį, sausio 25 d., 5 v. p.p., Prisikėlimo par. salėje. Visuomenė kviečiama gausiai dalyvauti. J. Matulionio paskaita sujungta su menine dalimi, atliekama aktorės E. Dauguvietytės-Kudabienės.

PADĖKA

Esu nuoširdžiai dėkingas visų trijų parapijų klebonams ir kunigams, vienuolėms, abiejų kredito kooperatyvų valdyboms ir tarnautojams, gydytojams, artimiesiems ir bičiuliams už gėles, dovanas, sveikinimus, aprūpinimą spauda ir lankymą manęs ligoninėje ir namuose. Nuoširdus ačiū.

A. Statulevičius

Akademikų Draugija rengia viešą paskaitą sausio 31, šeštadienį, 8 v.v., Prisikėlimo par. muzikos studijoje. Paskaitininkas — dr. Leonardas Vytautas Gerulaitis iš Ročesterio. Tema — "Žmogus ir laikas". Dr. L. V. Gerulaitis gimė Kaune, gimnaziją baigė Vokietijoj, universitetą — Mičigane ir Čikagoje. Studijas gilino Italijoj, Paduvos un-te ir dirbo Venecijos archyvuose. Už disertaciją "The Venetian incunabula" gavo daktaro laipsnį. Magistro laipsnį gavo bibliotekininkystės srityje. Nuo 1963 m. dėsto istoriją Oakland un-te. Nariai ir visuomenė kviečiami dalyvauti paskaitoje.

Valdyba

"T. ŽIBURIAMS" AUKOJO

$100: Lietuvių Kredito Kooperatyvas "Parama"; $50: Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas; $20: KLB Delhi apylinkė; $15: KLB Sudbury apylinkės valdyba, Toronto Vlado Pūtvio šaulių kuopa; $10: V. Meilus, K. Vaitkūnas, J. Žadeikis, J. Ladyga, dr. A. Šapokienė; $8: St. Telšinskas; $6: J. Girevičius, J. Šmaižys; $5: O. Adomavičienė; rėmėjo prenumeratas po $10: Pr. Šeirys, M. Kizis, dr. J. Baltrušaitis, H. Šiaurys, A. Dagilis, V. Žemaitis, Vl. Kazlauskas, K. Daunys, V. Pundžius, V. Juodelis, V. Vaišvila, K. Vaitkūnas, Tėvai jėzuitai Montrealyje, J. Danilevičius, P. Vyšnia; $4: J. Krasauskas, A. Čižikas, J. Kirvaitis, V. Biskys; $3: J. Z. Barškėtis, V. Skrebutėnas; $2: V. Zakas. A. Poškus, E. Sudikas, Vl. Šalvaitis, J. Dženkaitis, J. Kvedervs, K. Girnys, B. Janušienė, E. Bogus-lauskas, M. Masiulienė, V. Dailidė. T. Račiūnas: $1: L. Žičkus, J. Misius, L. Balaišis, St. Deveikis, J. Rutkauskas, A. Langienė, L. Galvosas, J. Žemaitis, A. Garbas, Vl. Ališauskas, J. Čiegis, A. Balnis, A. Vaičiūnienė, A. Vaičiūnas, J. Dragašius, G. Zlatkus.

Visiems aukotojams bei spaudos rėmėjams nuoširdus ačiū.

"Tėviškės Žiburių" spaudos baliaus loterijai gautas Australijoj gyvenančio **dail. Leono Urbono paveikslas.** Tai plačiai garsėjantis dailininkas ne tik Australijoj, bet ir Š. Amerikoj. Šiuo metu dailininkas ruošiasi naujų savo darbų parodoms Šv. Amerikoje. Pirmoji paroda įvyks Toronte kovo 22 d. Vasario pradžioje ketina pasiekti Torontą.

Nordmende radijo firmos atstovas Kanadai J. Tumosa "TŽ" spaudos baliaus loterijai paskyrė modernų nešiojamą rekorderį-kasetę. Neseniai J. Tumosa su šeima sugrįžo iš Venecuelos, kur praleido Kalėdų atostogas ir susitiko su Karakas lietuviais.

Klevelando vyrų oktetas, kuris dainuos "TŽ" spaudos baliuje sausio 31, šeštadienį, paruošė naują programą. Ši jaunų vyrų grupė jau daug kur yra koncertavusi ir palikusi neužmirštamą įspūdį. Bilietai į spaudos balių dar gaunami "TŽ" administracijoje. Prašoma iš anksto rezervuoti sau vietas arba stalus.

PARAPIJŲ KIOSKUOSE DAR GALIMA GAUTI Broniaus Vyčio knygą "Lietuviai legijonieriai Vietname". Kaina tik $1.50.

ATLANTIC valgykla

1330 DUNDAS ST. W.,
TORONTO 3.
Tel. LE 3-6045
LIETUVIŠKI PATIEKALAI
V. ir V. IVANAUSKAI

IŠNUOMOJAMI 2 kambariai ir virtuvė. Yra garažas. Arti Bloor — Dundas požeminio. Tel. LE 4-9127.

IŠNUOMOJAMAS II augštas su atskira prausykla nuo vasario 1 d. Skambinti tel. 533-7306.

AUTOMOBILIŲ PLOVIMAS IR BLIZGINIMAS UŽ $1.25
UŽ 25 CT. GALITE PATYS JUOS NUSIPLAUTI
SIX POINT CAR WASH LTD.
(Lietuvio savininko automatinis autovežimių plovimas)
83 SIX POINT RD. (į pietus nuo Bloor iš Islington gatvės)

BARONESSA
BEAUTY SALON
2265 BLOOR ST. W. TEL. 762-4252
(kampas Bloor-Durie gatvių). Sav. Alė Kerberienė

RONCESVALLES — HIGH PARK rajone atskiras namas, 8 kambarių, 3 virtuvių, 2 automobilių garažas, išnuomojamas. Galima pirkti vasario, kovo mėnesį. Tel. 533-6635.

WASAGOJE — SPRINGHURST vasarvietėje išnuomojami kambariai savaitgaliams, savaitėms arba nuolatiniam gyvenimui. Šiltas vanduo, galima išsivirti. Skambinti telefonu 766-0594.

ATLIEKU VISUS NAMŲ MEDŽIO REMONTO DARBUS. Darau virtuvėms spinteles ir įrengiu poilsio kambarius. Tel. 535-4724.

NEBRANGUS ORKESTRAS (trijų asmenų) šeimyniniams parengimams ir keturių asmenų įvairiems parengimams.
Tel. 767-7084, A. Zaremba.

MONTREALQUE

Mūsų kredito unijos narei
AtA JUZEI JAUGELIENEI
mirus, jos dukterims ONAI ŠABLAUSKIENEI, JUZEI STRIKAITIENEI, sūnui STASIUI JAUGELIUI, jų šeimoms bei visiems artimiesiems nuoširdžią užuojautą reiškia —

Montrealio Lietuvių Kredito Unijos "Lito" valdyba

Šv. Kazimiero par. žinios

— Pamokslų metu klebonas pristatė parapijiečiams naujuosius komiteto narius ir supažindino su pereitų metų finansine parapijos apyskaita. Dėkojo parapijiečiams už parapijos reikalų supratimą ir kvietė parapijiečius išjudinti savo pažįstamus, kurie dar nėra įsijungę į savo parapijos gyvenimą.

— Kovo 7 d. parapijos k-tas ruošia didžiulę metinę Kazimierinių vakarienę.

— Parapijos komitetas kreipiasi į jaunimą: — Mielas parapijos jaunime, tu esi mūsų viltis ir mūsų ateitis. Kviečiame tuos, kurie jau dirbate, tapti mūsų parapijos tikraisiais nariais. Kurie dar mokotės, dalyvaukite parapijos gyvenime. Anksčiau ar vėliau mes turėsim perduoti visą lietuviškosios parapijos gyvenimą į jūsų rankas, kad tęstumėte gražiai pradėtą darbą.

— Parapijos svetainėje įvyks šie parengimai: kovo 7 d. — Kazimierinių vakarienė, balandžio 4 — Margučių vakarienė, balandžio 25 d. — par. choro koncertas.

— Užpraeito sekmadienio rinkliava — $238. **K. A.**

ŠV. KAZIMIERO PARAPIJOS 1969 METŲ FINANSINĖ APYSKAITA

A. PAJAMOS

1. Rinkliavos	$9,464.51
2. Parapijos mokestis	2,399.00
3. Aukos Mišioms	1,220.00
4. Sutuoktuvės	415.00
5. Laidotuvės	805.00
6. Votyvinės žvakės	901.43
7. Krikštai ir metrikų ištr.	115.00
8. Palūkanos	128.05
9. Aukos	10,741.00
10. Salės nuoma	774.17
11. Parengimai	8,169.75
Iš viso	$35,132.91

B. IŠLAIDOS

1. Kunigų ir tarnautojų algos	6,554.88
2. Pensijos fondas	95.49
3. Giedoriai, honorarai, rekolekcijos	1,391.00
4. Maistas	1,275.00
5. Kulto reikmenys ir žvakės	838.52
6. Telefonas, pašto ženklai	593.01
7. Valymas ir plovimas	1.128.49
8. Šviesa ir šildymas	2,254.19
9. Draudimas ir mokesčiai	540.45
10. Bažnyčios ir salės atnaujinimas, laiptų ir pamatų taisymas	11,011.57
11. Palūkanos skolininkams	4,016.52
12. Mokestis ir atmokėtos rinkliavos	806.00
13. Apmokėta skolos	3,500.00
Iš viso	$34,005.12

Pereitais metais buvo likę $67,000.00 skolos. Šiemet apmokėjus $3,500.00, liko $63,500.00 skolos.

Montrealio lituanistinė mokykla 1969 m. gruodžio 21 d. Šv. Kazimiero par. svetainėje surengė tradicinę Kalėdų eglutę. Labai gerai buvo sugalvota tą šventę atlikti prieš Kalėdas, nes ir mokytojai, ir mokiniai, ir tėvai buvo laisvi nuo repeticijų ir visų kitų darbų, surištų su jomis. Tėvų ir svečių atsilankė pusėtinai, bet galėjo būti daugiau. Liūdna, kad mažai kas domisi mūsų mažųjų pasirodymais. O buvo kuo pasigėrėti! Programoje dalyvavo visi mokyklos mokiniai. Ji buvo sudaryta iš kelių kalėdinių vaizdelių. Pirmas vaizdelis buvo pavadintas "Pirmasis sniegas". Čia ir deklamavo, ir snaigės šoko, ir juokus krėtė su sniego seniu. Antras vaizdelis — "Prie Kalėdų eglutės". Čia vėl gražiai deklamavo, choras dainavo, bet įspūdingiausi buvo žaislų maršai: lėlių, kaladėlių, sviedinukų ir būgnininkų. Lėlių maršą atliko parengiamojo skyriaus ir mažiausios mokinukės. Kiekviena vis kitaip buvo papuošta. Lėlių motina, maža Tereselė Keršytė, puikiai atliko lėlių motinos rolę. Visos lėlės iš eilės ką nors apie save padeklamavo — save "pristatė". Daugumas kalbėjo gražia lietuviška tarsena. Kaladėlių originali apranga, jų žygiavimas buvo gražus. Įvairiaspalviai sviedinukai ir judesiai su jais pajvairino programą. O būgnininkai savo apranga, drausmingu žygiavimu mus žavėjo. Jie ir Kalėdų senelį — akt. V. Sabalį su dovanomis pasitiko ir į sceną atvedė. Kalėdų senelis visus gražiai pasveikino, apie pavergtos Lietuvos vaikučius papasakojo ir apdalino dovanomis. Džiaugsmo vaikučiams tikrai buvo daug. Dainas, šokius ir maršus palydėjo pianinu J. Žukauskienė ir E. Verbylienė. Programą kruopščiai paruošė mokytojos: Baltuonienė, Blauzdžiūnienė, Malcienė ir Navikėnienė. Programai pasibaigus, tėvų komitetas visus vaikučius, tėvus ir svečius pavaišino. Nenoriai skirstėsi tėvai ir vaikučiai, nes norėjosi visiems dar pabendrauti, pasidalinti vaikučių šventės įspūdžiais. **Viešnia**

Aušros Vartų par. žinios

1969 M. APYSKAITA

PAJAMOS

Rinkliava bažnyčioje	$11,126.73
Parapijiečių mokestis	1,276.00
Krikštai, jungtuvės, laidotuvės, Mišios	1,664.00
Aukos, parengimai ir vajai	7,142.77
Žvakutės, salė ir įvairios pajamos	3,277.86
Praėjusių metų likutis	5,387.95
Iš viso	$29,875.31

IŠLAIDOS

Ostijos, vynas, žvakės	1,395.16
Algos ir honorarai	5,064.10
Klebonijos maistas	2,125.80
Šildymas, elektra, telefonas, priežiūra	2,481.61
Vyskupijos rinkliavos, mokesčiai, drauda	1,931.70
Raštinė, svečiai, kelionės, labdara	2,899.18
Naujas inventorius	2,279.79
Išmokėtos palūkanos	1,899.80
Išmokėtos skolos	5,700.00
Iš viso	$25,777.14

Parapija dar turi $60,100 neišmokėtų skolų. Liko banke $4,098.17

— L. K. Mindaugo šaulių kuopa rengia vakarą mūsų parapijos salėje sausio 24 d., 7 v.v. Programoje — vaidinimas, vakarienė, šokiai, bufetas.

— Sausio 11 d. mirė Juzė Jaugelienė, palaidota sausio 13 d.

— Bažnyčios fondui aukojo p. p. Palubinskai $10, Šabliauskai $50.

— Užpraėjusį sekmadienį surinkta $214.97.

TORONTO, ONT.

"Labats" alaus naujajame fabrike (401 Islington) yra darbu. Geras atlyginimas. Pageidaujamos rekomendacijos. Teirautis Šv. Jono Kr. klebonijoje.

Pranas Balsevičius sunkiai serga Šv. Juozapo ligoninėje.

Dr. M. Anysas buvo išvykęs į Čikagą, kur skaitė paskaitą Klaipėdos prijungimo prie Lietuvos minėjime.

PLUMBING and HEATING
J. LISAUSKAS,
VALDŽIOS PRIPAŽINTAS PLOMBERIS, ATLIEKA ĮVAIRIUS VAMZDŽIŲ IR APŠILDYMO DARBUS.
Darbas sąžiningas ir nebrangus.
148 Westminster Ave., Toronto
Metro Lic. PH. 136. Tel. LE 2-5191

City Driving School
Pripažinta Ontario Safety Lygos. Baigę šią mokyklą gauna pigesnę autovežimio draudą. Nemokami nurodymai klasėje ar namuose turintiems laikinius leidimus. Mokome vairuoti standartinius ir automatinius automobilius. 1076 BATHURST ST.
Tel. LE 2-3656. Rytuose HO 6-1331

Fleet Electric Co. Ltd.
ELEKTROS RANGOVAS
Atlieku visus elektros įrengimo darbus Toronte
923-7194. Sav. A. Čeponis

MONTREAL ENTERPRISES REG'D.
TELEFONAS 727-3120
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA
6695-35th Avenue, Rosemount, Montreal, 409, P.Q.
ALBERTAS NORKELIŪNAS, B.A.C.S.C.I.B. 727-3120
NAMŲ:
ARVYDAS RUDZEVIČIUS, A.I.B. 271-5758

"LITAS" ADRESAS: 1465 DE SEVE STREET
MONTREAL 205, QUE., TEL. 766-5827

DUODA PASKOLAS:		MOKA UŽ:	
Asmenines iš	9%	Einamąsias s-tas	5,0%
Čekių kredito iš	9%	Šėrus (numatyta)	6,0%
Nekiln. turto iš	9%	Taupomąsias s-tas	6.5%
įskaitant gyvybės draudimą iki $10.000.		Term. ind. 1 metams	7.25%
JAU IŠDUOTOS PASKOLOS iki termino lieka senomis palūkanomis (pradedant 6.5%)		Term. ind. 2 metams	7.75%
		Term. ind. 3 metams	8,0%
		Nemokamas gyvybės draudimas iki $2.000 šėrų sumos.	

Kasos valandos: 1465 De Steve St., sekmadieniais nuo 10.30 iki 12.30 v., darbo dienomis — nuo 10 iki 3 val. kasdien, išskiriant šeštadienius; vakarais — trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 val.
3907 Rosemount Blvd., tel. 722-3545: dieną — penktadieniais nuo 1 iki 6 val. ir vakarais — pirmad., trečiadieniais ir penktad. nuo 7 iki 9 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo birželio 15 d. iki rugsėjo 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.